

155.25
๑ 15.7 ๗
5.2

ผลการใช้ตัวแบบงานนิทานที่มีต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในคน
ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน

๒๓ พ.ค. 2540

ปริญญาพันธ์
ของ
วนิษฐา ฤกษ์ศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๙๗๗

ผลการใช้ตัวแบบในนิทานที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อตนเองภายในตน
ของ เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

วนิชชา ฤกษ์ศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2540

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพในการอ่านภายในตนเองโดยอาศัยตัวแบบ
งานนิทาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทนิทานทั้ง 2 แบบ กับระดับสติปัญญา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 48 คน ของโรงเรียนพระราม 9
กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โดยผู้วิจัยทำการวัดสติปัญญา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด แล้วแบ่งสติปัญญาเป็น 3 ระดับ คือ สติปัญญาสูง
สติปัญญานกลาง สติปัญญาต่ำ สุ่มนักเรียนที่มีสติปัญญาแต่ละระดับเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
อย่างละเท่า ๆ กัน ได้กลุ่มทดลอง 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ฟังนิทาน
ที่มีตัวแบบความเชื่ออ่านภายในตนเอง กลุ่มควบคุมได้ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออ่านภายใน
ตนเอง แต่ละกลุ่มจะได้ฟังนิทานจำนวน 12 เรื่อง ใช้เวลาในการทดลอง 12 วัน วันละ 30 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความเชื่ออ่านภายใน-ภายนอกตนเอง แบบวัด
สติปัญญาของราเวนเชอโรปรแกรมเชิฟเมทรีชีส ชุดเอ-เอบี-บี นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออ่าน
ภายในตนเอง และนิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออ่านภายในตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
คือ t-test, ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบในกลุ่มทดลองมีความเชื่ออ่านภายในตนเองสูงขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ไม่มีผลรวมกันระหว่างประเภตนิทานและระดับสติปัญญา
3. นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบในกลุ่มทดลองมีความเชื่ออ่านภายในตนเองสูงกว่า
นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาศักยภาพในการอ่านภายในตนเองไม่
แตกต่างกัน

THE EFFECTS OF STORIES MODELING ON INTERNAL-LOCUS OF CONTROL
DEVELOPMENT OF PRATHOM SUKSA II PUPILS WITH
~~D~~IFFERENT INTELLIGENCE
1

AN ABSTRACT

BY

WANITCHA RERKSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master degree of Education in Development Psychology
at Srinakharinwirot University

March 1997

The purpose of this research was to study the effect of stories modeling on internal-locus of control development and study interaction between two types of stories and levels of intelligence.

The sample in this study consisted of 48 children from prathom suksa II of Praram 9 Kanjanapiseak School Bangkok, in the second semester of academic year 1996. All children were tested for their level of intelligence. They were divided into 3 levels ; high, medium and low levels of intelligence. Then they were randomly assigned to 2 groups of different intelligence with 24 children in each, namely, one experimental group and one control group. The experimental group was exposed to 12 stories modeling on internal locus of control, while the control group was told of 12 stories non-modeling on internal locus of control. Each group was told for 12 days, 30 minutes each day.

The instruments of this study were Internal-External Locus of Control test, Progressive Matrices A-AB-B Intelligence test of Raven, stories modeling on internal locus of control and stories non-modeling on internal locus of control. The statistics used in this study was the t-test and ANOVA.

The findings of this study were as follows;

1. The children who were exposed to stories modeling showed a significant increase on internal locus of control at the 0.01 level.
2. There was no interaction between stories and level of intelligence.
3. Internal locus of control in the experimental group was significantly higher than the control group at the 0.01 level.
4. There was no difference between the children of different intelligence on internal locus of control development.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาใบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์เรวดี ทรงเที่ยง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่...!!...เดือน...พฤษภาคม.....พ.ศ.2540

ประกาศศุภกฤต

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีเนื่องจากความกรุณาของอาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา ที่คอยให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริก ยืนพันธ์ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจนิทาน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับนิทานที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ และศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับแบบวัดสติปัญญาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณะอาจารย์ทุกท่าน และนักเรียน ของโรงเรียนวัดบางปะกอก ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่ คณะอาจารย์ทุกท่าน ตลอดจนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทุกคนของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก ที่เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณกฤษณพงศ์ เกียรติศิริ ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเอกสารต่างประเทศ คุณสุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์ ที่ช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจของพี่ ๆ เพื่อน ๆ ตลอดจนน้อง ๆ เอกจิตวิทยาพัฒนาการทุกคน

ท้ายที่สุดนี้ขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การอบรมสั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ซึ่งพระคุณนี้เปรียบเสมือนแสงสว่างส่องทางชีวิตให้แก่ผู้วิจัย

วนิดา ฤกษ์ศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
/ จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
/ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
/ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
/ นิยามศัพท์เฉพาะ	6
นิยามปฏิบัติการ	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายและความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน	9
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจภายในตน	13
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ตัวแบบนิทาน	25
ตัวแบบนิทานกับการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตน	29
สติปัญญากับความเชื่ออำนาจภายในตน	31
สติปัญญากับการเลียนแบบจากตัวแบบ	33
กรอบความคิด	38
สมมติฐานในการวิจัย	39

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
	ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	41
	วิธีดำเนินการทดลอง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	43
	วิธีจัดกระทำข้อมูล	48
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
	บทย่อ	57
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	57
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	57
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	58
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	60
	อภิปรายผล	60
	ข้อเสนอแนะ	64
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	65

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างและคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	42
2	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลัง การทดลอง	53
3	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	54
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางของคะแนนความแตกต่างหลังการทดลอง กับการก่อนการทดลอง	55
5	เปรียบเทียบคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	78
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบทดสอบ	79
7	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน ...	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนพฤติกรรมกับความเชื่ออำนาจภายใน-
ภายนอกตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 14
- 2 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ
แบนดูรา 18

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่เรียกกันว่าโลกาภิวัตน์ หรือ Globalization นั้น ทำให้มีการพัฒนาในทุกด้านไปอย่างรวดเร็ว มีความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งได้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก ความสะดวกสบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ หรือรถยนต์ราคาแพง ๆ เป็นผลทำให้สภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะสังเกตได้ว่าเยาวชนและประชาชนไทยในปัจจุบันมีค่านิยมความนึกคิดและความรู้สึกเปลี่ยนไปจากเดิม สังคมเปลี่ยนไปเป็นสังคมนิยมวัตถุ ~~ที่บุคคลมองข้ามในเรื่องศีลธรรม~~ จริยธรรมไป เพราะยึดติดกับวัตถุ เชื่อว่าวัตถุเหล่านี้ทำให้เกิดความสุขความสบายในชีวิต ซึ่งบุญทิพย์ สิริรังศรี (2537 : 15) กล่าวว่า ความเชื่อเป็นสิ่งที่มียุทธูปการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยเฉพาะการแสดงออกทางพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ อาทิ เมื่อประสบปัญหาชีวิต บางคนอาจหาวิธีแก้โดยการพึ่งพาผู้อื่นอาจเป็นหมอดูผู้ที่ตนไว้วางใจเชื่อถือ-ศรัทธา หรือการบนบานศาลกล่าวญาติพี่น้องสาธุเทวดาฟ้าดิน โดยเชื่อว่าบุคคลหรือสิ่งเหล่านั้นจะเป็นผู้แก้ไขหรือบรรเทาปัญหาได้บุคคลประเภทนี้เรียกว่า มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน (External Locus of Control) ซึ่งบุคคลประเภทนี้ รอตเตอร์ (Rotter) กล่าวว่า มีแนวโน้มเป็นผู้มีบุคลิกภาพเฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น ไม่พยายามแสวงหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาของตน ไม่สามารถจัดการกับภาวะต่าง ๆ ที่ถูกถามหรือรุมล้อมชีวิตได้ด้วยตนเอง คราวน์ (Crowne. 1979 : 199) กล่าวว่า พวกที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน จะมีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจน้อยกว่าพวกที่เชื่ออำนาจภายในตน และเขาเชื่อว่าพวกเขาไม่มีอำนาจส่วนตัวเหนือพวกเขาเอง จากการศึกษาของ ริตชี และแฟร์ (Ritchie and Phares. 1969) พบว่า บุคคลที่เชื่ออำนาจภายในตน (Internal Locus of Control) จะต่อต้านการกระทำที่ครอบงำหรือชักจูงตนไม่ว่าอิทธิพลนั้นจะแสดงออก

อย่างเด่นชัดหรือคลุมเครือในขณะที่บุคคลที่เชื่ออำนาจภายนอกตนจะคล้อยตามอิทธิพลดังกล่าว ซึ่งถ้าเยาวชนไทยมีลักษณะดังกล่าวแล้วจะส่งผลให้ประเทศชาติไม่สามารถที่จะพัฒนาไปด้วยดี ในการพัฒนานั้นควรพัฒนาพฤติกรรมที่น่าปรารถนาให้มากและลดหรือจำกัดพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาออกไป (ทัสนา ทองภักดี. 2528 : 1) เพื่อความมั่นคงและความเจริญของชาติ การสร้างเสริมคุณภาพของเยาวชนและการป้องกันพิษภัยมิให้เกิดขึ้นนั้น ควรเป็นนโยบายสำคัญกว่าการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นแล้ว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 26) เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีนั้น ^{ซึ่ง} ^{ใน} จะต้องมีจริยธรรมที่ดี ซึ่งการที่จะมีจริยธรรมที่ดีเหมาะสมนั้นบุคคลจะต้องเชื่อในผลแห่งการกระทำของตนว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" หรือเรียกว่า มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 : 24) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้เยาวชนมีความเชื่ออำนาจภายในตน เพราะบุคคลเหล่านี้จะชอบแสวงหาความรู้ เชื่อในความสามารถและความพยายามของตน พึ่งตนเองมากกว่าพึ่งผู้อื่น ให้ความสำคัญของการประสบความสำเร็จ (Strickland. 1977 : 235 - 240) ¹⁶⁷ และให้ความสำคัญของความคิด การวางแผน และความพยายาม (Crowne. 1979 : 201)

เนื่องจากความเชื่ออำนาจภายในตนจะถูกปลูกฝังที่ละ เล็กน้อยตั้งแต่ต้นกำเนิดในเด็กจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งช่วงอายุที่ควรพัฒนา คือ 7-12 ปี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 58) ความเชื่ออำนาจภายในตนนี้ ถ้าพัฒนาตามธรรมชาติจะได้จากการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม และการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. 2529 : 92 - 93) ซึ่งบ้านเป็นสถานที่แห่งแรกที่จะปลูกฝังให้บุคคลเป็นคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในหรือภายนอกตนขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ใกล้ชิด ในช่วงที่ 2 ก็คือโรงเรียน (ดวงเดือน แซ่ตั้ง. 2532 : 24) ในสภาพสังคมปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนก็คือบ้านหลังที่สอง คุณครูคือพ่อแม่คนที่สอง เพราะพ่อแม่ทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูเท่าที่ควร โรงเรียนจึงเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในการก่อให้เกิดความเชื่ออำนาจภายในตนได้มาก

ในการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนมีหลายวิธี เช่น การฝึกจิตของนักเรียนและครู ในสภาพการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 : 266 ; อ้างอิงมาจาก Lefcourt. 1976 ; Charm.

1972) รัตนา ประเสริฐสม (2526) พัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนโดยฝึกการรับรู้ผลแห่งความพยายามในการกระทำพฤติกรรมอนามัย ส่วน ดวงเดือน แซ่ตั้ง (2523) พัฒนาโดยการให้แรงเสริมด้วยเบี้ยรางวัล ซึ่งในการพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ส่วนหนึ่งได้มาจากกระบวนการเรียนการสอนซึ่งมีวิธีการหลายวิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมได้ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การอ่านเรื่องจากหนังสือภาพ หรือการเล่านิทาน (ฉวีวรรณ อุภาภินันท์. 2527 : 17) ซึ่งนิทานนี้ ศ.สุกนิมิตร (นามแฝง) (2522 : 19) กล่าวว่า เป็นสิ่งหนึ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กวัย 6-12 ปี ที่จะช่วยสร้างความงอกงามทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ภาษา แม้กระทั่งร่างกาย การเล่านิทานเป็นวิธีการง่ายและได้ผลคุ้มค่า ไม่ว่าจะเข้าด้านการถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิด ปฏักฝังค่านิยม สร้างแบบฉบับความประพฤติและข้อปฏิบัติที่ถูกต้องที่พึงปรารถนาให้แก่ผู้ฟัง เป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เล่าและผู้ฟังเป็นอย่างดี ดังที่ เฟลโรต กล่าวว่า "ขอให้แม่และพี่เลี้ยงของเด็ก ๆ ทั้งหลายจงประดับประดาจิตใจของตนด้วยนิทานต่าง ๆ เพราะจะทำให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่นยิ่งกว่าอื่นแสน" (สมบุญ คิงฉนวนันท์. 2522 : 32) และการที่เด็กชอบฟังนิทานเพราะการฟังมีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสารและยังตอบสนองพัฒนาการของเด็กในช่วงนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526 : 24) เพราะเมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้วบทบาทของตัวละครจะค่อย ๆ ซึมซาบเข้าไปในความคิด จากการศึกษาคของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 50 - 55) พบว่า การเลียนแบบจากตัวแบบที่ดีเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลองกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ทดลองวิธีหนึ่ง เพราะเป็นวิธีที่เด็กอาจลอกเลียนแบบโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัวว่ากำลังถูกชักจูง แบบดورا (Bandura) ได้แบ่งตัวแบบออกเป็น 2 ชนิด คือ ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live Model) กับตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จากการศึกษาคของ แบบดورا และวอลเตอร์ (Bandura and Walter. 1963 : 47 - 49) พบว่า พฤติกรรมของตัวละครสามารถโน้มน้าวจิตใจให้เด็กเลียนแบบหรือถ่ายโยงพฤติกรรมสร้างพฤติกรรมขึ้นใหม่ของแต่ละบุคคลได้ ตัวแบบนี้เป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกที่จะจดจำแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะยอมรับพฤติกรรมนั้น ๆ มาเป็นแบบอย่างบุคลิภาพของตน ซึ่งนิทานก็เป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์

อย่างหนึ่ง นิทานที่น่าจะเป็นตัวแบบที่ดีก็ควรเป็นนิทานที่ถ่ายทอดสอนใจ แสดงค่าคุณแห่งกรรม ผลดี
 ย่อมเกิดจากการกระทำดี ส่วนผลร้ายย่อมเกิดจากการกระทำที่ประมาท เห็นแก่ได้ จากการ
 ประมวลเอกสารทางวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำตัวแบบในนิทานที่ได้เลือกสรรค
แล้วมาพัฒนาความเชื่ออันมาจายาในตน

ในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 29) กล่าวว่า
 ความสามารถทางการรู้คิดหรือสติปัญญา นั้น มีความสำคัญต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมและพฤติกรรม
 ของเยาวชน ถ้าความสามารถทางการรู้คิดของบุคคลต่ำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สติปัญญาต่ำ
 จริยธรรมและพฤติกรรมของเขาจะพัฒนาไปได้ยาก สมชาย พุ่มพิมล (2525 : 107) ทดลอง
 สอนความเมตตากรุณาแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า
 เด็กที่มีระดับสติปัญญาขั้นก้าวหน้าไปสู่ขั้นนามธรรม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเมตตากรุณาสูงกว่า
 กลุ่มที่มีระดับสติปัญญาขั้นก้าวหน้าไปสู่ขั้นรูปธรรม และกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาขั้นรูปธรรม มีความรู้ความ
 เข้าใจเรื่องความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับสติปัญญาขั้นก้าวหน้าไปสู่ขั้นรูปธรรม ส่วนฉวี นาคสินธุ์
 (2525 : 79) พบว่า ระดับสติปัญญาไม่มีส่วนที่ทำการเรียนรู้ในเรื่องความรักชาติแตกต่างกัน
 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า การพัฒนาความเชื่ออันมาจายาในตนโดยใช้ตัวแบบนิทานเข้าได้กับ
 เด็กทุกระดับสติปัญญาหรือไม่ อย่างไร จึงนำตัวแบบสติปัญญามาร่วมในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาความเชื่ออันมาจายาในตนของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้
 ตัวแบบในนิทาน
2. เพื่อศึกษาผลร่วมของประ เภทนิทานและระดับสติปัญญาที่มีต่อการพัฒนาความเชื่ออันมาจ
 ยายาในตน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่าตัวแบบในนิทานมีผลต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กหรือไม่
2. ทำให้ทราบว่าผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา มีอิทธิพลต่อความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กหรือไม่
3. ผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้ทางบ้านและทางโรงเรียนร่วมกันส่งเสริมความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็ก โดยการคัดเลือกนิทานที่มีตัวแบบในการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กมาเล่า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 82 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - ประเภทนิทาน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
 - นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
 - นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน

สติปัญญา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- สติปัญญาสูง
- สติปัญญานานกลาง
- สติปัญญาต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาทั้งหมด 12 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยผู้วิจัยได้จัดเวลาสลับกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กนักเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนชายและหญิงซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร

2. นิทาน หมายถึง การเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากหนังสือนิทาน รวมทั้งเรื่องราวต่าง ๆ ที่แต่งและปรับปรุงเนื้อหาเพื่อความเหมาะสม เสนอโดยการเล่าพร้อมมีรูปภาพประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างภาพให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและวัยของเด็ก

3. ตัวแบบ หมายถึง ตัวละครที่แสดงพฤติกรรมความเชื่ออำนาจภายในตนและประสบการณ์ สุข ความสมหวัง หรือความสำเร็จในอนาคต

4. นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง นิทานที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกและให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์เนื้อหาแล้วว่ามีเนื้อหาสาระที่กระตุ้นให้ผู้ฟังตระหนักถึงความคิด ความเชื่อ หรือการรับรู้ว่าการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เกิดจากการกระทำของตน เป็นสิ่งที่ตนสามารถควบคุมได้ จำนวน 12 เรื่อง

5. นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง นิทานที่มีอยู่ในหนังสือทั่ว ๆ ไป ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่ตัวละครไม่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายในตน จำนวน 12 เรื่อง

6. กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มที่ผู้วิจัยเล่านิทานโดยใช้นิทานที่มีตัวแบบความเชื่อ
อำนาจภายในตน

7. กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มที่ผู้วิจัยเล่านิทานโดยใช้นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่อ
อำนาจภายในตน

นิยามปฏิบัติการ

ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง บุคคลที่เชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลว
ต่าง ๆ ที่ตนประสบเกิดจากการกระทำของตนเอง ตนสามารถทำนายและควบคุมให้เป็นไปตาม
ที่ตนต้องการได้มาก ซึ่งวัดโดยแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน ซึ่งดัดแปลงมาจาก
ทศนา ทองภักดี ซึ่งเป็นแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนแบบกว้าง ๆ ของเด็ก (ทศนา
ทองภักดี. 2529 : 113 - 117 ; อ้างอิงมาจาก Strickland. 1977) ดัดแปลงเพื่อให้
ข้อความกระชับรัดกุมและเหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความที่วัด
ความเชื่อเรื่องอำนาจในด้านต่าง ๆ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำที่ต้องใช้สติปัญญา ความ
เชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การรับรู้ทั่ว ๆ ไป เช่น ความเชื่อสิ่งลึกลับ เชื่อโชคเคราะห์
ความเชื่อเกี่ยวกับผลตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม คำถาม
จะเป็นข้อความสั้น ๆ มีทั้งข้อความที่เป็นทางบวกและทางลบ กำหนดให้ตอบว่า "ใช่" หรือ
"ไม่ใช่" ข้อความที่เป็นทางบวก ถ้าตอบว่า "ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตน ถ้าตอบ
ว่า "ไม่ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายนอกตน ส่วนข้อความที่เป็นทางลบ ถ้าตอบว่า "ใช่"
แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายนอกตน ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตน
โดยข้อความที่เป็นทางบวก ถ้าตอบว่า "ใช่" จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" จะได้ 0
คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นทางลบ ถ้าตอบว่า "ใช่" จะได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" จะ
ได้ 1 คะแนน ฉะนั้นผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่า มีความเชื่ออำนาจภายในตน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ
แสดงว่า มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน

สติปัญญา หมายถึง ระดับความสามารถทางสมองของนักเรียนซึ่งวัดโดยใช้แบบทดสอบ วัดสติปัญญาของ ราเวน (Raven) ที่ชื่อว่า แบบทดสอบโปรเกรสซีฟ แมทริกซ์ (Progressive Matrices) ชุดเอ-เอพี-บี แบบทดสอบนี้ ประกอบด้วยลวดลายและสีต่าง ๆ กัน 36 รูป แต่ละรูป มีส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งผู้รับการทดสอบต้องเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือก 6 ตัวเลือก มาเติมส่วนที่ขาดหายไปให้เข้าชุดกัน โดยแบ่งปัญหาเป็น 3 อนุกรม แต่ละอนุกรมมีปัญหา 12 ปัญหา มีระดับความยากเพิ่มขึ้นตามลำดับ

การตรวจให้คะแนนข้อที่ทำได้ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 36 คะแนน ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะแบ่งสติปัญญาออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. กลุ่มที่มีสติปัญญาสูง หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาสูงกว่าค่า $\bar{X} + 1SD$
2. กลุ่มที่มีสติปัญญานกลาง หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาอยู่ระหว่าง $\bar{X} \pm 1SD$
3. กลุ่มที่มีสติปัญญาต่ำ หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาต่ำกว่า $\bar{X} - 1SD$

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาหลักฐานว่าการใช้ตัวแบบนิทานมีความเป็นไปที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนหรือไม่ ซึ่งสามารถสรุปหัวข้อได้ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจภายในตน
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ตัวแบบนิทาน
5. ตัวแบบนิทานกับการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตน
6. สติปัญญากับความเชื่ออำนาจภายในตน
7. สติปัญญากับการเลียนแบบจากตัวแบบ

ความหมายและความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน

ความหมาย

ความเชื่ออำนาจภายในตน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Internal Locus of Control ซึ่งผู้บุกเบิกแนวความคิดนี้คือ รอตเตอร์ (Rotter, 1966 : 1) เขาอธิบายว่าคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะรับรู้ว่าการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต เป็นผลมาจากลักษณะพฤติกรรมหรือการกระทำของตน ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน (External Locus of Control) จะรับรู้ว่าการกระทำหรือผลใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น ไม่ได้เป็นผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองทั้งหมด แต่เป็นผลจากโชคชะตา เคราะห์กรรม ความบังเอิญ มีอิทธิพลอำนาจของผู้อื่นผลักดันให้เป็นไปหรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันหรือพลังอำนาจใด ๆ

โซโลมอน และโอเบอร์ลันเดอร์ (Solomon and Oberlander. 1974 : 119 - 123) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตนว่า เป็นความเชื่อและการรับรู้ผลตลอดจนความต้องการควบคุมผลที่จะเกิดโดยพิจารณาว่าผลดังกล่าวนี้ เกิดจากทักษะความสามารถและความพยายามของตนเองหรือเป็นเพราะอำนาจโรคล้าง โอกาส หรือการกระทำของคนอื่น ถ้าเป็นเพราะทักษะหรือความพยายามของตนจะเรียกว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน แต่ถ้าเชื่อว่าเกิดจากโรคล้างหรือบุคคลอื่นจะเรียกว่า ความเชื่ออำนาจภายนอกตน

ส่วน คราวน์ (Crowne. 1979 : 184) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจภายในคือ ความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลใดก็ตามจะตัดสินใจได้รับการรางวัลหรือการลงโทษของบุคคลนั้น และความเชื่ออำนาจภายนอกที่ได้รับรางวัลหรือได้รับโทษเชื่อว่ามาจากอำนาจหรือการเอาใจผู้อื่น หรือโดยเคราะห์กรรม โชคชะตา

นอกจากนั้น ลีฟคอร์ท (Lefcourt. 1990 : 413 - 414) กล่าวสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจตน (Locus of Control) เป็นความเชื่อทั่วไปในเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว หรือการกระทำกับผลของการกระทำที่เกิดขึ้น ซึ่งจะอธิบายบุคคลตามความเชื่อที่ยึดถือเป็นแบบ "ภายใน" (Internal) หรือ "ภายนอก" (External) โดยดูจากเหตุผลและการควบคุมคนที่ยึดแบบ "ภายใน" จะเป็นบุคคลที่คิดว่าผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของตน ดังนั้นพวกนี้จะพยายามให้ได้มาซึ่งผลการกระทำนั้น ส่วนคนที่ยึดแบบ "ภายนอก" จะเป็นบุคคลที่คิดว่าความสำเร็จเป็นเรื่องของโชค สิบบน ความไม่ยุติธรรมอื่น ๆ หรือความช่วยเหลือเกื้อหนุนจากผู้อื่น

จากงานวิจัยในประเทศไทย ได้มีผู้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตนดังนี้ มนตรี อนันตรักษ์ (2517²⁵¹⁷) : 5) ให้ความหมายของทัศนคติแบบควบคุมภายในตน (ความเชื่ออำนาจภายในตน) ว่าคือความรู้สึหรือความคิดที่ว่าความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือความเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น ตนเป็นผู้กระทำที่เกิดขึ้นเองโดยอาศัยความสามารถของตนเอง การแสดงออกจะอยู่ในรูปของ

1. มีความกระตือรือร้น
2. มีความตั้งใจจริง

3. ตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
4. การยอมรับในการกระทำของตนเอง
5. มีเหตุผลในตนเอง ไม่เชื่อโชคกลาง พรหมลิขิต หรือความบังเอิญ

แนวทางกลับกันทัศนคติแบบควบคุมจากภายนอก (ความเชื่ออำนาจภายนอกตน) คือ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคลที่ว่า ความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือความเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ตนเป็นผู้กระทำ เช่น โชค ความบังเอิญ ดวง การแสดงออกจะตรงข้ามกับบุคคลที่มีทัศนคติแบบควบคุมจากภายใน

ดวงเดือน แซ่ตั้ง (2532: 32) ได้สรุปไว้ว่า ถ้าบุคคลใดเชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเกิดจากทักษะ ความชำนาญ หรือความสามารถของตน และตนสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้ จะเป็นคนที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตน ส่วนบุคคลที่เชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากโชคกลาง เคราะห์กรรม และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งตนไม่สามารถควบคุมได้เป็นคนที่มีลักษณะเชื่ออำนาจภายนอกตน

นอกจากนั้น วันชัย คณิศรมนุญ (2536 : 16) กล่าวว่า ความเชื่อหรือการรับรู้ของบุคคลที่ว่าผลใด ๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งใด ถ้าบุคคลมีความเชื่อหรือรับรู้ว่ามีผลหรือเหตุการณ์นั้นเป็นผลจากการกระทำของตน และตนสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้มาก ก็จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน ในทางตรงข้ามบุคคลที่มีความเชื่อหรือรับรู้สิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนไม่ได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของตน ตนควบคุมไม่ได้ แต่เกิดจากอิทธิพลของอำนาจภายนอก เช่น โชค ดวง ความบังเอิญ อำนาจลี้ลับ หรืออำนาจบุคคลอื่น ๆ บุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายนอกตน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อว่าการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนกระทำลงไปในนั้นมันจะเกิดจากความพยายาม ความสามารถสติปัญญาของตน และยอมรับในผลที่สะท้อนกลับมาไม่ว่าผลนั้นจะออกมาดีหรือไม่ ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนนั้นเป็นบุคคลที่มีความเชื่อว่า ผลที่เกิดจากการกระทำลงไปในนั้นไม่ได้เกิดจากตนเองทั้งหมด แต่เกิดจากบุคคลอื่นหรือความบังเอิญ โชค สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ มาเกี่ยวข้องโดยตนไม่สามารถควบคุมสิ่งเหล่านั้นได้

ความสำคัญ

ความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นจิตลักษณะที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอื่น ๆ อีกมาก ดังเช่น จากการศึกษาของ รอตเตอร์ (Rotter. 1966 : 25) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความกระตือรือร้นต่อความเป็นไปของสภาพแวดล้อมที่จะมีประโยชน์ต่อพฤติกรรมในอนาคตของเขาจะพยายามปรับปรุงสถานการณ์ต่าง ๆ ให้อัปตันตามลำดับชั้น ให้อุณค่าทางทักษะหรือผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากความพยายามเป็นสำคัญ รวมทั้งไม่ยอมให้ใครชักจูงโดยไม่มีเหตุผล และจากการศึกษาของ สตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 235 - 243) พบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนมักเป็นผู้ที่ชอบแสวงหาความรู้ มีความเชื่อในความสามารถของตน พึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาคนอื่น ใช้เวลาในการคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับงานที่ท้อมากกว่า อดทนต่องานหนัก ให้ความสำคัญต่อความสำเร็จและรู้จักศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานโดยไม่ต้องอาศัยคนอื่น ๆ เป็นคนอวดได้รอดได้ ส่วนผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนจะมีลักษณะตรงข้าม ถ้าพิจารณาอุสุภาพอนามัย พบว่า ผู้ที่เชื่ออำนาจภายในตน มีการรักษาสุขภาพอนามัยและป้องกันโรคมมากกว่าพวกที่เชื่ออำนาจภายนอกตน และในด้านพฤติกรรมระหว่างบุคคล ก็พบว่า ผู้ที่เชื่ออำนาจภายในตนยังเชื่อตามการชักจูงที่มีเหตุผล ส่วนพวกที่เชื่ออำนาจภายนอกตนมักต้องใช้อำนาจบังคับ ไรลแลนด์เดอร์ (Hollander. 1981 : 123) ยังพบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนนั้นสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานดีของบุคคลด้วย ในงานวิจัยของ โรเจอร์ และคนอื่น ๆ (Roger and others. 1986) พบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของการอ่าน ทศนคติต่อการอ่าน และอัตมโนทัศน์ จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และความเชื่อที่มีเหตุผล-ไร้เหตุผล โดยเก็บข้อมูลจากพนักงานองค์การบริหารมวลชนของรัฐ จำนวน 105 คน พบว่า คนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน มีความเชื่อที่มีเหตุผลมากกว่าส่วนคนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนจะมีความเชื่อแบบไร้เหตุผลมากกว่า (Martin and others. 1991, 1992) ส่วน เอมี และคนอื่น ๆ (Amy and others. 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อมและความเชื่ออำนาจตน พบว่า เด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน มีคะแนนด้านบวกในการวัดทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าเด็กอื่น ๆ ความสัมพันธ์นี้แสดงถึงว่าเด็กมีความรู้สึว่าเรามีอำนาจควบคุมสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบในการกระทำของตน และมีทัศนคติส่งเสริมสิ่งแวดล้อมอย่างมาก

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์ทั้งตัวบุคคลและส่วนรวม นั้นหมายถึงประเทศชาติ ซึ่งงานวิจัยในเมืองไทยที่ได้ผลแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน พอสรุปได้ดังนี้

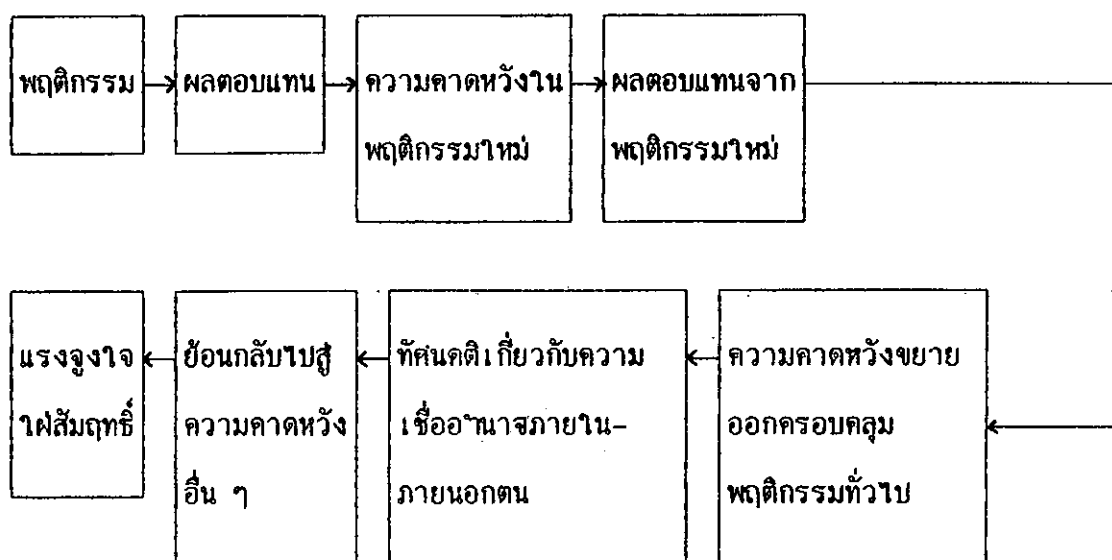
รุ่งนภา ทิมะ (2522 : ง) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมรณทัศน์ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน พบว่า อัตมรณทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายในตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก และนักเรียนที่มีอัตมรณทัศน์และความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอัตมรณทัศน์และความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ ส่วนพฤติกรรมการเข้ากลุ่มอาสาพัฒนาชนบทนั้น วิเชียร รักการ (2522) พบว่า นิสัยผู้อาสาพัฒนา มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่าผู้ไม่อาสาพัฒนา ส่วนในเรื่องสุขภาพนั้น กรรณิการ์ กันธะรักษา (2527 : 50) ได้ผลวิจัยพบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อดำรงไว้ซึ่งสุขภาพในหญิงมีครรภ์ และดวงเดือน พันธุมนาวัน (2528 : 51 - 52) ได้วิเคราะห์จิตลักษณะที่จำเป็นสำหรับพลเมืองดี และข้าราชการที่ดี พบว่า ลักษณะทางจิตที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ มี 8 ลักษณะ หนึ่งใน 8 ลักษณะนั้นคือ ความเชื่ออำนาจภายในตนซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานทางจิตที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและการพัฒนาทางจริยธรรม

จากผลงานวิจัย พอสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนควรที่จะได้รับการส่งเสริมพัฒนาเพราะส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดีหลายประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนาบุคคลในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจภายในตน

รอตเตอร์ ได้อธิบายลักษณะทั่วไปของความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) บุคคลจะมีลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตนมากน้อยเพียงใดขึ้นกับการสะสมประสบการณ์การได้รับรางวัลและการถูกลงโทษตั้งแต่

วัยเด็กที่แตกต่างกัน ถ้าเด็กได้รับรางวัลและการลงโทษอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมของตนทั้งทางด้านเวลาของการได้รับผล ตลอดจนลักษณะและปริมาณของผลที่ได้รับ เช่น เด็กเมื่อทำความดีแล้วได้รับสิ่งตอบแทนที่ทำให้เด็กพอใจ เด็กจะก่อเกิดความคาดหวัง (Expectancy) ที่จะได้รับความพอใจอีกเมื่อกระทำพฤติกรรมประเภทเดียวกันในโอกาสต่อไป และความคาดหวังนี้จะแผ่ขยาย (Generalize) ไปครอบคลุมพฤติกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันด้วย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนพฤติกรรมกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากภาพประกอบ 1 จะเห็นความเกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ของพฤติกรรม (Behavior) ผลตอบแทน (Reinforcement) ความคาดหวัง (Expectancy) และทัศนคติเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน (Internal-External Locus of Control) นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องไปสู่ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของบุคคลคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives)

ผู้ที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นผู้ที่เชื่อว่าตนสามารถทำนายและควบคุมผลที่เกิดกับตนได้มาก ฉะนั้นคนประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีกำลังที่จะริเริ่มการกระทำต่าง ๆ เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดผลตามที่ตนต้องการได้มาก เช่น การดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเอง การมีฐานะพยายามเอาใจใส่เล่าเรียนหรือประกอบอาชีพการงาน การทำกิจกรรมเพื่อผู้อื่น และการอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งรวมแล้วคือเป็นผู้ที่มีลักษณะที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะเอื้อต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและพัฒนาประเทศได้อย่างดี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523 : 36 - 38)

ลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตนนี้จะถูกปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ถ้าสภาพแวดล้อมของบุคคลเอื้ออำนวยให้เขาสามารถทำนายและควบคุมผลที่เกิดกับเขาได้มาก เขาจะเป็นผู้ที่มีกิจกรรมต่าง ๆ มาก ตรงกันข้ามถ้าบุคคลได้รับรางวัลและถูกลงโทษตามอารมณ์ผู้ใหญ่มากเกินไปที่ปราศจากเหตุผล จะกลายเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อยและเชื่ออำนาจนอกตนมาก บุคคลประเภทนี้จะเฉื่อยชา ท้อแท้ หดหวัง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. 2529 : 92 ; อ้างอิงมาจาก Williams. 1973) วางเฉย นิ่งดูตายเมื่อมีปัญหาเกิดกับตนหรือผู้อื่น เพราะเขาเชื่อว่าเขาไม่มีอำนาจพอที่จะแก้ปัญหาหรือทำให้เกิดผลดีได้ ในช่วงเด็กถึงผู้ใหญ่ตอนต้น บุคคลจะได้รับการปลูกฝังลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตน โดยการเรียนรู้จากการอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ในชีวิต ค่านิยมในสังคม สภาพาสภาพ (บุญทิพย์ สิริธรรังศรี. 2537 : 16) ลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตนเมื่อก่อตัวแล้วในช่วงอายุตอนต้นจะมีความคงทนต่อไปจนตลอดชีวิต ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในช่วงหลังจะเปลี่ยนแปลงปริมาณความเชื่ออำนาจในตนของบุคคลได้ไม่มากนัก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมลักษณะความเชื่ออำนาจในตนในเยาวชนไทยให้มากขึ้น ซึ่งวิธีส่งเสริมพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตน จากงานวิจัยที่ผ่านมามีหลายวิธี เช่น การฝึกจิตของนักเรียนและครูในสภาพการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มความเชื่ออำนาจภายในตนซึ่งนำไปสู่การเพิ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 ; อ้างอิงมาจาก Lefcourt. 1976 ; Charm. 1972) นอกจากนั้นยังมีการฝึกจิตของอาชญากรวัยรุ่นในการลดการแข็งใจต่อต้านลงด้วยการฝึกการรับรู้สาเหตุที่เกิดจากตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 ; อ้างอิงมาจาก Master. 1970) แรนดี้ และคนอื่น ๆ (Randy and others.

1994) ศึกษาเด็กจิตคณิตศาสตร์เร็วในการเรียนเป็นกลุ่มโดยใช้เวลา 12 สัปดาห์ ผลจากการฝึกร่วมกันช่วยเพิ่มทักษะในการสื่อสาร ความเชื่ออาณางายาในตน และความสามารถตอบสนองในการตัดสินใจได้ดีด้วย นอกจากงานวิจัยในต่างประเทศแล้ว งานวิจัยในเมืองไทยที่มีการพัฒนาความเชื่ออาณางายาในตน ได้แก่ รัตนา ประเสริฐสม (2526 : 213 - 215) พัฒนาโดยฝึกการรับรู้ผลแห่งความพยายามในการกระทำพฤติกรรมอนามัย โดยวิธีการกระตุ้นให้บุคคลมีความพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมอนามัยด้วยวิธีการปรับการรับรู้ของบุคคลเสียใหม่ ด้วยการทำให้บุคคลประเมินผลอันจะเกิดจากการกระทำของตนเองโดยให้แต่ละบุคคลตระหนักว่า ความพยายามในการกระทำพฤติกรรมอนามัยโดยสม่ำเสมอเป็นสาเหตุของการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และในทางตรงข้ามหากตนเองไม่พยายามและปล่อยปละละเลยในเรื่องสุขภาพ จะเป็นเหตุของการมีสุขภาพที่อ่อนแอและเกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ การฝึกจะจัดเป็นการสอน 5 คาบเวลา คาบเวลาละ 30-60 นาที ในช่วง 15 วัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกมีปริมาณความพยายามสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก นักเรียนที่ได้รับการฝึกมีการรายงานการกระทำพฤติกรรมอนามัยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก ต่อมา ดวงเดือน แซ่ตั้ง (2532 : 321 - 322) ได้ฝึกพัฒนาความเชื่ออาณางายาในตนในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีอายุระหว่าง 10-13 ปี โดยให้แรงเสริมด้วยเบี้ยรางวัลทำโดยให้นักเรียนเล่นเกม ซึ่งเป็นเกมที่เล่นตามลำพัง และต้องใช้ความพยายามในการเล่นเพื่อให้ได้รางวัล นักเรียนจะได้รับการฝึกครั้งละ 30-60 นาที จำนวน 15 ครั้ง โดยฝึกติดต่อกันทุกวันวันละครั้ง ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมีคะแนนความเชื่ออาณางายาในตนสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอีก 2 กลุ่ม ส่วน อ้อมเดือน สดมณี (2535 : 90) ได้ฝึกอบรมทางพุทธพฤติกรรมศาสตร์ต่อจิตลักษณะและประสิทธิผลของครู ซึ่งความเชื่ออาณางายาในตนเป็นจิตลักษณะหนึ่งที่ทำการศึกษา ผลพบว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกทางพุทธศาสนาจะมีคะแนนความเชื่ออาณางายาในตนสูงกว่ากลุ่มอื่น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

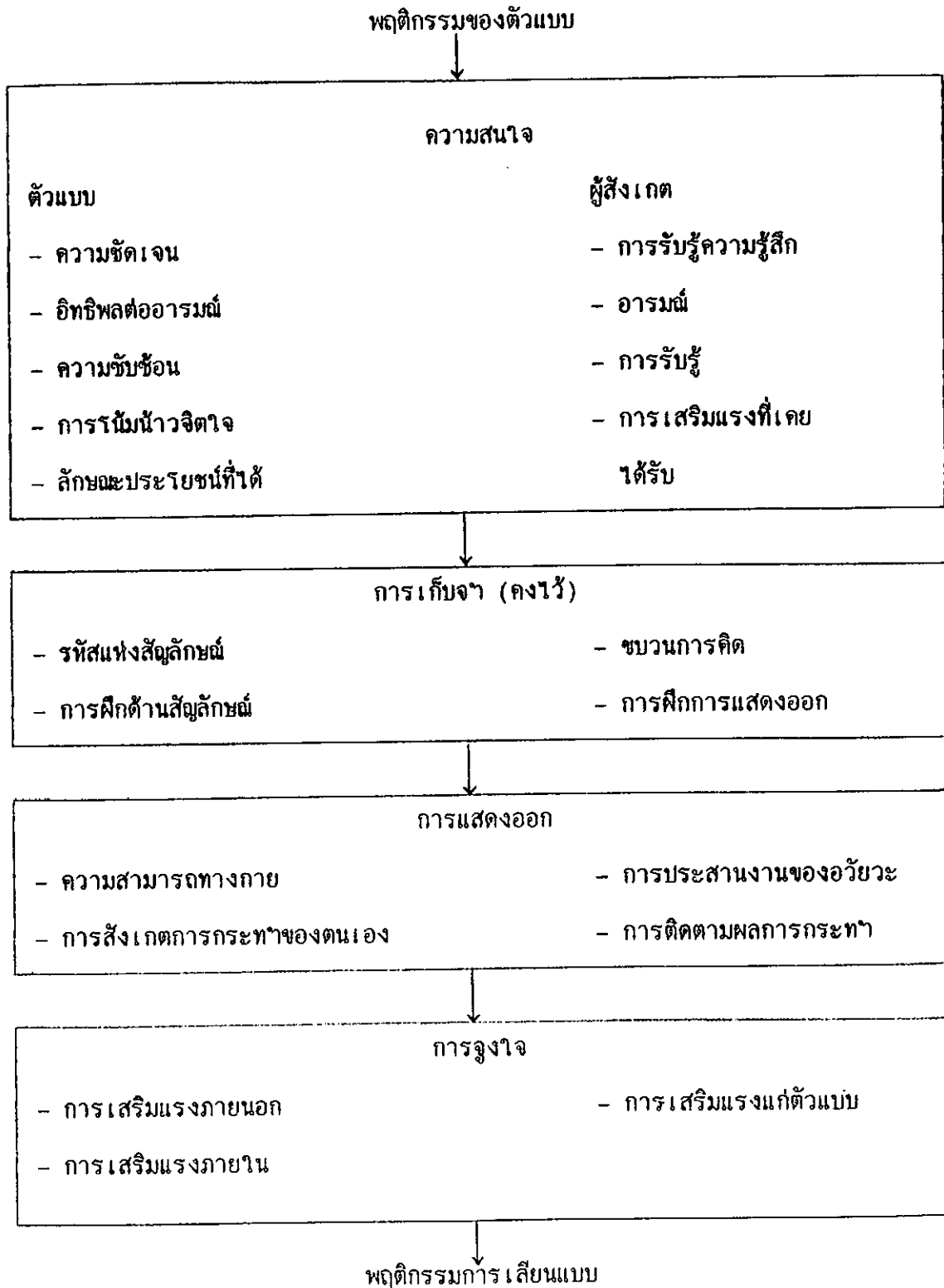
ในการเรียนรู้ทางสังคม แบบนดูรา (Bandura) กล่าวว่า เป็นผลจากการได้รับแบบอย่างกระตุ้นจากสังคม ซึ่งจากการค้นคว้าแสดงให้เห็นความซับซ้อนของพฤติกรรมที่เกิดจากการเลียนแบบ (Imitation) หรือเกิดจากการเรียนรู้จากตัวแบบ ซึ่งแบบนดูราเน้นการเรียนรู้จากตัวแบบโดยขบวนการสังเกต ซึ่งขบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตมีกระบวนการที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการสังเกตลักษณะสำคัญของตัวแบบไว้ ซึ่งตัวแบบนั้นจะต้องมีลักษณะเด่นชัด ง่าย ๆ มีความดึงดูดความสนใจสูง มีความซับซ้อนของพฤติกรรมน้อย และถ้าผู้เรียนขาดความสนใจ การเรียนรู้ประเภทนี้จะไม่เกิดขึ้น

2. กระบวนการจดจำ (Retentional Process). เป็นกระบวนการที่เกิดจากการรวบรวมพฤติกรรมของตัวแบบที่สังเกตได้ แล้วสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้จำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ แม้จะเห็นตัวแบบเพียงชั่วระยะเวลาสั้น ซึ่งสัญลักษณ์อาจอยู่ในรูปของภาษาหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของตัวแบบ

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตได้ดัดแปลงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแทนพฤติกรรมมาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหลังจากได้สังเกตตัวแบบและมีการจดจำไว้

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้พฤติกรรมแสดงออกของผู้สังเกตต่อไปโดยการให้การเสริมแรงซึ่งมนุษย์จะเลือกพฤติกรรมของตัวแบบที่ก่อให้เกิดผลดีต่อตนมากกว่าก่อให้เกิดผลเสียแก่ตน (Bandura. 1977 : 22 - 29)

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ
แบนดูรา (Bandura, 1977 : 23)

แบนดูรา (Bandura. 1963 : 60) ได้สรุปเกี่ยวกับอิทธิพลตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกตไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ผลของตัวแบบ (Modeling Effects) ผู้สังเกตพยายามรวบรวมแบบแผนของตัวแบบต่าง ๆ ไว้แล้วนำไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนเอง แล้วเลือกเอาพฤติกรรมที่คาดว่าจะได้รับการตอบสนองที่พอใจมาเป็นรูปแบบพฤติกรรมของตน
2. ผลของการขัดขวางและการส่งเสริม (Inhibitory and Disinhibitory Effects) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้สังเกตไม่สนใจหรือไม่กระทำตามแบบแผนพฤติกรรมที่ตัวแบบกระทำแล้วได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากสังคม
3. ผลของการตอบสนอง (Eliciting Effects) เป็นการตอบสนองต่อตัวแบบของผู้สังเกตซึ่งทำตามพฤติกรรมของตัวแบบเมื่อเห็นว่าพฤติกรรมของตัวแบบเลียนแบบได้ง่าย คล่องตัว ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

แบลคแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1975 : 55 - 56) เสนอแนะ เกณฑ์ที่สำคัญเพื่อจะนำข้อค้นพบเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ 4 ประการ คือ

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการทำให้เกิดแก่ผู้เรียน
2. มีตัวแบบที่เหมาะสมแสดงตัวอย่างพฤติกรรมนั้นให้ผู้เรียนเห็น
3. ำให้การเสริมแรงแก่ตัวแบบเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
4. ำให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการตามอย่างตัวแบบ

วัชร ทรัพย์มี (2525 : 212 - 213) ได้ทำข้อสรุปเกี่ยวกับกลวิธีเรียนรู้จากตัวแบบไว้ดังนี้คือ

1. ำให้ผู้รับบริการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบจะช่วยให้ผู้รับบริการเรียนรู้ทักษะในการก่อำให้เกิดพฤติกรรมใหม่
2. ผู้รับบริการอาจจะรับรู้มาก่อนแล้วถึงวิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ การสังเกตพฤติกรรมตัวแบบจะช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการแสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้ว

3. ตัวแบบจะต้องมีลักษณะที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้รับบริการ
เลียนแบบ

4. หลังจากผู้รับบริการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้ว ผู้รับบริการจะจดจำพฤติกรรม
ตัวแบบไว้ในความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงในอนาคต

5. หลังจากผู้รับบริการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้ว ให้โอกาสผู้รับบริการฝึกฝน
พฤติกรรมนั้นและผู้ควบคุมจะต้องเป็นผู้ให้ผลย้อนกลับ และการฝึกนั้นอาจจะทำในสถานการณ์สมมุติ
ก่อน

บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

สวนา พรพัฒน์กุล (2525 : 2 - 7) กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มต้น
จากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเด็ก ซึ่งสามารถ
แบ่งออกได้ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบได้นั้น เด็กจะเลียนแบบ
บุคคลใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อแม่ ซึ่งมีความหมายถึงผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กแทนพ่อแม่ด้วย เมื่อเด็ก
เติบโตขึ้นและไปโรงเรียนชั่วเวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ดังนั้นความสำคัญของครู
ในการเป็นตัวแทนจึงสำคัญพอ ๆ กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูจึงควรเป็นตัวแบบที่ดี แต่ต้องไม่สร้าง
แสดงบทบาทของตัวแบบให้แก่เด็ก

2. เลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบ จะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก
อาจเป็นเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเด็กอยู่

3. เลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ การเลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแบบนั้น
ตรงตามความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชาย เนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน
กัน แม้ในเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วยกันความสนใจก็จะแตกต่างกันไปอีก เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจ
เลียนแบบการทำงานในบ้านของพ่อแม่ แต่บางคนอาจจะสนใจศิลปะการแสดงต่าง ๆ ที่ตนเห็นใน
รายการโทรทัศน์ และพยายามเลียนแบบสิ่งนั้น

4. เลียนแบบจากผู้กล่าวหาว่า ไม่ว่าจะ เป็นเด็กหญิงหรือเด็กชายย่อมจะมีผู้กล่าวหาอยู่ที่ตน ยกย่อง และพออาจจะเลียนแบบตามผู้กล่าวหาของตน ตัวแบบมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวแบบของเด็กมักได้แก่บุคคลที่อายุมากกว่า

5. เลียนแบบจากตัวละคร ในนิยาย ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 69) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ ดังนี้

1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 จะทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเป้าหมาย หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อย ๆ เกิดขึ้น และค่อย ๆ มีความถี่สูงขึ้น และคงทนถาวรยิ่งขึ้น เมื่อให้การเสริมแรงแก่อินทรีย์หลังจาก มีอินทรีย์สามารถเลียนแบบ หรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรม ใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.2 จะทำให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 จะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

1.4 ช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 การให้ตัวแบบอย่างเดียวนในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ อาจทำให้ พฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์เกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างเพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการ จะสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2 ผู้คัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ ต้องตระหนักถึงความ สำคัญของตัวแบบและกิจกรรม มิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลองโดยไร้ประโยชน์

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแบบของแบนดูราที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า พฤติกรรมบางอย่างไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวนั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการได้เห็นแบบอย่าง ดังนั้นการที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมอย่างใดนั้น ก็อาจทำได้โดยให้เด็กได้เห็นตัวแบบของพฤติกรรมนั้น ๆ ดังการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจิง (2520 : 50 - 55) ที่พบว่า วิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านจริยธรรมที่ดีวิธีหนึ่งก็คือ การทำให้เลียนแบบจาก ตัวแบบที่ดี ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลองนั้นทำพฤติกรรมตามตัวแบบได้ แต่เมื่อนักคนเห็น ตัวแบบแล้ว จะทำพฤติกรรมตามตัวแบบหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวแบบและผลที่เกิดขึ้นกับ ตัวแบบด้วย

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการใช้ตัวแบบ พอสรุปได้ดังนี้

กาญจณี แก้วทนต์ (2522 : 32 - 34) ได้ศึกษาถึงวิธีการใช้ตัวแบบเพื่อเปลี่ยน มโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช ซึ่งมีอายุระหว่าง 13-16 ปี โดยให้ตัวแบบเป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย จำนวน 19 ภาพ ซึ่งบรรยายถึงพฤติกรรมของเด็ก วัยรุ่นที่มีมโนภาพแห่งตนรวมหกด้านด้วยกัน คือ ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านวิพากษ์วิจารณ์ตนเองโดยให้เด็กดูภาพสไลด์ประกอบคำบรรยาย นี้ 1 ครั้ง จากนั้นจึงใช้แบบทดสอบวัดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนที่เกิดขึ้นกับเด็กเหล่านั้น จากผลการศึกษาปรากฏว่าเด็กเหล่านั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนขึ้นหลังจากได้ดูตัวแบบ ที่เป็นสไลด์แล้ว

ต่อมา ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อ การประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้เทคนิคตัวแบบที่มีการ ประหยัดสูงยิ่งกว่าเดิมและการสอนโดยใช้เทคนิคตัวแบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการ สอนแบบปกติ

ในปีเดียวกัน ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ได้ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อ คุณธรรมด้านกตัญญูทวดทวดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแบบ สไลด์ การ์ตูน ทำให้ นักเรียนมีคุณธรรมด้านกตัญญูทวดทวดที่สูงขึ้น ส่วน ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85) ศึกษาผล

ของการใช้ตัวแบบหนังตะลุงที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบหนังตะลุงมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น และสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบปกติ

ในระยะหลัง ๆ ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบในการส่งเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ
ไว้อย่างกว้างขวาง ดังเช่น กษมา จันทรแห่งผล (2535) ใช้เทคนิคตัวแบบในการพัฒนาความ
ขยันหมั่นเพียร ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535) ใช้เทคนิคตัวแบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี รัตนา ภักธัญญา (2535) ใช้เทคนิคตัวแบบที่มีต่อการพึ่งตนเอง
ด้านการเรียน นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่ใช้เทคนิคตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระ
ชรรณ (วิมลพรรณ กลางมี. 2536) และการใช้เทคนิคตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรม ความ
เสียสละ (สุทธิชัย เศษสุวรรณนิธิ. 2537) ซึ่งจากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า
การใช้ตัวแบบในรูปแบบต่าง ๆ มีผลทำให้พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่ศึกษานั้นสูงขึ้น

ส่วนงานวิจัยในประเทศ โรเซนฮาน และไวท์ (Rosenhan and White. 1967 :
424 - 431) ได้ทำการทดลองในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวน 130 คน โดยให้ดู
ตัวแบบเล่นเกมสับร้อลิ่ง ถ้าเขาจะได้รับรางวัลเป็นของขวัญ 2 ชิ้น ตัวแบบจะบริจาคของขวัญ
ครึ่งหนึ่งให้กับเด็กกำพร้า หลังจากนั้นให้เด็กที่เข้าร่วมทดลองเล่นเกมสับร้อลิ่งตามตัวแบบครั้งที่ 1 โดย
มีตัวแบบอยู่ด้วย ครั้งที่ 2 ตัวแบบจะสังเกตอยู่ภายนอกด้วยกระจกทางเดียว ผลพบว่า กลุ่มทดลอง
ที่ได้ดูตัวแบบมีการบริจาคเมื่อมีตัวแบบอยู่ด้วยร้อยละ 63 และร้อยละ 48 บริจาคโดยไม่มีตัวแบบ
อยู่ด้วย การบริจาคครั้งแรกผู้วิจัยถือว่าเป็นพฤติกรรมคล้อยตาม (Conformity) ที่กระทำ
ตามตัวแบบ แต่การบริจาคครั้งที่ 2 เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากเกณฑ์ภายในของตนเอง
(Internalization) ในขณะที่กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูตัวแบบมีการบริจาคเพียงร้อยละ 8 เมื่อมี
ตัวแบบอยู่ด้วย

แมคมานิส (กันยา ประสงค์เจริญ. 2526 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Mcmanis. 1974)
ได้ศึกษาอิทธิพลของตัวแบบและรางวัลที่มีต่อการตัดสินใจจริยธรรมของเด็ก โดยชักกลุ่มตัวอย่างเป็น
เด็กอนุบาล และเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 คน โดยให้เด็กเหล่านั้นตัดสินใจ
จริยธรรมจากการฟังเรื่องราวที่เล่าเป็นคู่ ๆ ซึ่งเด็กเหล่านี้จะตัดสินใจตัดสินความผิดของผู้อื่นโดยดูที่

ปริมาณความเสียหายเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลที่มุ่งจำให้กระทำการทดลองครั้งนี้
 แมคมานิส ได้แบ่งเด็กออกเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีตัวแบบเป็นเด็กกานวัยเดียวกันกับกลุ่มทดลอง
 กลุ่มที่มีตัวแบบเป็นผู้ใหญ่กว่ากลุ่มทดลอง และกลุ่มที่ไม่มีตัวแบบสำหรับกลุ่มทดลองจะได้เห็นตัวแบบ
 ซึ่งตัดสินจริยธรรมโดยพิจารณาเหตุที่มุ่งจำให้กระทำ และเห็นว่าตัวแบบได้รับรางวัลเมื่อมีการ
 ตัดสินเช่นนั้น จากนั้นจะให้ผู้ถูกทดลองตัดสินเรื่องดังกล่าวถ้ากลุ่มทดลองตัดสินเรื่องจริยธรรมโดย
 คำนึงถึงเหตุที่มุ่งจำให้กระทำ ซึ่งเป็นการเลียนแบบจากตัวแบบนั้นก็จะได้รางวัล แต่ถ้ากลุ่ม
 ทดลองตัดสินจริยธรรมแบบไม่คำนึงถึง เหตุที่มุ่งจำให้กระทำซึ่งไม่ได้เหมือนกับตัวแบบก็จะไม่ได้รับ
 รางวัล หลังจากนั้นเขาศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทดลองนี้ และสรุปผลได้ว่า
 ตัวแบบทั้งสองประเภท และรางวัลมีผลในการฝึกให้เด็กมีการตัดสินจริยธรรมแบบคำนึงถึงเหตุ
 ที่มุ่งจำให้กระทำเพิ่มมากขึ้น

แวนเรน และแบร์ (Warren and Bear. 1976 : 335 - 354) ได้นำตัวแบบมาใช้
 ในการพัฒนาพฤติกรรมการแบ่งปันและยกย่องชมเชย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 2 เดือน
 ถึง 5 ปี 6 เดือน โดยสร้างสถานการณ์ในห้องทดลองให้เด็กมีกิจกรรมทางศิลปะ การทดลอง
 จะแบ่งเป็นช่วงทำงานประมาณ 10 นาที กับช่วงรายงานประมาณ 5 นาที ตัวแบบเป็นผู้ใหญ่
 กิจกรรมทางศิลปะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในช่วงทำงานตัวแบบจะแสดงพฤติกรรมแบ่งปัน เช่น
 ให้เพื่อนยืมดินสอสี เมื่อหมดช่วงทำงานตัวแบบจะรายงานให้ดูเป็นตัวอย่างตามพฤติกรรมที่ต้องการ
 ให้เด็กดู เมื่อตัวแบบรายงานพฤติกรรมที่ทำ เช่น แบ่งดินสอสีให้เพื่อน ช่วยเพื่อนวาดรูป ตัวแบบ
 ก็จะได้รับคำชมเชยและรางวัลทันที ผลการทดลองพบว่า การให้ดูตัวแบบร่วมกับการเสริมแรง
 ช่วยเพิ่มพฤติกรรมแบ่งปันในเด็กได้อย่างชัดเจน

สครา, เลาทแมน และสครีเวน (Schraa, Lautman and Screven. 1979 :
 302) ได้ทดลองเพิ่มพฤติกรรมการพูดในเด็กที่ขอมแยกตัว (Withdrawn Schizophrenic)
 โดยใช้วิธีการแนะนำให้พูด ให้ดูตัวแบบ และให้วิจารณ์ โดยมีการเสริมแรงแบบมีเงื่อนไข และ
 ไม่มีเงื่อนไข ผลการทดลองพบว่า การใช้วิธีการแนะนำให้พูด ให้ดูตัวแบบและให้วิจารณ์ร่วมกับ
 การเสริมแรงอย่างมีเงื่อนไขจะทำให้เด็กที่ขอมแยกตัวมีพฤติกรรมพูดเพิ่มขึ้น

เดนนี, แนนซี และคนอื่น ๆ (Denney, Nancy and others. 1990) ได้ใช้เทคนิคตัวแบบในการฝึกความสามารถทางสติปัญญาในวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยสูงอายุ โดยใช้เวลา 2-3 นาที และวัดความสามารถทางสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบสติปัญญาของราเวน พบว่าคะแนนความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในการฝึกสั้น ๆ เพียงครั้งเดียว

และบาร์เบอร์ (Barber. 1994) ใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อลดความกลัวหนูในห้องแล็บของนักเรียนโดยให้นักเรียนชาย 28 คน และนักเรียนหญิง 28 คน ถือก่องโปร่งใสที่บรรจุหนูไว้ และให้อาสาสมัครซึ่งเป็นตัวแบบจับต้องหนู ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทุกคนมีความกลัวหนูลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการรวบรวมเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำตัวแบบมาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยเลือกใช้ตัวแบบในนิทานมาพัฒนาความเชื่ออันอาจภายในตนเองเด็ก

ตัวแบบนิทาน

ในปัจจุบันได้มีการนำการใช้ตัวแบบ (Modeling) มาใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กประกอบกับการเสริมแรงทางบวกและการชี้แนะ เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นิทานจัดเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) อย่างหนึ่ง และเป็นตัวแบบที่มีผู้นิยมนำมาใช้เป็นสื่อการสอนสำหรับเด็ก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมสูง เด็กจึงอยู่เนืองไม่ได้จะพยายามสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อต้องการรู้และขยายประสบการณ์ของเขาให้มากขึ้น ซึ่งนอกจากการเล่นแล้ว การฟังนิทานก็เป็นกิจกรรมที่เด็กทุกคนสนใจและชอบมาก เพราะการฟังมีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสาร และนิทานยังตอบสนองพัฒนาการของเด็กคือทำให้เกิดความคิดและจินตนาการสูง (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526 : 54)

การที่เด็กชอบฟังนิทานเป็นเพราะประการแรก นิทานมีการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว ตรงไปตรงมา และตอบคำถามของเด็กได้ทันทีว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และผลเป็นอย่างไร ประการที่สอง ตัวละครในนิทานมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา พระเอกทำอย่างไร

ผลเป็นอย่างไร และจะทำอย่างไรต่อไป การเคลื่อนไหวนี้ถูกใจเด็ก เพราะเด็กไม่ชอบอยู่ใน
 ประการที่สาม นิทานตอบสนองความปรารถนาบางอย่างให้กับเด็กคือ ความคิดฝัน จินตนาการ
 เช่น สัตว์พูดได้ คนเหาะได้ เหล่านี้เข้าจินตนาการของเด็ก เด็กอยากให้มีจริง ๆ แม้จะรู้ว่า
 เป็นจริงไม่ได้ ประการที่สี่ เรื่องในนิทานมีความยุติธรรมที่ถูกใจเด็กคือ ผู้ทำดีจะได้รับผลดี
 ตอบแทน ผู้ทำชั่วจะต้องได้รับการลงโทษ ประการสุดท้าย นิทานให้ความรู้ลึกต่าง ๆ แก่เด็ก
 เช่น ตื่นเต้น หวาดเสียว สนุกสนาน นอกจากฟังนิทานแล้วเด็กยังได้ดูภาพประกอบ บางครั้งยังมี
 รอกาสัมผัสจับต้องสิ่งเหล่านั้นเพิ่มเติมอีกด้วย (สุพัตรา ชุมเกตุ. 2522 : 98) ถ้าพิจารณา
 คุณลักษณะและธรรมชาติของเด็กแล้ว จะพบว่า วัยเด็กมีสมาธิมากกว่าผู้ใหญ่ในการทำกิจกรรม
 ต่าง ๆ เขามีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน รักษาสภาพความบริสุทธิ์ใจต่อการเรียนรู้ จึงจดจ่อ มีสมาธิ
 เวลาฟังนิทาน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526 : 55)

ชุดิมา สัจจามันท์ (2528 : 28) ได้สรุปคุณค่าของการเล่านิทานเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ช่วยอธิบายหรือสื่อสาร
2. ช่วยสร้างภาพพจน์และทำให้การพูดคุยมีชีวิตชีวา
3. ช่วยทำให้เด็กนอนหลับง่าย
4. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพ
5. สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็ก
6. ส่งเสริมให้เด็กใช้หนังสือและห้องสมุด
7. สร้างความเพลิดเพลินทั้งแก่ผู้ฟังและผู้เล่า เพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนชอบ
8. ช่วยแนะนำเรื่องหรือความรู้ใหม่ ๆ
9. สร้างความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างกัน
10. พัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษาและฝึกทักษะการพูด
11. ส่งเสริมการแสดงออกต่อหน้าชุมชน รวมทั้งศิลปการแสดง
12. กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
13. สืบทอดมรดกทางวรรณกรรมและศิลปะอันเก่าแก่ของมนุษยชาติ
14. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ความดี เป็นสุภาพชน และความละเอียดอ่อนในใจเด็ก

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า นิทานมีคุณค่ามากมายสำหรับเด็ก ดังที่นักปราชญ์ เฟลโด กล่าวไว้ว่า "ขอให้พ่อแม่และพี่เลี้ยงของเด็ก ๆ ทั้งหลาย จงประดับประดาจิตใจของตนด้วยนิทานต่าง ๆ เพราะจะทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นยิ่งกว่าอ้อมแขน" (สมบุรณ์ คิงฉนวนันท์. 2522 : 32)

มีนักปราชญ์ได้พยายามจัดแบ่งนิทานออกเป็นหลายประเภท แต่ที่นิยมกันมากคือแบ่งนิทานตามรูปแบบ (Form) ของนิทาน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท (ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 36)

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale หรือ Household Tale) เป็นนิทานที่มีขนาดยาว ไม่ระบุสถานที่แน่นอนเป็นเรื่องของตัวละครที่กล่าวหาว่าได้แต่งงานกับหญิงสูงศักดิ์ เช่น เจ้าหญิงนิทรา

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ตำนาน ราชกลาง มักแยกย่อยเป็น

- นิทานเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ
- นิทานเกี่ยวกับคุณทรัพย์ลายแทง เช่น ปุโรสมเฝ้าทรัพย์
- นิทานวีรบุรุษ
- นิทานคติสอนใจ
- นิทานเกี่ยวกับนักบวช

3. เทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทพดาหรือนางฟ้าหรือกึ่งเทพเป็นตัวละคร มักเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา เช่น เรื่องนารายณ์สิบปาง เป็นต้น

4. นิทานเกี่ยวกับสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์หรือมีคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย แต่ทั้งคนและสัตว์จะปฏิบัติต่อกันเสมือนว่าเป็นมนุษย์นั่นเอง แยกย่อยเป็น

- นิทานเกี่ยวกับคติธรรม (Fable) เช่น นิทานอีสป นิทานชาดกต่าง ๆ
- นิทานไม่รู้จักจบ (Cumulative Tale) เช่น ยายกะตาดปลุกถั่งงาให้หลานเฝ้า

5. นิทานตลก มักเป็นนิทานสั้น ๆ สำระสำคัญของนิทานตลกเพื่อสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ฟัง ผู้อ่าน

ลมูล รัตดากร (2506 : 49) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหรือการฟังของเด็กว่า เด็กในชั้นประถมศึกษาที่อายุ 6-8 ปี ชอบเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ เทพนิยาย คากลอนต่าง ๆ

รัฐจวน อินทรกานเฑ (2517 : 45) กล่าวว่า เด็กวัย 6-7 ปี หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 2 ชอบนิทาน นิยาย ทั้งนิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน หรือนิทานที่คิดขึ้นมาใหม่ที่เข้าลักษณะ "ในกาลครั้งหนึ่ง ยังมี..."

บันลือ พงษ์วัน (2521 : 15) กล่าวว่า เด็กวัยประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.2) ต้องการที่จะฟังนิทาน เรื่องราวที่สนุกสนาน ชวนเพื่อฝัน เรื่องราวที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น สามารถบอกได้ว่าใครดีใครผิด

และสมศักดิ์ ศรีมารชน (2523 : 24) กล่าวว่า เด็กวัยประถมศึกษาอายุ 7-8 ปี สนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ เรื่องที่มีความยุติธรรม ชอบนิทานพื้นเมืองสั้น ๆ เทพนิยาย ตำนานต่าง ๆ

ส่วนในเรื่องระยะเวลาในการเล่านิทานนั้น ลัดดา เหมทานนท์ (2526 : 227) กล่าวว่า เด็กอายุ 2 1/2 - 4 ปี รายการนิทานที่เล่าควรอยู่ในช่วง 15 - 20 นาที เด็กอายุ 5-7 ปี รายการเล่านิทานใช้เวลาประมาณ 30 นาที ส่วนเด็กอายุ 8-12 ปี อาจใช้เวลาถึง 40 นาที แต่เวลานั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความสามารถของกลุ่ม ความชำนาญของผู้เล่า หรือสาเหตุอื่น ๆ

วิริยะ สิริสิงห์ (2537 : 27) กล่าวว่า ภาพประกอบหนังสือที่เด็กชอบนั้น เด็กชอบภาพที่แสดงการกระทำและการผจญภัย เด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ ชอบภาพการ์ตูนมากที่สุด และภาพจะต้องมีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และ บันลือ พงษ์วัน (2521 : 83) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาพประกอบไว้ว่า ต้องตรงกับความเป็นจริง บอกบุคลิกภาพของตัวละคร ได้แจ่มชัด และภาพควรเป็นภาพสี ภาพควรมีขนาดตั้งแต่ 2 1/2 x 4 นิ้ว จนถึง 9 x 12 1/2 นิ้ว หรือใหญ่กว่า ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อเรื่องและวัยของเด็ก ซึ่ง วาริ นิยมธรรม (2536 : 30) ได้สร้างภาพระบายสีประกอบนิทานชุดกาใช้ในเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ขนาด 11 x 14 นิ้ว จากเอกสารที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้สร้างภาพระบายสีประกอบนิทานชุดยักษ์ขนาด 9 x 12 1/2 นิ้ว เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนิทานและวัยของเด็ก

ตัวแบบนิทานกับการพัฒนาความเชื่ออาถรรพณ์

จากที่ทราบแล้วว่า จุดกำเนิดและการพัฒนาของความเชื่ออาถรรพณ์ของบุคคลเกิดจากประสบการณ์สิ่งสมมติตั้งแต่วัยเด็กโดยการเรียนรู้จากการอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ในชีวิต ค่านิยมในสังคม สภาพสุขภาพ (บุญทิพย์ สิริรังศรี. 2537 : 16) และในวัยเด็ก เด็กได้รับการปลูกฝังความเชื่ออาถรรพณ์จากการกระทำของตน การได้รับรางวัลและรอยลงโทษอย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ เป็นการสร้างความคาดหวังในเด็กเกี่ยวกับการกระทำและผลที่เกิดขึ้น และจะแผ่ขยายไปในพฤติกรรมประเภทอื่น ๆ เช่น เป็นคนมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520 : 28)

งานวิจัยในเมืองไทยและในต่างประเทศ ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่ใช้ตัวแบบนิทานในการพัฒนาความเชื่ออาถรรพณ์โดยตรง แต่มีงานวิจัยที่ใช้ตัวแบบนิทานพัฒนาพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น

ดิกสัน, จอห์นสัน และซอลซ์ (Dixon, Johnson and Saltz. 1977 : 367 - 379) ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กอนุบาลที่มีอายุ 3-4 ปี ในโรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 146 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเล่านิทานให้ฟังแล้วให้เด็กแสดงบทบาทประกอบเรื่อง กลุ่มที่สองเล่านิทานให้ฟังพร้อมพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปซื้อของไปสวนสัตว์ กลุ่มที่สามสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟัง และกลุ่มที่สี่เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า ถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วย จะพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กฟังนิทานแล้วย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชื่นชอบหรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้น ๆ และยังพบว่า เนื้อหานิทานที่ใกล้เคียงความจริง เช่น เทพนิยายจะให้ผลดีต่อจิตลักษณะของเด็กดีกว่านิทานที่มีเนื้อหาใกล้ชีวิตเด็กจริง ๆ

กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 32) ได้ทดลองใช้เทคนิคตัวแบบซึ่งเป็นนิทานประกอบหุ่นในการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้นิทานประกอบหุ่นเป็นตัวอย่าง มีการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

สมเดช สีแสง (2525 : 59 - 61) ได้ศึกษาทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารี นิยมธรรม (2536 : 55 - 59) ได้ทดลองใช้เทคนิคตัวแบบนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเปรียบเทียบกับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี จำนวน 90 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สอนโดยใช้ตัวแบบนิทานชาดก กลุ่มที่สอนโดยแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่าอีก 2 กลุ่มด้วย และ ขุพงศ์ บัญจมะวัต (2534 : จ) ได้ศึกษารายวิชาตัวแบบนิทานประกอบภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในเด็กอนุบาลที่มีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนอนุบาล 1 จำนวน 6 คน ซึ่งมีความถี่ของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนต่ำกว่า $X-2SD$ ของเวลาที่ใช้ในการสังเกตในช่วงเวลาเล่นอิสระ 27 นาที ในเด็กปกติเป็นเวลา 5 วันติดกัน การวิจัยนี้แบ่งเป็น 4 ระยะ ใช้เวลาดำเนินการทั้งหมด 11 สัปดาห์ ในแต่ละระยะทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ในช่วงเวลาเล่นอิสระ 30 นาที ของแต่ละวัน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนต่ำที่ได้ดูตัวแบบนิทานประกอบภาพ จะมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนเพิ่มขึ้นระหว่างระยะก่อนทดลองกับหลังทดลอง แต่ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้อ่านนิทานประกอบภาพ

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่า ตัวแบบนิทานสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น ความมีวินัยในตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และดังที่ รอดเตอร์ กล่าวว่า ความเชื่ออันมาจากภายใน-ภายนอกตน ยังเกี่ยวพันไปสู่ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของบุคคล คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่ง สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : ก-ข) ศึกษาอิทธิพลของการใช้นิทาน

สำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมมาส์ัมฤทธิ์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กต่างจังหวัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางค่อนข้างสูง และปานกลางค่อนข้างต่ำจำนวน 80 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการฟังนิทานที่กระตุ้นแรงจูงใจมาส์ัมฤทธิ์ 10 เรื่อง และกลุ่มควบคุมฟังนิทานที่ไม่เกี่ยวข้อง กับแรงจูงใจมาส์ัมฤทธิ์ 10 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมมาส์ัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นรางวัลยังมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบอีกด้วย ซึ่งถ้าเด็กสังเกตเห็นตัวแบบได้รับรางวัลเมื่อกระทำความดี กล่าวคือ เห็นพฤติกรรมของตัวละครในนิทานกระทำความดีและได้ผลดีตอบแทน นับว่าเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเลียนแบบมากยิ่งขึ้น ดังนั้นตัวแบบในนิทานน่าจะพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนได้เช่นกัน

สถิติเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายในตน

ความเชื่ออำนาจในการควบคุมตนพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก และจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามวัย (บุญทิพย์ สิริรังศรี. 2527 : 16) เพราะเมื่อในวัยเด็กจะมีการควบคุมสิ่งแวดล้อมหรือมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้น้อยมากเมื่อโตขึ้นเด็กจะมีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น การควบคุมตนจะมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้ที่จะจัดการกับตัวเองเริ่มทำตนให้มีอิทธิพลต่อคนอื่นเพิ่มขึ้น ซึ่งการที่เด็กควบคุมตนเองได้ และรับรู้ว่ามีผลที่เกิดขึ้นมาจากตัวเขาเองนั้น แสดงว่าเด็กมีความเชื่ออำนาจภายในตนเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ (Moursund. 1976 : 328) นอกจากนั้นการที่เด็กเข้ารับการศึกษารองเรียน ประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพิ่มตามระดับชั้นเรียน ทำให้เด็กมีเหตุผลเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้เขารับรู้ว่าเขาสามารถที่จะควบคุมสิ่งแวดล้อม และกระทำพฤติกรรมได้ตามที่ต้องการ ดังงานวิจัยของ แพรงคลิน (Rotter. 1966 : 18 ; citing Franklin. 1963) พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทรี รัตนิน (2522) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีความเชื่ออำนาจภายในตนมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง แครนดอลล์

แคทรินพอสกี และ แครนดอลล์ (Crandall, Katkovsky and Crandall. 1965 : 91 - 109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติปัญญา ลำดับการเกิด ขนาดของครอบครัว ชั้นทางสังคม ใน 2 ตัวแปรแรก พบว่า ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติปัญญา ซึ่งพบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน และความเชื่ออำนาจภายในตนจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ ระดับชั้นเรียนด้วย ในปี 1972 แครนดอลล์ และ เลซีย์ (Crandall and Lacey. 1972 : 1123) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของการรับรู้แบบความเชื่ออำนาจภายในภายนอกในสภาพการเรียนและการแก้ปัญหาโดยใช้ Embedded Figure Test (EFT) ของ Witkin โดยให้เด็กแสดงความสามารถหารูปที่ซ่อนอยู่ในพื้นภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 6 ปี 10 เดือน ถึง 12 ปี 5 เดือน จำนวน 50 คน พบว่า เด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะสามารถแก้ปัญหาจาก EFT ได้เร็วกว่าเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ

ส่วนงานวิจัยของไทย รุ่งนภา ทิยะ (2522 : ง) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อัตรารับรู้ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า อัตรารับรู้ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และนักเรียนที่มีอัตรารับรู้และความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่มีอัตรารับรู้และความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ทศนา ทองภักดี (2528 : 74) พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีการคิดแบบเอกนัยสูงมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีการคิดแบบเอกนัยต่ำ

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดแบบเอกนัย ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าความเชื่ออำนาจภายในตนน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับสติปัญญา

สติปัญญากับการเปลี่ยนแปลงจากตัวแบบ

สวนา พรพัฒน์กุล (2525 : 2 - 8) กล่าวว่า ตามสัญชาตญาณการเปลี่ยนแปลง สิ่งใดที่เด็กไม่เคยเห็นมาก่อนจะไม่มี การเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าได้เคยเห็นมาแล้วและไม่เคยปฏิบัติมาก่อนเลยหรือไม่เคยมองเห็นว่าตนเองเคยทำก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น การกำมือและแบมือของเด็กเป็นสัญชาตญาณ เด็กไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงก็สามารถทำได้แต่ไม่ เคยมองเห็นว่าตนกำมือได้ แต่การกำมือเมื่อผู้ใหญ่ร้องเพลง "จับปูดำขยำปูนา" เด็กต้องเคยเห็นมาก่อนและไม่เคยทำมาก่อน พอเห็นแม่ทำเด็กก็เลียนแบบได้ ต่อมาเด็กจะมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตีขึ้น ก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งที่คุ้นเคยและแม้จะแปลกใหม่และต่อ ๆ มาเด็กจะมีการใช้จินตนาการของตนเข้าไป ประกอบการใช้จินตนาการนี้เองจะเป็นโครงสร้างทางสติปัญญาต่อมา

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Murray. 1985 : 272 - 284 ; citing Piaget. n.d.) กล่าวว่า ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ แบ่งระดับพัฒนาการเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (The Sensory Motor Period) ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี ในขั้นนี้ต้องอาศัยรูปแบบการสัมผัส (การเห็น การได้ยิน การรู้สึก การรู้รส การรู้กลิ่น) ต่อสิ่งแวดลอม และมีการประสานงานกันของอวัยวะต่าง ๆ เช่น มือกับตา มือกับปาก ตากับหู ในขั้นนี้เพียเจต์เชื่อว่าเป็นขั้นที่พัฒนากิจกรรมการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะรวบรวม (Assimilate) เอาสิ่งแวดลอมภายนอกเข้าไปไว้ในพฤติกรรมเดิม (Schema) ผลของการรวบรวมสิ่งแวดลอมเข้าสู่โครงสร้างหรือพฤติกรรมเดิมนี จะทำให้โครงสร้างทางสมองเดิมเจริญเติบโตขึ้นหรือปรับขยายโครงสร้าง (Accommodate) เท่าที่เป็นโครงสร้างใหม่ขึ้น ทั้งสอง ขบวนการนั้นจะเกิดควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความสมดุลกัน (Equilibrium) ทั้งนี้เพื่อหาสิ่งแวดลอม ใหม่ได้ผสมผสานกับโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมอันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามมา แต่ถ้าทั้งสอง ขบวนการคือการปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) มีมากกว่าการรวบรวมสิ่งแวดลอมภายนอก เข้ากับโครงสร้างเดิม (Assimilation) นั่นคือ โครงสร้างสติปัญญาไม่อยู่ในภาวะสมดุลของ ขบวนการทั้งสอง การเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้น

2. **ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (The Preoperational Thought Period)** ขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เป็นช่วงที่เด็กใช้สัญลักษณ์แทนคำพูดได้ เช่น เด็กเริ่มรู้จักการใช้นามภาษาแทนสิ่งต่าง ๆ ในขั้นนี้ประกอบด้วยความคิดก่อนเกิดสิ่งกับ (Preconceptual Thought) และความคิดแบบนึกรู้เอง (Intuitive Thought) ซึ่งในความคิดหลังนี้เด็กจะเริ่มเข้าสู่ระดับการคิดหาเหตุผลทางตรรกศาสตร์ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องการอนุรักษ์ได้ ความคิดส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้การรับรู้เด็กยังไม่เข้าใจในตัวปฏิบัติการ (Operational) ที่จะนำไปสู่ปฏิบัติการทางตรรกศาสตร์ได้ เช่น การจัดจำแนกประเภท การจัดรวมประเภท การจัดเรียงอันดับ

3. **ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (The Concrete Operational Period)** ขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี ความคิดของเด็กในขั้นนี้ไม่ติดอยู่กับการรับรู้อีกต่อไป และลดการคิดแบบปิดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กสามารถจัดระบบโครงสร้างด้านสิ่งกับที่มีความสัมพันธ์กันจัดรวมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเพียเจต์เรียกว่า "การปฏิบัติการ" (Operational) เด็กในขั้นนี้จึงสามารถเข้าใจเหตุผลแบบตรรกศาสตร์มาแก้ปัญหาที่เป็นลักษณะอยู่เฉพาะหน้า มองเห็นได้หรือจับต้องได้ หรือเป็นรูปธรรม เมื่อเผชิญปัญหาเด็กจะรับรู้โดยมองทุกแง่ทุกมุมของปัญหามากขึ้น ไม่ยึดติดอยู่ที่แง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง ทำให้เด็กสามารถแก้ปัญหาการอนุรักษ์ (Conservation) ได้ เด็กในขั้นนี้จะเข้าใจเหตุผล 3 แบบ คือ แบบเอกลักษณ์ (Identity) เช่น ปั้นดินน้ำมัน 2 ก้อน ให้เป็นก้อนกลม ๆ เท่ากัน ซึ่งเด็กยอมรับว่าดินน้ำมัน 2 ก้อนนี้มีปริมาณเท่ากัน ต่อมาเปลี่ยนรูปดินน้ำมันก้อนหนึ่งให้เป็นก้อนยาว ๆ รอยที่ไม่เปลี่ยนรูปอีกก้อนหนึ่ง ถามเด็กว่าดินน้ำมัน 2 ก้อน มีปริมาณดินน้ำมันเท่ากันหรือไม่ ถ้าเด็กตอบว่า 2 ก้อน มีปริมาณเท่ากัน แสดงว่าเด็กมีความสามารถในการอนุรักษ์ ซึ่งในการเข้าใจเหตุผลแบบเอกลักษณ์นี้ เด็กอาจตอบว่าเท่ากัน เพราะไม่ได้เพิ่มดินน้ำมันเข้าไปหรือเอาดินน้ำมันออกจากก้อนที่แปลงรูปร่าง แบบที่สองคือ แบบทวนกลับ (Reversibility) แบบนี้เด็กตอบว่าเท่ากันโดยให้เหตุผลว่าถึงจะแปลงรูปร่างดินน้ำมันเป็นก้อนยาว ๆ แต่ถ้าปั้นกลับไปเป็นแบบเก่าคือรูปกลม ๆ มันก็จะมีดินน้ำมันเท่ากัน แบบที่สามคือ แบบชดเชย (Compensation) แบบนี้เด็กตอบว่าเท่ากันโดยอาจให้เหตุผลว่า ก้อนที่เปลี่ยนรูปไปเป็นก้อนยาว ๆ นั้นแม้จะยาวกว่าแต่ก็ผอมกว่า ดังนั้นปริมาณดินน้ำมันยังคงเท่ากัน เด็กในวัยนี้มีการอนุรักษ์คุณสมบัติของวัตถุหลาย ๆ ด้าน เช่น การอนุรักษ์สสาร จำนวน ความยาว พื้นที่ ปริมาตร ของเหลว เป็นต้น นอกจากนั้นเด็ก

ในวัยนี้ยังมีความสามารถเกี่ยวกับเหตุผลแบบตรรกศาสตร์ในเชิงคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Operations) ได้แก่ การรวมประเภท (Classes) คือ ความสามารถที่จะเข้าใจถึงการรวมประเภท และทำให้เหตุผลเกี่ยวกับการรวมและการแยกประเภทย่อย ๆ ประการที่สองคือ ความสัมพันธ์ (Relations) เป็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ไม่เท่ากัน ซึ่งได้มาโดยการปฏิบัติการภายในที่เรียกว่าการจัดลำดับ (Ordering) เป็นการจัดลำดับขั้นของสิ่งที่ไม่เท่ากันตามลำดับ ประการที่สามคือ มีสิ่งกับของจำนวน (Concept of Number)

นอกจากนั้น ประมต เ้าจิม (2526 : 253 - 255) ได้สรุปพัฒนาการด้านการรับรู้ในเด็กวัยนี้ที่สำคัญคือ

1. สังกกับการรวมประเภทและความสัมพันธ์ เด็กมีความสามารถที่จะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ของวัตถุ เช่น เมื่อวางข้างพลาสติกสีแดง 4 ตัว และสีเขียว 2 ตัว ต่อหน้าเด็ก แล้วถามเด็กว่ามีข้างสีแดงมากกว่าหรือข้างพลาสติกมากกว่า เด็กจะตอบได้ว่าข้างทุกตัวทำด้วยพลาสติก ดังนั้นจึงมีข้างพลาสติกมากกว่าเพราะมีถึง 6 ตัว ส่วนข้างพลาสติกสีแดงมีเพียง 4 ตัวเท่านั้น ส่วนในเรื่องเหตุผลด้านความสัมพันธ์ เช่น ด้านซ้ายหรือด้านขวา พบว่าเด็กสามารถแยกได้ระหว่างด้านขวาและซ้ายของตนเอง และของคนอื่นที่ยืนตรงข้ามกับเขาโดยเผชิญหน้ากัน
2. สังกกับด้านรูปร่าง วัยนี้รู้จักวัตถุที่มีขนาดกลาง ๆ และสามารถประยุกต์ความรู้นี้ไปสู่ขนาดกลางอย่างอื่น ๆ เช่น ความหนาแน่นปานกลาง ความเข้มข้นปานกลาง และสามารถที่จะบอกภาพซ้อนได้ว่า เป็นรูปอะไร
3. สังกกับของจำนวน เด็กสามารถบวก ลบ คูณ หาร และกระจายอย่างง่าย ๆ ได้
4. สังกกับของเงิน เด็กในวัยนี้จะเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมและคุณค่าของเหรียญชนิดต่าง ๆ ได้ดี รวมทั้งมีความเข้าใจถึงการรวมกันของเงินอย่างซับซ้อน
5. สังกกับของเวลา เด็กสามารถรู้เวลาจากนาฬิกา รู้เวลาจากปฏิทิน รู้วัน เดือนต่าง ๆ ของปี และเข้าใจปีต่าง ๆ ได้ดีเท่ากับวันต่าง ๆ
6. สังกกับการมีชีวิต เด็กในวัยนี้ไม่คิดว่าสิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณลักษณะ เหมือนสิ่งที่มีชีวิตอีกต่อไป แต่ก็อาจจะมีเด็กบางคนที่ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างคุณสมบัติของการมีชีวิต

านวัตถุได้ เช่น ต้นไม้ ดวงจันทร์ หรือแม่น้ำ แต่เด็กก็จะเพิ่มความเข้าใจขึ้นเรื่อย ๆ ว่าการเคลื่อนที่ของวัตถุอย่างเดียวกันของการมีชีวิต

7. สิ่งกับของความตาย สิ่งกับของความตายเป็นสิ่งกับที่ยากสำหรับเด็กที่จะเข้าใจ แต่ในเด็กวัย 7-8 ปี จะเข้าใจถูกต้องมากขึ้น เด็กอายุ 7 ขวบ จะสนใจถึงสาเหตุที่ทำให้ตาย เช่น โรค อุบัติเหตุ หรืออายุมาก เด็กในวัย 8 ขวบ จะเริ่มยอมรับความจริงว่าทุกคนในโลก รวมทั้งตัวเขาต้องตายในที่สุด

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า เด็กวัยนี้สามารถใช้เหตุผลแบบตรรกศาสตร์มาแก้ปัญหาที่เป็นลักษณะอยู่เฉพาะหน้า มองเห็นได้หรือจับต้องได้ หรือเป็นรูปธรรม การเลียนแบบจึงเกิดขึ้นในลักษณะของเหตุผลที่จะต้องเข้ากันได้กับสถานการณ์นั้น ๆ และจะต้องมีวัตถุที่เป็นปัญหามาปรากฏอยู่ด้วย

4. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (The Formal Operational Period) ขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กสามารถนำเหตุผลทางตรรกศาสตร์มาแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม แม้ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาจะถึงขีดสุด แต่ขบวนการ Assimilation และ Accommodation ยังคงทำงานตลอดชีวิตของเรา ดังนั้นการเลียนแบบย่อมจะเกิดขึ้นได้ทั้งนี้ขึ้นกับวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และการถ่ายทอดทางสังคม

จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ สวานา พรพจน์กุล (2525 : 2 - 14) ได้สรุปเข้ากับการเลียนแบบว่า เด็กจะเกิดการเลียนแบบทั้ง 4 ขั้นโดยเด็กจะเกิดการเลียนแบบตั้งแต่ขั้นประสาทสัมผัส และการเคลื่อนไหวคือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เมื่อครบ 2 ขวบ เด็กจะมีการเลียนแบบที่สมบูรณ์แบบโดยจะสามารถเลียนแบบจากตัวแบบได้ทันที (Immediate Imitation) หรือการเลียนแบบภายหลังหรือทิ้งช่วงเวลา (Delayed Imitation) หรือเลียนแบบทดแทน (Represented Imitation) ซึ่งเป็นส่วนรวมของความคิด สัญลักษณ์หรือภาพและสัญญาณทางคำพูด

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแบบของแบนดูรา (Bandura) แสดงให้เห็นความซับซ้อนของพฤติกรรมที่เกิดจากการเลียนแบบ (Imitation) หรือเกิดจากการเรียนรู้จากตัวแบบ ซึ่งแบนดูราเน้นขบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตดังที่กล่าวมาแล้วนั้น แบนดูรายังกล่าวว่าลักษณะของผู้สังเกตก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการเลียนแบบ แบนดูรา (ปรีชา วิหคโรต. 2533 : 668 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986 : 51 - 70) กล่าวไว้ดังนี้

1. ความสามารถของผู้สังเกต ผู้สังเกตมีความสามารถในการเห็น การได้ยิน การรู้รส การรู้กลิ่น และการรับสัมผัส จะเรียนรู้จากการสังเกตได้ดีกว่าผู้สังเกตที่มีความบกพร่องในการรับรู้

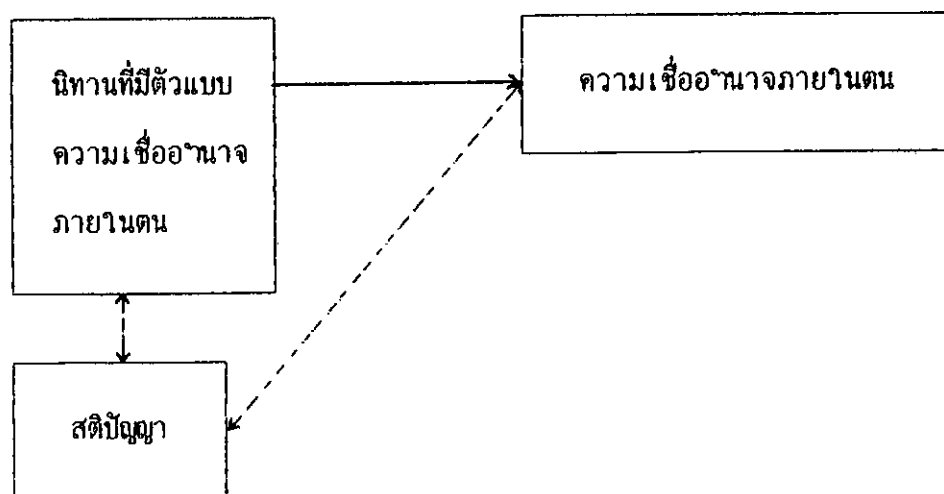
2. ระดับสติปัญญาของผู้สังเกต ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสามารถสังเกตรายละเอียดของตัวแบบ สามารถเก็บจำลักษณะของตัวแบบ และระลึกการกระทำของตัวแบบได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

3. ความสมบูรณ์ของร่างกาย ผู้สังเกตที่มีร่างกายสมบูรณ์จะท่าหรือพูดตามตัวแบบได้อย่างสมบูรณ์มากกว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางกาย

จากการรวบรวมงานวิจัยไม่พบว่ามีผู้ศึกษาถึงระดับสติปัญญากับการเลียนแบบจากตัวแบบโดยตรง แต่จากการศึกษาของ สเตรทท์ (Lickona. 1976 : 230 ; citing Staurt. 1967) ได้ใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางสติปัญญาตามแนวความคิดของเพียเจต์กับเด็กอายุ 7-13 ปี พบว่า เด็กที่มีลักษณะการคิดแบบแยกแยะกระจาย (Decenter) สูง จะสามารถตัดสินใจ ความถูกต้องได้ดีและสมบูรณ์กว่าเด็กที่มีลักษณะการคิดแบบแยกแยะกระจาย (Dencenter) ต่ำ และ วิเชียร ทองนุช (2521 : 117 - 118) ได้ทำการวิจัยในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 ซึ่งมีอายุระหว่าง 9-12 ปี จำนวน 120 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร และในชนบท พบว่า การคิดแบบอนุรักษ์ตามทฤษฎีของเพียเจต์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายความว่า ถ้าเด็กมีการคิดแบบอนุรักษ์สูง จะเป็นผู้ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ส่วนเด็กที่มีความคิดแบบอนุรักษ์ต่ำจะให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำด้วย และเฮอร์ลอค (ศิริณา จามรรณ. 2525 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1974 : 195) ได้เสนอว่า คนฉลาดมากเท่าไรก็สามารถที่จะเรียนรู้สิ่งกับของจริยธรรมได้มากเท่านั้น สามารถที่จะรับรู้สถานการณ์ได้ดี และได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ คนที่มีสติปัญญาต่ำมักจะมีช่วงความสนใจต่ำและมีการให้เหตุผลที่ไม่ดีเป็นสาเหตุ ทำให้ไม่อาจรับรู้หรือคาดผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจากเอกสารดังกล่าวแสดงให้เห็นข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าระดับสติปัญญาของผู้สังเกตน่าจะมีผลต่อการเลียนแบบจากตัวแบบ

ส่วนในเรื่องการทดสอบความสามารถทางสติปัญญา ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบโปรเกรสซีฟแมทริกซ์ (Progressive Matrices) ของราเวน (Raven) ซึ่งเป็นการทดสอบอย่างง่าย ๆ แบบหนึ่งไม่สลับซับซ้อน ไม่มีอิทธิพลทางภาษาและวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อจัดปัญหาทางภูมิหลังของผู้ถูกทดสอบ ปัญหาทางวัฒนธรรม ปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละสิ่งแวดล้อม แบบทดสอบนี้จะบอกความสามารถในการสังเกต (Ability in Observation) การรับรู้ การเห็น (Visual Perception) การคิดอย่างกระจ่าง (Clear Thinking) และเหตุผลเชิงจัดแย้ง (Critical Reasoning) แบบทดสอบนี้ มีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบของสแตนฟอร์ด-บินเน็ต (Stanford-Binet) เป็น .78 ซึ่งนับว่าเชื่อถือได้และเป็นที่น่าพอใจ (ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. 2509 : 123)

กรอบความคิด

สมมติฐานในการวิจัย

1. เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น
2. ผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา จะให้ผลต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน
3. เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลองหลังการทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม
4. เด็กนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนเอง มาพัฒนาความเชื่ออำนาจในตนเองและนำตัวแปรสถิติปัญหาเข้ามาศึกษาร่วมด้วย ซึ่งสรุปขั้นตอนและแบบแผนในการทดลองดังนี้

แบบแผนการวิจัยคือ Randomized Control Group Pertest-Posttest Design ซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ใช้เวลาทั้งหมด 12 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยการจัดเวลาเล่นนิทานของทั้ง 2 กลุ่ม จะใกล้เคียงกันและสลับเวลากันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

ครั้งที่	กลุ่มทดลอง เวลา	กลุ่มควบคุม เวลา
1	11.30 - 12.00 น.	12.00 - 12.30 น.
2	12.00 - 12.30 น.	11.30 - 12.00 น.
3	11.30 - 12.00 น.	12.00 - 12.30 น.
4	12.00 - 12.30 น.	11.30 - 12.00 น.

หมายเหตุ การจัดเวลาในการเล่นนิทานครั้งต่อ ๆ ไปก็จัดในตนเองเดียวกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 82 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน และกลุ่มควบคุม 24 คน

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

สาเหตุที่ผู้วิจัยใช้โรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก เนื่องจากสะดวกในการทดลอง และได้ปรึกษาอาจารย์ใหญ่และคณะอาจารย์แล้ว ทุกท่านยินดีที่จะให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญในการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. นำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 82 คน มาทดสอบสติปัญญา โดยแบ่งทดสอบทีละกลุ่ม ๆ ละ 10-12 คน โดยใช้แบบวัดสติปัญญาปรอทเรสชีฟ แมทริชีส ของราเวน ชุด เอ-เอบี-บี จากนั้นแบ่งสติปัญญาเป็น 3 ระดับ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ระดับสติปัญญาสูง จำนวน 17 คน ระดับสติปัญญานกลาง จำนวน 48 คน และระดับสติปัญญาต่ำ จำนวน 17 คน

2. สุ่มนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่าง ๆ ตามจำนวนดังนี้

- นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง จำนวน 16 คน
- นักเรียนที่มีระดับสติปัญญานกลาง จำนวน 16 คน
- นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ จำนวน 16 คน

3. เรียงลำดับคะแนนของแต่ละระดับสติปัญญาจากคะแนนน้อยไปหาคะแนนมาก โดยที่

- นักเรียนคนที่ 1, 3, 5, ... 15 ของแต่ละระดับสติปัญญา เป็นกลุ่มทดลอง
- นักเรียนคนที่ 2, 4, 6, ... 16 ของแต่ละระดับสติปัญญา เป็นกลุ่มควบคุม

ดังแสดงการจัดกลุ่มและคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในตาราง 1 ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างและคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับสติปัญญา นิทาน	นิทานทดลอง	นิทานควบคุม
สูง	8	8
ปานกลาง	8	8
ต่ำ	8	8

วิธีดำเนินการทดลอง

1. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ใช้ในการทดลองให้เหมาะสมและเหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม
2. ผู้วิจัยทำการวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของเด็กทั้ง 2 กลุ่มก่อนการทดลอง โดยใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
3. ดำเนินการทดลองโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 กลุ่มทดลอง ใช้การเล่านิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
 กลุ่มควบคุม ใช้การเล่านิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
4. เมื่อการทดลองครบตามกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนชุดเดิมอีกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล *สัมภาษณ์*

1. แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
2. แบบวัดระดับสติปัญญาของราเวนเชื่อว่าแบบทดสอบโปรแกรมเชฟ แมทรีชีส ชุดเอ-เอบี-บี
3. นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
4. นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน

แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก ทศนา ทองภักดี ซึ่งเป็นแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนแบบกว้าง ๆ ของเด็ก (ทศนา ทองภักดี. 2526 : 113 - 117 ; อ้างอิงมาจาก Strickland. 1977) ดัดแปลงเพื่อให้ข้อความกระชับรัดกุมและเหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดความเชื่อเรื่องอำนาจในด้านต่าง ๆ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำที่ต้องใช้สติปัญญา ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การรับรู้ทั่ว ๆ ไป เช่น ความเชื่อสิ่งลึกลับ เชื่อโชคเคราะห์ ความเชื่อเกี่ยวกับผลตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม คำถามจะเป็นข้อความสั้น ๆ มีทั้งข้อความที่เป็นทางบวกและทางลบ กำหนดคำตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ข้อความที่เป็นทางบวก ถ้าตอบว่า "ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตน จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายนอกตน จะได้ 0 คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นทางลบ ถ้าตอบว่า "ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายนอกตน จะได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตน จะได้ 1 คะแนน ฉะนั้นผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีความเชื่ออำนาจภายในตน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีความเชื่ออำนาจภายนอกตน แบบวัดนี้มี 18 ข้อ

ตัวอย่าง

- (0) ฉันเชื่อว่าถ้าฉันอ่านหนังสือ ฉันจะสอบได้เกรด 4 ใช่...ไม่ใช่...
- (00) ฉันเชื่อว่าถึงแม้ฉันจะอ่านหนังสือแต่ฉันคงสอบตกเพราะคุณครูไม่ชอบฉัน ใช่...ไม่ใช่...

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

1. ศึกษาความหมายและความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของความเชื่ออำนาจภายในตน
3. สร้างแบบทดสอบโดยปรับปรุงและดัดแปลงจากแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนของทศนา ทองภักดี (2526 : 113 - 117) โดยปรับปรุงให้ข้อความกระชับรัดกุมและเหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริมาณเนื้อหาตรวจสอบให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางปะกอก จำนวน 30 คน
6. นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (D) โดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 180) ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 - 0.68
7. นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.68

แบบวัดระดับสติปัญญาของราเวนชื่อว่าแบบทดสอบโปรเกรสซีฟ แมทรีชีส ชุดเอ-เอบี-บี

แบบทดสอบนี้ได้พัฒนาขึ้นโดย เจ.ซี.ราเวน (J.C.Raven) เป็นแบบทดสอบที่วัดสติปัญญาที่ไม่ใช้ภาษา ออกแบบขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบจีของสเปียร์แมน (Spearman's Factor) แบบทดสอบนี้ต้องการให้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างข้อที่มีลักษณะนามธรรมเป็นส่วนใหญ่ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยลวดลายและสีต่าง ๆ กัน 36 รูป แต่ละรูปมีส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งผู้รับการทดสอบต้องเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือก 6 ตัวเลือก มาเติม

ส่วนที่ขาดหายไปให้เข้าชุดกัน โดยลักษณะของรูปแบบทดสอบแบ่งปัญหาเป็น 3 อนุกรม แต่ละอนุกรมมีปัญหา 12 ข้อ มีระดับความยากเพิ่มขึ้นตามลำดับ

แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบที่ไม่จำกัดเวลา แต่อาจกำหนดเวลาก็ได้เพื่อดูความเร็วในการทดสอบ นอกจากนี้ยังสะดวกในการนำไปใช้ทดสอบทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

วิธีการทดสอบ /

1. แจกกระดาษคำตอบให้กรอกชื่อ นามสกุล
2. ทดลองตัวอย่างให้นักเรียนตอบคำถาม 1-2 ภาพ ก่อนทำการทดสอบ
3. ทำการทดสอบโดยให้นักเรียนดูภาพของแบบทดสอบแล้วตอบตัวที่เลือกลงในกระดาษ

คำตอบจนกว่าจะหมด 36 ภาพ

4. การตรวจให้คะแนนข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน แล้วรวมคะแนนทั้งหมด

5. แบ่งสติปัญญาเป็น 3 ระดับ โดยแบ่งดังนี้

กลุ่มที่มีสติปัญญาสูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาสูงกว่าค่า $\bar{X} + 1SD$

กลุ่มที่มีสติปัญญานกลาง คือ ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาอยู่ระหว่าง

$\bar{X} \pm 1SD$

กลุ่มที่มีสติปัญญาต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดสติปัญญาต่ำกว่า $\bar{X} - 1SD$

นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออันน่าภายในตน

การพิจารณาคัดเลือกนิทาน

ผู้วิจัยคัดเลือกนิทานที่ตัวละครแสดงถึงความเชื่ออันน่าภายในตน ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องอำนาจในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำที่ต้องใช้สติปัญญา ความสามารถของตน จำนวน 4

เรื่อง

2. ความเชื่อเกี่ยวข้องกับการเรียน จำนวน 2 เรื่อง
3. ความเชื่อสิ่งลึกลับ เชื่อโชคเคราะห์ จำนวน 2 เรื่อง
4. ความเชื่อเกี่ยวกับผลตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ

สิ่งแวดล้อม จำนวน 2 เรื่อง

5. ความเชื่อเกี่ยวกับคุณธรรมในด้านความขยันหมั่นเพียร ความกล้าหาญ และเชื่อมั่นในตนเอง ความกตัญญูทวดที่ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีสัจจะ ด้านละ 2 เรื่อง รวมจำนวน 10 เรื่อง

จากนั้นนิทานทั้ง 20 เรื่อง ไปให้ประธานกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริก ยืนพันธ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนิทานพิจารณา ระบายคะแนนเต็ม 5 คะแนน ถ้านิทานเรื่องนั้นมีส่วนที่กระตุ้นให้เห็นถึงความเชื่ออันมาจากภายในตนมากที่สุด และให้คะแนนลดลงตามลำดับตามความเห็นของกรรมการแต่ละท่าน นิทานที่ใช้ในกลุ่มทดลองครั้งนี้จะต้องได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป และเป็นนิทานที่กรรมการอย่างน้อย 2 ท่าน ให้คะแนน 3 คะแนนขึ้นไป คัดเลือกมาจำนวน 12 เรื่องดังนี้

- ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำที่ต้องใช้สติปัญญา ความสามารถตน คัดเลือกมาจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ระบายเจ้าปัญญา หลีฟองเจ้าปัญญา
- ความเชื่อเกี่ยวข้องกับการเรียน คัดเลือกมาจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ ห่านชาญฉลาด
- ความเชื่อสิ่งลึกลับ เชื่อโชคเคราะห์ คัดเลือกมาจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ สองพี่น้อง
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ

สิ่งแวดล้อม คัดเลือกมาจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ กรรมตามทัน

- ความเชื่อเกี่ยวกับคุณธรรม
- ด้านขยันหมั่นเพียร จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ นายแดงกับต้นส้มวิเศษ
- ด้านความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ระบายปากกับกบแพะสามตัวผู้กล้าหาญ

ด้านความกตัญญูทวดที่ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ อดมเต็กดี เจ้าหญิงจี่เจ้า

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ รางวัลแห่งความซื่อสัตย์

ด้านความมีสัจจะ จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ สัจจะของชาวนา

นันทินานที่ผ่านการพิจารณาแล้วไปทดลองใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางปะกอก จำนวน 32 คน เพื่อปรับปรุงภาษา เวลา อุบัติการณ์การเล่า

นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน

การพิจารณาคัดเลือกนิทาน

ผู้วิจัยคัดเลือกนิทานที่มีอยู่ในหนังสือทั่ว ๆ ไป ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่ตัวละครไม่แสดงความเชื่ออำนาจภายในตน รวมนิทานจำนวน 20 เรื่อง ไปให้ประธานกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านนิทาน ตรวจสอบว่าไม่มีส่วนที่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตนและต้องเป็นนิทานที่กรรมกรอย่างน้อย 2 ท่าน เห็นว่าไม่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตน คัดเลือกมาจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของปู่กับลุง ต.เต่าหลังตุง หอยทาก มด และกุ้ง สิงโตและควายสามตัว ชายชราในผลไม้เต่า สัตว์ร้องทั้งสาม กู๋ทะเลาะวิวาทของสัตว์ จมูกกระต่ายกระตัก ควายไม่มีฟันแล้วบน ภูหลามไร่พืช ความลับของแมว สาเหตุที่หนูและแมวเป็นศัตรูกัน

นันทินานที่ผ่านการคัดเลือกไปทดลองใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางปะกอก จำนวน 32 คน เพื่อปรับปรุงภาษา เวลา อุบัติการณ์การเล่า

วิธีการเล่า

ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะได้ฟังนิทานทั้งหมด 12 เรื่องเท่ากัน รวบรวมเล่าครั้งละ 1 เรื่อง ผู้วิจัยจะใช้วิธีและกระบวนการเล่าทั้ง 2 กลุ่มเหมือนกัน กล่าวคือ จะประกอบด้วย

1. ขึ้นนำ จะสนทนากับนักเรียนเพื่อโยงเรื่องเข้าสู่นิทานที่จะเล่า

2. ขึ้นเสานิทาน ผู้วิจัยจะเสานิทานโดยใช้ท่าทาง สุ่มเสียง เพื่อสร้างความสนใจ พร้อมกับมีรูปภาพประกอบนิทาน

3. กิจกรรมหลังการฟังนิทาน เมื่อเสานิทานเสร็จ ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม หลังจากนั้นจะใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ และผู้วิจัยจะสรุปในตอนท้ายอีกที

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2-4

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Newman - Keul Test ถ้าการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 180)

$$D = P_H - P_L$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก

P_H แทน สัดส่วนของกลุ่มสูง

P_L แทน สัดส่วนของกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ n แทน จำนวนของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ

q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 220)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ $\bar{D}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง

$S_{\bar{D}}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ D หาได้จากสูตร

$$S_{\bar{D}} = \frac{S.D.}{\sqrt{N}}$$

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละระดับตัวแปรการทดลองโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยใช้สูตร (Lindquist. 1953 : 135 - 139)

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_W}$$

$$F_B = \frac{MS_B}{MS_W}$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_A แทน Mean Square ของตัวจัดกระทำ

MS_B แทน Mean Square ของระดับ

MS_{AB} แทน Mean Square ของ Interaction ของตัวจัดกระทำ
และระดับ

MS_W แทน Mean Square ภายในกลุ่ม

5. ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman - Keuls โดยใช้สูตร
(ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. 2528 : 231)

$$w_r = q \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

เมื่อ w_r แทน ค่าวิกฤต

MS_W แทน Mean Square Within - Groups

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{D}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
SD	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ D
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
MS	แทน	Mean Square
SS	แทน	Sum Square
df	แทน	Degree of Freedom

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล กระทำเป็นลำดับดังนี้

1. เสนอค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนความแตกต่าง
หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 - 4 /

1. เสนอค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลัง
การทดลองของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นำผลจากการทดสอบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของ
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เปรียบเทียบผลของค่าสถิติพื้นฐาน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกก่อนและหลังการทดลอง

สถิติปัญหา	สถิติ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
		ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
สูง	N	8	8	8	8
	$\bar{X}$	12.6250	14.6250	13.2500	13.0000
	S.D.	2.2638	1.9226	1.8323	2.2678
ปานกลาง	N	8	8	8	8
	$\bar{X}$	12.7500	14.7500	12.6250	12.7500
	S.D.	1.8323	1.6690	1.3025	1.8323
ต่ำ	N	8	8	8	8
	$\bar{X}$	11.0000	13.2500	11.7500	11.6250
	S.D.	1.6903	0.7071	1.4880	1.9226
รวม	N	24	24	24	24
	$\bar{X}$	12.1250	14.2083	12.5417	12.4583
	S.D.	2.0283	1.6146	1.6146	2.0212

2. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและ
หลังการทดลองในกลุ่มทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

นำผลการทดสอบความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	SD	t
ก่อนการทดลอง	24	12.125	2.028	2.083	0.232	8.960**
หลังการทดลอง	24	14.208	1.615			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าภายหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลอง มีคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังจากได้ใช้ตัวแบบในนิทาน นักเรียนมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนความแตกต่าง
หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 - 4

นำคะแนนความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน มาวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา จะให้ผลต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลองมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม และทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน ได้ผลดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของคะแนนความแตกต่างหลังการทดลอง
กับก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระดับสติปัญญา	0.667	2	0.334	0.213
ประเภทนิทาน	42.188	1	42.188	26.935**
ผลรวม	2	2	1.000	0.638
ภายในกลุ่ม	65.783	42	1.566	
รวม	109.979	47		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า

1. ไม่มีผลร่วม (Interaction) ระหว่างประเภทนิทานและระดับสติปัญญา นั่นคือ นิทานที่มีตัวแบบและนิทานที่ไม่มีตัวแบบกับระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง และต่ำ ไม่ส่งผลร่วมกัน ต่อความเชื่ออำนาจภายในตน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2
2. คะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มควบคุม (ค่าเฉลี่ยความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลอง = 2.083, ค่าเฉลี่ยความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่ม ควบคุม = -0.083) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3
3. เด็กที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โดยใช้ตัวแบบนิทาน

2. เพื่อศึกษาผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญาที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อ

อำนาจภายในตน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น
2. ผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา จะให้ผลต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจ

ภายในตนแตกต่างกัน

3. เด็กนักเรียนที่ได้ฟังนิทานในกลุ่มทดลองหลังการทดลอง มีความเชื่ออำนาจ

ภายในตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

4. เด็กนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตน

แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 82 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน กระจายแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ประเภทนิทาน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
- นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน

สติปัญญา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- สติปัญญาสูง
- สติปัญญานกลาง
- สติปัญญาต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาทั้งหมด 12 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยผู้วิจัยได้จัดเวลาสลับกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
2. แบบวัดระดับสติปัญญาของราเวน ชื่อว่าแบบทดสอบโปรแกรมสปีพแมทริชีส ชุดเอ-เอบี-บี
3. นิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
4. นิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบสติปัญญาของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยแบบวัดระดับสติปัญญาของราเวน ชุดเอ-เอบี-บี แบ่งสติปัญญาเป็น 3 ระดับ คือ สติปัญญาสูง สติปัญญายานกลาง สติปัญญาต่ำ
2. สุ่มนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่าง ๆ ตามจำนวนดังนี้
 - นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง จำนวน 16 คน
 - นักเรียนที่มีระดับสติปัญญายานกลาง จำนวน 16 คน
 - นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ จำนวน 16 คน
3. เรียงลำดับคะแนนของแต่ละระดับสติปัญญา โดยที่
 - นักเรียนคนที่ 1,3,5,...15 ของแต่ละระดับสติปัญญาเป็นกลุ่มทดลอง
 - นักเรียนคนที่ 2,4,6,...16 ของแต่ละระดับสติปัญญาเป็นกลุ่มควบคุม
4. ทดสอบความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของเด็กนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
5. ดำเนินการทดลองโดย
 - กลุ่มทดลอง ใช้การเล่านิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
 - กลุ่มควบคุม ใช้การเล่านิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตน
 ทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาทั้งหมด 12 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยจะเล่าในเวลาใกล้เคียงกันและสลับเวลากันในครั้งต่อ ๆ ไป
6. เมื่อทดลองครบตามกำหนด ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนชุดเดิมอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เสนอค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากนั้นทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนความแตกต่าง หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 - 4

3. เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Newman-Keul Test ถ้าสมมติฐาน ข้อ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบในกลุ่มทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องตามสมมติฐานข้อ 1

2. ไม่มีผลร่วมกันระหว่างประเภทนิทานและระดับสติปัญญา กล่าวคือ นิทานที่มีตัวแบบ และนิทานที่ไม่มีตัวแบบกับระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง และต่ำ ไม่ส่งผลร่วมกันต่อความเชื่ออำนาจ ภายในตน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2

3. นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบในกลุ่มทดลอง มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่า นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องตามสมมติฐาน ข้อ 3

4. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนไม่ แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

อภิปรายผล

จากการทดลองใช้ตัวแบบในนิทานพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กชั้นประถมศึกษา ศึกษปีที่ 2 ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนในกลุ่มทดลอง มีความ เชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ ความแตกต่างของคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนก่อนและหลังการทดลอง ดังแสดงในตาราง 3

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ฟังนิทานที่มีตัวแบบกับกลุ่มที่ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 4 โดยนักเรียนที่ฟังนิทานที่มีตัวแบบ มีความเชื่ออาณางายานตนสูงกว่านักเรียนที่ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบ (ค่าเฉลี่ย ความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลองในกลุ่มทดลอง = 2.083, ค่าเฉลี่ย ความแตกต่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลองในกลุ่มควบคุม = -0.083) จะนี้จึงพอสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 3 ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ วารีนิยมธรรม (2536 : 55 - 59) ได้ทดลองใช้เทคนิคแม่แบบนิทานชาดกมาพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา เปรียบเทียบกับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี จำนวน 90 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก กลุ่มที่สอนโดยแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่าอีก 2 กลุ่มด้วย

ทุงศ์ ปัญมะวัต (2534 : จ) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบภาพกับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมบดสีพันท์ทางสังคมกับเพื่อนต่ำ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีระดับพฤติกรรมทางสังคมกับเพื่อนต่ำที่ได้ดูตัวแบบนิทานประกอบภาพ จะมีพฤติกรรมทางสังคมกับเพื่อนเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 32) ได้ทดลองใช้เทคนิคแม่แบบซึ่งเป็นนิทานประกอบหุ่นมือ จำนวน 7 เรื่อง เป็นแม่แบบในการพัฒนาวิสัยทัศน์ตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ และกลุ่มควบคุมที่ไม่มีตัวแบบ หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการทำให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนนั้นสามารถพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของเด็กได้ จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ แบนดูรา (Bandura. 1977 : 10 - 29) กล่าวว่า พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้นั้นอาจเกิดจากประสบการณ์ตรงหรือจากการสังเกต โดยผลจากการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ จากการที่ได้ฟังนิทาน ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 24) กล่าวว่า เด็กชอบฟังนิทานเพราะการฟังมีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสาร อีกทั้งนิทานเป็นสิ่งที่เด็กสนใจและยังตอบสนองพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ จึงทำให้อัฒยาของตัวละครค่อย ๆ ซึมซาบเข้าไปในความคิด และจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมยังแสดงให้เห็นว่าในชีวิตจริงบุคคลไม่สามารถจะกระทำตามพฤติกรรมตัวแบบได้หมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามตัวแบบเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย ดังงานวิจัยของ โรเซนบัม และทักเกอร์ (วิมลพรรณ กลางมณี. 2536 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Rosenbaum and Tucker. 1962 : 183 - 190) ที่พบว่า บุคคลจะเลียนแบบตัวแบบที่ประสบความสำเร็จสูงในการกระทำพฤติกรรมสูงกว่าตัวแบบที่ประสบความสำเร็จต่ำ จากงานวิจัยนี้ได้ใช้ตัวแบบนิทานซึ่งเป็นตัวแบบที่เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของเด็กในวัยนี้ อีกทั้งตัวละครในนิทานมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตนและประสบความสำเร็จ ความสุข ความสำเร็จในตอนจบ การที่ตัวละครประสบความสำเร็จ ความสุข ซึ่งอาจเป็นคำชมรางวัล รวมทั้งความสามารถ ความเก่ง ความฉลาด นั้นเป็นการให้แรงเสริมแก่ตัวละครที่เป็นแบบอย่างให้กับเด็ก เด็กทุกคนต้องการความสำเร็จ การยอมรับ ดังนั้นเมื่อเด็กเห็นผู้ที่ตนชอบประสบความสำเร็จ ทำให้ตนอยากประสบความสำเร็จ อยากเก่ง อยากฉลาด ทำให้เกิดแรงกระตุ้นจากภายใน แรงกระตุ้นก่อให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น (ผดุง อารยะวิญญู. 2528 : 103 - 104) นอกจากนั้นหลังจากฟังนิทานแล้ว นักเรียนมีโอกาสร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตัวแบบ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมดังผลที่ปรากฏ

2. เมื่อพิจารณาในตัวแปรระดับสติปัญญา พบว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเป็นพื้นฐานที่เด็กมีสิ่งกับการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็ก เพราะ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย เด็กส่วนใหญ่จะได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและ ที่โรงเรียนเกี่ยวกับการกระทำที่ว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ตามทฤษฎีพัฒนาการสติปัญญาของ เพียเจต์ เด็กอายุ 7-11 ปีนี้ สามารถเข้าใจเหตุผลแบบตรรกศาสตร์มาแก้ปัญหาที่เป็นลักษณะอยู่ เฉพาะหน้า มองเห็นได้หรือจับต้องได้ และเด็กชั้นนี้จะลดการปิดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางลง ทำให้สามารถรับรู้ มองทุกแง่ทุกมุมของปัญหามากขึ้น (ประณต เค้าฉิม. 2526 : 248) และการที่ผู้วิจัยใช้นิทานเป็นตัวแบบทำให้ได้รับความสนใจจากเด็กมาก ที่สำคัญพฤติกรรมของตัวแบบ นิทานเป็นพฤติกรรมที่ง่าย เห็นชัด ไม่ซับซ้อน เมื่อตัวแบบกระทำพฤติกรรมมาดก็ชี้ให้เห็นผลของ การกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เลย เด็กสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้ ด้วยเหตุนี้นักเรียนที่มีระดับ สติปัญญาสูง สติปัญญา ปานกลาง สติปัญญาต่ำ จึงพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนได้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัช จาปนอม (2520 : 48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดตาม หลักตรรกศาสตร์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดที่มีอายุ ระหว่าง 13-15 ปี พบว่า ความคิดตามหลักตรรกศาสตร์กับความสามารถในการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน สุริยา เหมตะศิลป์ (2521 : 58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับสติปัญญาของนักเรียนอายุ 15-16 ปี ในกรุงเทพมหานครและต่าง จังหวัด โดยใช้แบบวัดระดับสติปัญญาของ WISC กับแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ผลปรากฏว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับสติปัญญา และทิพย์รัตน์ บรรจง เจริญ (2526 : 78) ศึกษาการเรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์ด้วยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ในกลุ่มที่มีระดับ สติปัญญาแตกต่างกัน พบว่า ระดับสติปัญญาไม่มีผลทำให้การเรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์แตกต่าง กันในด้านความรู้ความเข้าใจ และจากการที่ แบนดูรา และแม็คโดแนลด์ (Bandura and McDonald. 1965) ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญากับจริยธรรม แต่สามารถที่จะใช้วิธีการ เรียนรู้โดยให้เลียนแบบตัวแบบและการให้รางวัลเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กที่มี ระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำได้ นอกจากนี้โรดแวน, แลนเจอร์, ฮีเวนริช และนาทานสัน

(ศิริณา จามรمان. 2525 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Cowan, Langer, Heavenrich and Nathanson. 1969) ยังได้พบว่า เมื่อจัดโปรแกรมการสอนให้เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำก็สามารถเรียนรู้ทางจริยธรรมได้ดีเท่ากับเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงได้เช่นกัน ฉะนั้นไม่ว่าเด็กอยู่ในระดับสติปัญญาใด ถ้ามีการจัดโปรแกรมการพัฒนาที่ดี ที่ตรงกับความสามารถและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กก็สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้ดีเช่นกัน ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาจึงทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

3. เมื่อพิจารณาผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา พบว่า ประเภทนิทานและระดับสติปัญญาไม่ส่งผลร่วมกันต่อคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน ดังแสดงในตาราง 4 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่กล่าวว่า ผลรวมของประเภทนิทานและระดับสติปัญญา จะให้ผลต่อการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนิทานที่ได้เลือกสรรมาทั้ง 2 แบบ เป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจและเหมาะสมกับพัฒนาการของทุกระดับสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ การดำเนินเรื่องและพฤติกรรมของตัวละครตรงไปตรงมาเห็นได้ชัดเจน และในส่วนของกิจกรรมหลังการฟังนิทาน จะกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น มีการถามคำถามทบทวนและสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครที่เด่น ๆ จึงทำให้เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำหรือปานกลาง สามารถที่จะเก็บรายละเอียดได้มากพอ ๆ กับเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงจึงเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้ไม่ต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การฟังนิทานทั้ง 2 ประเภท ในเด็กที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

1. ควรมีการนิทานที่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนมาใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอน อาจในช่วงโรงกิจกรรมหรือช่วงพักกลางวัน เพื่อจะทำให้เด็กมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น อันจะทำให้ผลดีต่อตัวนักเรียนเอง คือ มีความพยายาม กระตือรือร้น

ชอบแสวงหาความรู้ ฟังตนเองมากกว่าฟังผู้อื่น ไม่ถูกชักจูงโดยง่าย อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในอนาคต

2. ในตอนท้ายของการเล่านิทาน ควรมีการสนทนาถึงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว และมีการตั้งคำถามเพื่อให้เด็กเห็นผลของการที่ตัวละครนั้นกระทำเป็นคำถามปลายเปิด เช่น ตัวละครนี้มีพฤติกรรมอย่างไร ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง เพราะอะไร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนิทานที่มีตัวแบบมาพัฒนาความเชื่ออันาจภายในตนในด้านอื่น ๆ เช่น ความเชื่ออันาจภายในตนเกี่ยวกับพฤติกรรมอนามัย

2. ควรเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ในการวิจัยครั้งต่อไป เช่น ระดับอายุ เพศ การอบรมเลี้ยงดู

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ กันธะรักษา. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อดำรงไว้ซึ่งสภาวะสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
- กษมา จันทรแต่งผล. การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความยั่งยืนเพียรที่มีต่อความยั่งยืนแห่งเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลี้เกตุกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- กาญจณี แก้วทอง. การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อเปลี่ยนแนวภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ขจรศักดิ์ จอมหงษ์. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ฉวี นาคสินธุ์. การทดลองสอนเรื่องความรักชาติแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ อุทากินันท์. การทบทวนหนังสือเด็ก. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2527. อัดสำเนา.
- ชุติมา สัจจานันท์. "ศิลปะการเล่นิทาน," ประชากรศึกษา. 36(2) ; พฤศจิกายน 2528.

- ✓ ชูพงศ์ บัญจมะวัต. การใช้ตัวแบบงานนิทานประกอบภาพเพื่อเพิ่มพฤติกรรมการปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในเด็กอนุบาลที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2526.
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละนันท์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. "การหามาตรฐานการทดสอบโปรแกรมศัพท์แมทธิชีสในเด็กไทย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 11(3) ; กรกฎาคม 2509.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- X ดวงเดือน แซ่ตั้ง. อิทธิพลการให้แรงเสริมด้วยเบี้ยรางวัลต่อความเชื่ออำนาจในตนเองของเด็กก่อนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "การพัฒนาจิตใจของข้าราชการ : หลักและแนวปฏิบัติทางวิชาการ," วารสารการวัดผลการศึกษา. 14(2) : 51 - 52 ; 2528.
- _____. "การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชนไทย," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 10(2) ; กันยายน 2523.
- _____. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- _____. สรุปคำบรรยายเรื่องโครงการพัฒนาทัศนคติจริยธรรมของข้าราชการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2527.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. "การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชน
ของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย," รายงานการวิจัยฉบับที่ 40.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529.

ทิพย์รัตน์ บรรจงเขียน. การทดลองสอนเรื่องความซื่อสัตย์แก่เด็กที่ระดับพัฒนาการทางสติปัญญา
แตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ทัศนาก้องกัณฑ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบบาใช้เหตุผลกับความเชื่ออำนาจ
ภายในตนของเด็กวัยรุ่นไทย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

บันลือ พงกษะวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

บุญทิพย์ สิริธรรังสี. "ความเชื่ออำนาจภายในการควบคุมตนกับการดูแลสุขภาพตนเอง,"
วารสารสุขุทัยธรรมมาชิราช. 7(1) ; มกราคม 2537.

ปรีชา วิหคธ. "การเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม," เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยา
และสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว หน่วยที่ 13. กรุงเทพฯ : โครงการ
ส่งเสริมการแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

ประณต เค้าฉิม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526.

ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

มนตรี อนันตรักษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติแบบควบคุมจากภายใน-ภายนอก ทัศนคติทาง
วิทยาศาสตร์และความเชื่อโชคลางในกลุ่มผู้มีอาชีพครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

รัฐจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล,
2517.

รัตนา ประเสริฐสม. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

รัตนา ภัทรธัญญา. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

รุ่งนภา ทิมา. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณินทร์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ลมูล รัตตากร. "การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก," ห้องสมุด. 7 : 48 - 57 ; มกราคม - กุมภาพันธ์ 2506.

ลัดดา เหมทานนท์. "การเล่านิทาน," การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

วัชร ทรัพย์มี. "วรรณกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กและการแนะแนวระดับประถมศึกษา," เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมประถมศึกษา หน่วยที่ 14. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

วันชัย ดนัยตรมภูท. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดปทุมธานี. ปรินญาณินทร์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

- ✓ วาริ นิยมธรรม. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "หัวใจที่เบิกบานเสริมสร้างด้วยนิทาน," วารสารศสเศรษฐศาสตร์.
 27((4) ; ธันวาคม 2526.
- วิเชียร ทองนุช. การเปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- วิเชียร รักการ. การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร : ศึกษาเฉพาะ
กรณี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
 อัดสำเนา.
- วิมลพรรณ กลางมณี. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการว
รรณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านไฉดี อำเภอชุมพวง จังหวัด
ศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วิรัช จาบลน้อม. เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์และการคิดหาเหตุผลเชิง
จริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานครและในชนบท.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2520. อัดสำเนา.
- วิริยะ สิริสิงห์. การสร้างสรรคั้วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 สุริยวิสาส์น, 2537.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูที่ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศ. ศุภมิตร. (นามแฝง). "การเล่านิทานสำหรับเด็กประถม," ประชากรศึกษา. ✓

30(11) ; มิถุนายน 2522.

ศิริณา จามรมาน. การทดลองสอนความยุติธรรมแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญา
แตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สมชาย พุ่มพิมล. การทดลองสอนความเมตตากรุณาแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญา
แตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สมเดช สีนสง. การทดลองสอนยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ✓

ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ ศรีมารินชน. การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : รเอดีเอ็นเอส, 2523.

สมบูรณ์ คิงฉนวนันท์. "การเล่านิทาน," วารสารบรรณศาสตร์. 2(4) ; ตุลาคม 2522.

สวนา พรพัฒน์กุล. อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านความคิด การเรียนรู้ทาง
สังคมของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อ
พฤติกรรมมาฝ่สัมพันธ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ✓

เกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

Bandura, A. and Richard H. Walter. Social Learning and Personality
Development. New York : Rinehart and Winston, 1963.

- Belle, Deborah and others. "Why Children Do not Confide : An Exploratory Analysis," Child Study Journal. 21(4) : 217 - 234 ; 1991.
- Blackman, Garth J. and Adaeph Silberman. Modification of Child and Adolescent Behavior. Belmont : California Wadsworth Publishing, Company, Inc., 1975.
- Crandall, V.C., Kathovsky, W. and Cradall, V.J. "Children's Belief in their Own Control of Reinforcement in Intellectual Academic Achievement Situations," Child Development. 36(1) : 91 - 109 ; March, 1965.
- Crandall, V.C. and Lacey. "Children's Perceptions of Internal-External Control in Intellectual-Academic Situations and their Embedded Figures Test Performance," Child Development. 43(4) : 1123 - 1131 ; December, 1972.
- Crowne, Douglas P. "Internal Versus External Control of Reinforcement," The Experimental Study of Personality. University of Waterloo Ontario, Canada, 1979.
- Denney, Nancy, W. and others. "Training Effects on Reven's Progressive Matrices in Young, Middle-aged and Elderly Adults," Psychology and Aging. 5(1) : 144 - 145 ; March, 1990.
- De Santi, Roger, J. and others. "Locus of Control and Reading Achievement : Increasing the Responsibility and Performance of Remedial Readers," Journal of Clinical Reading : Research and Programs. 2(1) : 12 - 14 ; September, 1986.

- Dixon, David, Jame Johnson and Eli Saltz. "Training Disanvedtaged Preschoolers on Various Fantasy Activities : Effecton Cognitive Functioning and Impulse Control," Child Development. 48(2) : 267 - 277 ; June, 1977.
- Elmore, Randy, F. and others. "Enhancing Social Emotional Development of Middle School Gifted Students," Roeper Review. 16(3) : 182 - 185 ; February, 1994.
- Hollander, Edwin P. Principle and Method of Social Psychology. London : Oxford University Press, 1981.
- Lefcourt, Herbert M. "Locus of Control," Measures of Personality and Psychological Attitudes. San Diego : California Academic Press Limited, 1990.
- Lickona, T. "Research on Piaget's Theory of Moral Development," Moral Development and Behavior Theory Research and Social Issues. New York : Rinchart and Winston, 1976.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Boston : The Riberside Press Cambridge, 1953.
- Martin, Janice, E. and others. "The Relationship Among Internal-External Locus of Control and Rational-Irrational Beliefs," Paper Presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association. 13 - 15 ; November, 1991.
- Martin, Janice, E. and others. "The Effects of Internal-External Locus of Control and Selected Demographic Variables on Rational-Irrational Beliefs," Paper Presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association. 11 - 13 ; November, 1992.

- Mulkus, Amy, J. and others. "Children and the New 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) : Attitudes Toward the Environment," Paper Presented at the Biennial Meeting of the Society for Research in Child Development. 25-28 ; March, 1993.
- Murray, R. Comparing Theories of Child Development. Wadsworth Publishing Company, Inc., : Belmont California, 1979.
- Ritchie, E. and Phares. "Attitude Change as a Function of Internal-External Control and Communicator Status," Journal of Personality. 37 : 429- 443 ; September, 1969.
- Rosenhan, D. and White, G.M. "Observational and Rehearsal as Determinants of Prosocial Behavior," Journal of Personality and Social Psychology. 5 : 424 - 431 ; 1967.
- Rotter, Julian B. "Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement," Psychological Monographs : General and Applied. 80(1) ; 1966.
- Solomon, D. and M.I. Oberlander. "Locus of Control in the Classroom," in Richard H. Coop and Kinnard White. (eds). Psychological Concepts in the Classroom. New York : Harper and Row Publishers, 1974.
- Strickland, Bonnie R. "Internal-External Control of Reinforcement," in Thomas Blass (ed). Personality Variables in Social Behavior. New York : John Wiley and Son, 1977.
- Warren, A.R. and Bear, D.M. "Correspondence Between Saying and Doing : Teaching Children to Share and Praise," Journal of Applied Behavior Analysis. 9 : 335 - 354 ; 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**ตารางเปรียบเทียบคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนก่อนและหลังการทดลอง
ของกลุ่มควบคุม**

ตารางแสดงค่าอำนาจจรรยาของแบบทดสอบ

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ก่อนการทดลอง	24	12.5417	1.615	-0.0833	0.232	-0.36
หลังการทดลอง	24	12.4583	2.021			

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน นั่นคือ นักเรียนที่ได้ฟังนิทานที่ไม่มีตัวแบบความเชื่ออำนาจภายในตนเองไม่มีผลทำให้ความเชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้น

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกนกรายชื่อของแบบทดสอบ

ข้อ	กลุ่มสูง PH	กลุ่มต่ำ PL	D
1	0.818	0.462	0.36
2	0.909	0.615	0.29
3	0.818	0.308	0.51
4	0.545	0.308	0.24
5	0.727	0.385	0.34
6	0.818	0.462	0.36
7	0.909	0.538	0.37
8	0.909	0.538	0.37
9	0.818	0.385	0.43
10	0.909	0.385	0.52
11	0.909	0.692	0.22
12	0.818	0.231	0.59
13	0.727	0.135	0.57
14	0.909	0.231	0.68
15	0.909	0.615	0.29
16	0.818	0.462	0.36
17	0.909	0.462	0.45
18	0.636	0.154	0.48

ตาราง 7 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก

N	s^2_t	pq	KR-20
30	7.6510	2.7550	0.68

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

ขั้นตอนการใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

1. แจกกระดาษคำตอบแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
2. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ชั้น ให้นักเรียบร้อย
3. อธิบายเกี่ยวกับแบบวัดและทำตัวอย่างให้นักเรียนดู
4. ดำเนินการทดสอบโดยอ่านคำถามให้นักเรียนฟังเป็นรายข้อ ข้อละ 2 รอบ
5. รวบรวมกระดาษคำตอบเมื่อดำเนินการทดสอบครบ

แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

1	ฉันตอบคำถามคุณครูได้เพราะฉันเก่ง	...ใช่	...ไม่ใช่
2	ฉันเป็นคนเชื่อเพื่อนทุก ๆ เรื่อง	...ใช่	...ไม่ใช่
3	ฉันรู้สึกท้อแท้เมื่อต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง	...ใช่	...ไม่ใช่
4	ฉันแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวฉันเองเสมอ	...ใช่	...ไม่ใช่
5	ฉันเชื่อว่าหาอย่างไรก็ได้ผลตอบแทนอย่างนั้น	...ใช่	...ไม่ใช่
6	คนที่มีเพื่อนน้อยเป็นเพราะโชคไม่ดี	...ใช่	...ไม่ใช่
7	ฉันสอบได้คะแนนไม่ดี เพราะคุณครูไม่ชอบฉัน	...ใช่	...ไม่ใช่
8	ฉันคิดว่าถ้าฉันตั้งใจ ฉันจะสอบได้เกรด 4 ทุกวิชา	...ใช่	...ไม่ใช่
9	ฉันไม่สามารถทำการบ้านด้วยตนเองได้	...ใช่	...ไม่ใช่
10	ฉันจะเรียนได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับตัวฉันเอง	...ใช่	...ไม่ใช่
11	คนที่สอบตกเป็นเพราะขี้เกียจ	...ใช่	...ไม่ใช่
12	ฉันไม่เคยทำคณิตศาสตร์ได้เองเลย	...ใช่	...ไม่ใช่
13	ถ้าฉันมีความสามารถ ฉันจะได้เป็นหัวหน้าห้อง	...ใช่	...ไม่ใช่
14	ฉันเป็นคนดีได้เพราะเพื่อน	...ใช่	...ไม่ใช่
15	ฉันชอบช่วยเหลือตนเองมากกว่าให้คนอื่นช่วย	...ใช่	...ไม่ใช่
16	เพราะฉันมีความสามารถ ฉันจึงได้รับรางวัล	...ใช่	...ไม่ใช่
17	การที่รถชนกันเนื่องมาจากคนขับรถดวงไม่ดี	...ใช่	...ไม่ใช่
18	ถ้าฉันสวดมนต์ทุกวัน จะทำให้ฉันได้ทุกอย่างที่ต้องการ	...ใช่	...ไม่ใช่

ภาคผนวก ก

การเล่านิทานในกลุ่มทดลอง

การเล่านิทานในกลุ่มควบคุม

การเล่านิทานในกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 1

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน ผู้วิจัยแนะนำตัว นักเรียนแนะนำตัว
 - ผู้วิจัยถามเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนเคยฟังมาและที่นักเรียนชอบฟัง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง กระต่ายป่ากับกบ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - ในตอนแรกกระต่ายทำอะไรเมื่อสัตว์อื่นโผล่มาให้เห็น
 - ตอนที่กระต่ายป่าเห็นฝูงม้าวิ่งผ่านไป จำฝูงกระต่ายเรียกประชุมบริวารที่ประชุมเห็นเหมือนกันว่าควรกระโดดน้ำตาย จะได้ไม่ต้องกลัวอีกต่อไป แต่จำฝูงกล่าวห้ามไว้แล้วพูดว่าอย่างไร
 - ในตอนสุดท้ายพวกกระต่ายเป็นอย่างไรเมื่อเห็นสัตว์อื่นโผล่มา
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง
 - เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครตัวนั้นสมควรที่จะมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น
 - ในตอนแรกเมื่อกระต่ายป่าเห็นสัตว์ใด ๆ โผล่มา จะพากันตกใจ หวาดกลัววิ่งหนีเป็นประจำ แต่แล้วจำฝูงของกระต่ายป่าก็คิดขึ้นได้ว่าในโลกนี้มีใครมีเพียงพวกเราเท่านั้นที่กลัว แม้แต่ฝูงกบก็ยังหวาดกลัว ฉะนั้นเราควรจะเอาชนะความหวาดกลัวที่มีอยู่ โดยจะต้องกล้าหาญเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าพอจะสู้กับสัตว์พวกนั้นได้ หลังจากนั้นพวกกระต่ายก็คลายความหวาดกลัวอยู่กันอย่างมีความสุข สัตว์ต่าง ๆ ก็พากันชมกระต่ายป่า
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2

- ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่า เคยช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านหรือไม่
- เคยช่วยทำงานอะไรบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง อดัมเด็กดี ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - อดัมเข้าไปในป่าลึกเพื่ออะไร
 - อดัมมีความเชื่อว่าถ้าตั้งใจกระทำความดี จะต้องได้...สิ่งใดตอบแทน
 - นักเรียนคิดว่าอดัมมีนิสัยอย่างไร
 - ในตอนสุดท้ายสิ่งที่อดัมได้รับตอบแทนเป็นอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง
 - เพราะอะไรทำไมถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครตัวนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 - อดัมเป็นเด็กดีมีความกตัญญูรู้คุณ ยอมเสี่ยงอันตรายไปเก็บดอกบัวสีทองในป่าลึก เพื่อนำมารักษาแม่ของตน ด้วยความดีและความตั้งใจของอดัม ทำให้อดัมสามารถนำดอกบัวสีทองมารักษาแม่ของตนจนหายป่วย ทุกคนต่างรักและพากันยกย่องอดัมว่าอดัมเป็นเด็กดี อดัมก็อยู่กับแม่และสัตว์ต่าง ๆ อย่างมีความสุข
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 3

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนถึงผลไม้ที่นักเรียนชอบ
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของผลไม้ชนิดต่าง ๆ
 - ผู้วิจัยถามเกี่ยวกับรูปร่างของส้ม

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง นายแดงกับต้นส้มวิเศษ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - นายแดงมีนิสัยอย่างไร และมีความคิดเกี่ยวกับต้นส้มอย่างไร
 - นายดำมีนิสัยอย่างไร และมีความคิดเกี่ยวกับต้นส้มอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าการที่ต้นส้มของนายแดงมีผลเพิ่มมากขึ้นเป็นเพราะอะไร
 - นักเรียนคิดว่าการที่ต้นส้มของนายดำมีผลลดลงเป็นเพราะอะไร
 - บุคคลใดที่ชาวบ้านยกย่องและมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง
 - เพราะอะไรจึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 - นายแดงเชื่อว่าถ้าเขาขยันหมั่นรดน้ำพรุนดิน ดูแลต้นส้มอย่างดีแล้ว ส้มจะออกผลมากขึ้น และต้นของนายแดงก็ออกผลมากขึ้น นายแดงเก็บส้มไปขายที่ตลาดได้เงินมากมายและร่ำรวยในที่สุด ทุกคนต่างยกย่องว่านายแดงเป็นคนดี ขยันหมั่นเพียร
 - ส่วนนายดำได้แต่นอนคอยให้ผลส้มออกแล้วเก็บไปขาย ไม่เคยรดน้ำพรุนดินดูแลต้นส้ม ผลส้มจึงออกน้อยลง ๆ ทุกวัน เมื่อนำผลส้มไปขายก็ใช้เงินหมดไปวัน ๆ ครั้นครบกำหนด 1 ปี ต้นส้มเหี่ยวเฉาลง นายดำไม่มีส้มไปขาย จึงไม่มีเงิน ต้องไปขอกทานเขากิน
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 4

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักขวานหรือไม่
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของขวาน

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง รางวัลแห่งความซื่อสัตย์ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - ทองดีมีนิสัยอย่างไร
 - บุญมีมีนิสัยอย่างไร
 - เพราะเหตุใดทองดีจึงได้ขวานเงินขวานทองและเงินอีกจำนวนหนึ่งจาก

พระราชา

- เพราะเหตุใดบุญมีจึงถูกสั่งให้จำคุก 7 วัน
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง
 - เพราะอะไรจึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรน่าเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 - ทองดีเป็นคนขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เขาตอบพระราชาดตามความจริงว่า ขวานเงิน ขวานทองไม่ใช่ของเขา พระราชาเห็นว่าทองดีมีความซื่อสัตย์ จึงมอบขวานเงินขวานทองและเงินอีกจำนวนหนึ่งเป็นรางวัล

- ส่วนบุญมีเกิดความโลภ จึงตอบพระราชาวาขวานทองนั้นเป็นของเขา

พระราชาเห็นในความไม่ซื่อสัตย์ของบุญมี จึงสั่งลงโทษโดยให้จำคุกเป็นเวลา 7 วัน

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 5

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าใครเคยไปเที่ยวทะเลบ้าน
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเมื่อไปชายหาดทะเลจะพบเห็นสิ่งใดบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง หลีฟ่องเจ้าปัญญา ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - หลีฟ่องมีนิสัยอย่างไร
 - หลีคิดวิธีจับปลาอย่างไร
 - พ่อซื้ออะไรให้หลีเป็นของขวัญ
 - หลีคิดว่าทำไมได้รางวัลเพราะเหตุใด
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง
 - เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น
 หลีเป็นเด็กที่เชื่อมั่นความสามารถของตน เขาคิดหาวิธีจับปลา และวิธีของเขาก็สามารถจับปลาได้มากกว่าทุกคน เขาจึงได้รางวัลเป็นเบ็ดตกปลาที่เขาเคยขอพ่อไว้
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 6

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าคนดีคือคนที่มีลักษณะอย่างไร

- นักเรียนเคยทำดีหรือไม่ เคยทำอะไรบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง เจ้าหญิงจี่เฒ่า ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - จี่เฒ่ามีนิสัยอย่างไร
 - แม่เลี้ยงและพี่สาวต่างมารดาของจี่เฒ่ามีนิสัยอย่างไร
 - ท้าวมจี่เฒ่าต้องเข้าไปในป่าลึก
 - จี่เฒ่านึกถึงคำพูดของแม่ที่บอกอย่างไร
 - จี่เฒ่าได้ชุดสวย ๆ ไปทำงานเด่นรำจากไหน
 - พี่แรกแม่เลี้ยงและพี่สาวของจี่เฒ่าจำเธอได้หรือไม่
 - เรื่องนี้จบลงอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุดในเรื่อง
 - เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 - จี่เฒ่าเป็นเด็กกตัญญูต่อพ่อแม่ และยังมีจิตใจเมตตา ส่วนแม่เลี้ยงและพี่สาว

ต่างมารดาของเธอคอยอิจฉาเธอและวางแผนที่จะให้จี่เฒ่าออกจากบ้านเมื่อพ่อเธอป่วย แม่เลี้ยงพาให้จี่เฒ่าไปหาสามีเงินซึ่งอยู่ในป่าลึก เพื่อมารักษาพ่อของเธอ แต่พ่อเธอกลับพลั้งใจเงินมาได้ พ่อเธอก็เสียชีวิตเสียก่อนแล้ว เพราะแม่เลี้ยงแอบเอายาพิษใส่ในอาหาร จี่เฒ่าได้เข้าไปงานเลี้ยงฉลองรถยนต์สีขาวที่ห่อหุ้มเคยช่วยชีวิตไว้มาชุดสวย ๆ มาให้เธอใส่ และเจ้าชายก็เด่นรำกับจี่เฒ่าและขอแต่งงานกับเธอ เจ้าหญิงจี่เฒ่าก็อยู่อย่างมีความสุข

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 7

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักและเคยเห็นแพะหรือเปล่า
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าแพะมีลักษณะอย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง แพะ 3 ตัวผู้กล้าหาญ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - ทำไมแพะต้องข้ามไปกินหญ้าของป่าอีกด้านหนึ่ง
 - แพะคิดวิธีที่ข้ามสะพานไปกินหญ้าอีกด้านหนึ่งอย่างไร
 - แพะตัวใดที่ต่อสู้กับยักษ์ และผลเป็นอย่างไร
 - บรรดาสัตว์ต่าง ๆ พวกมันยกย่องแพะว่าอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด เพราะอะไร
 - พฤติกรรมของตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น
แพะทั้ง 3 ตัวมีความกล้าหาญหาวิธีที่จะไปกินหญ้าที่ป่าอีกด้านหนึ่ง และวิธีการจัดยักษ์
จนสำเร็จ ทำให้บรรดาสัตว์ต่าง ๆ สามารถไปกินหญ้าได้อย่างสบาย สัตว์ทั้งหลายต่างยกย่อง
แพะทั้ง 3 ว่ากล้าหาญ
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 8

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์อะไรเอ่ยที่มีลักษณะคล้ายเบ็ดมากที่สุด
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเบ็ดกับท่อนต่างกันตรงไหน ไข่ของใครใหญ่กว่ากัน

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง ทานชาณฉลาด ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - ทานพบสิ่งใดตกอยู่ที่พื้น
 - ในตอนแรกทานคิดว่ามีหนังสืออยู่กับตัวแล้วจะทำให้เป็นอย่างไร
 - ทานแก้ปัญหาเป็นรู้หนังสือและไปเปิดหีบนั้น ผลเป็นอย่างไร
 - ในตอนสุดท้ายทานคิดได้ว่าอย่างไรเกี่ยวกับหนังสือ
 - สัตว์ต่าง ๆ พวกกันยกย่องทานเพราะอะไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุดในเรื่อง เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรเป็นแบบอย่างหรือไม่
 - พฤติกรรมตอนใดที่ควรนำมาเป็นตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 - ตอนแรกทานเข้าใจว่ามีหนังสืออยู่กับตัวแล้วจะทำให้เป็นคนเก่งและคนฉลาด

เลยทำหัตถ์ตนเองและบรรดาสัตว์ทั้งหลายได้รับบาดเจ็บ เพราะอ่านหีบระเบิดว่าเป็นหีบอาหาร

ในที่สุดทานก็คิดได้ว่าการที่จะทำหีบเก่งและฉลาดได้อย่างแท้จริงจะต้องขยันอ่าน ขยันเรียนให้

อ่านออกเขียนได้จริง ๆ หลังจากนั้นทานก็ตั้งใจอ่าน เขียน จนอ่านออกเขียนได้ และได้รับการ

ยกย่องจากสัตว์ต่าง ๆ ว่าทานเก่งและฉลาดจริง ๆ
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 9

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนสัตว์ชนิดใดที่ดุร้ายอยู่ในน้ำ คนมักนิยมกินหนังของมันมาทำกระเป๋า
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนเคยเห็นสัตว์ชนิดนั้นไหม รูปร่างเป็นอย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง กรรมตามทัน ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - จระเข้ الخروجจากโพรงดินได้เพราะอะไรมาช่วย
 - เมื่อชายผู้นั้นช่วยแล้ว จระเข้ทำอย่างไร
 - จระเข้ และชายผู้ช่วยจระเข้ ไปถามต้นไม่ว่าสมควรกินชายผู้นั้นหรือไม่ ต้นไม้

ตอบว่าอย่างไร

- หลังจากถามต้นไม้แล้วไปถามใครอีก
 - ทั้งต้นไม้และวัวตัดสินใจว่าสมควรที่จะกินชายผู้นั้นหรือไม่
 - เมื่อไปถามสุนัขจึงจอก สุนัขจึงจอกบอกอย่างไร
 - เมื่อจระเข้เข้าไปอยู่ในโพรงดินแล้ว สุนัขจึงจอกพูดว่าอย่างไรก่อนจากไป
 - สุนัขจึงจอกช่วยชายผู้นั้นเอาไว้เพราะอะไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด เพราะอะไร
 - พฤติกรรมนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น
 - จระเข้ไม่รู้คุณที่ชายคนนั้นช่วยเอาไว้ ผลสุดท้ายก็ต้องไปอยู่ในโพรงดินเหมือนเดิม

เดิม

- ชายผู้ช่วยจระเข้ไว้ได้ทำความดี มีเมตตา จึงทำให้สุนัขจึงจอกช่วยเหลือ

หาวิธีทำให้จระเข้ได้รับผลกระทบที่ตนกระทำ

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 10

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าการรักษาและปฏิบัติตามคำพูดเรียกว่าเป็นคนอย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง สัจจะของชาวนา ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - นิลมีนิสัยอย่างไร
 - กล้ามีนิสัยอย่างไร
 - ทั้งนิลและกล้าสัญญากับกวางหว่าสว่าอย่างไร
 - ใครเป็นคนบอกที่อยู่ของกวางหว่าสให้กับพระราชา บอกเพราะอะไร
 - กล้าได้แก้วแหวนเงินทองจากพระราชาเพราะอะไร
 - นิลถูกขังคุกเพราะอะไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดที่สุดในเรื่อง เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - พฤติกรรมของตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
กล้าเป็นคนรักษาสัจจะที่ให้ไว้กับกวาง พระราชาทราบถึงความมีสัจจะของกล้า จึงพระราชทานรางวัลแก่กล้า ส่วนนิลนั้นผิดสัญญากับกวางเพราะนึกว่านอกพระราชาเกี่ยวกับที่อยู่ของกวางแล้วตนจะได้รับรางวัล เมื่อพระราชาทราบความจริง นิลถูกขังคุกเพราะไม่รักษาสัจจะ
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 11

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ามีพี่น้องทั้งหมดกี่คน
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าใคร เป็นพี่คนโตสุดบ้าง
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าใคร เป็นลูกคนสุดท้องบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง สองพี่น้อง ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องานนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - คนพี่ชายมีนิสัยอย่างไร
 - คนน้องชายมีลักษณะนิสัยอย่างไร
 - เมื่อพ่อแบ่งสมบัติให้ผู้เป็นพี่ชายนำไปทำอะไร และผู้เป็นน้องชายนำไปทำอะไร
 - คนพี่ชายสิ้นเนื้อประดาตัวเพราะอะไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดที่สุดในเรื่อง เพราะอะไรจึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรน่าเป็นแบบอย่างหรือไม่

3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

ผู้ที่เป็นพี่ชายเป็นคนเฉื่อยไม่กระตือรือร้น หลังจากพ่อแบ่งสมบัติเขาก็ขายและนำเงินไปเที่ยว เล่นการพนัน จนเกือบหมดตัว เขาเชื่อหมอดูที่ว่าเขาจะชนะพนัน เขาจึงเอาบ้านที่เป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายเป็นเดิมพัน แล้วปรากฏว่าเขาแพ้พนันหมดตัว

ส่วนน้องชายเป็นคนขยันรับผิดชอบ เมื่อได้สมบัติก็เอาเงินส่วนหนึ่งมาลงทุนขายขนมหวาน แม้กำไรเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ค่อย ๆ เก็บออม จนร่ำรวยในที่สุด

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 12

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเคยฟังนิทานที่เกี่ยวกับกระต่าย มีเรื่องใดบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง กระต่ายเจ้าปัญญา ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องในนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - ใครยิ่งใหญ่ที่สุดในป่า
 - สิ่งใดออกคำสั่งให้สัตว์ต่าง ๆ ปฏิบัติอย่างไร
 - กระต่ายใช้สติปัญญาคิดหาวิธีหลบเลี่ยงที่จะถูกสิงโตกินอย่างไร
 - ตอนสุดท้ายสิงโตได้รับผลกระทบอย่างไร
 - สัตว์ต่าง ๆ ชมเชยกระต่ายว่าอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุดในเรื่อง เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

สิงโตคอยเอาเปรียบสัตว์ต่าง ๆ ปล่อยให้สัตว์ต่าง ๆ ผลัดเวรกันเอาอาหารมาให้ ถ้า สัตว์ตัวใดไม่นำอาหารมาให้สัตว์นั้นจะถูกกิน พอถึงเวรของกระต่าย กระต่ายใช้สติปัญญาของตน คิดหาทางแก้เผ็ดสิงโตและช่วยเหลือสัตว์อื่นไว้ได้ กระต่ายได้รับการยกย่องจากสัตว์อื่นว่ากระต่าย เจ้าปัญญา

4. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่เสนอผ่านมาทั้งหมด และสรุปผลการกระทำ ของตัวละครที่เด่น ๆ ในแต่ละเรื่อง

การเล่านิทานในกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 1

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน ผู้วิจัยแนะนำตัว นักเรียนแนะนำตัว
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนเคยฟังมาและที่นักเรียนชอบฟัง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง เรื่องของปูกับงู ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - สมัยหนึ่งปูเป็นราชาสัตว์ในสระ ปูตั้งกฎไว้ว่าอย่างไร
 - เหตุใดที่ทาให้กบหัวเราะเสียงดัง
 - เหตุใดเต่าจึงแบกบ้านไปไหนด้วย
 - เหตุใดหิ่งห้อยต้องเอาไฟติดตัว
 - เมื่อปูมาถามงู งูทำอย่างไร
 - เหตุใดปูจึงต้องหลบลงรู
 - เหตุใดงูชอบทำเสียงหึ่ง ๆ ที่หูคน
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นควรที่จะมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น

ปูนึกแต่ความสบายของตน ตั้งกฎว่าขณะที่ตนหลับห้ามใครทำเสียงดัง แต่แล้ววันหนึ่งกบหัวเราะเสียงดัง ปูเลยตื่น นูรกรธ จึงได้เอาผิติดกับกบ เต่า หิ่งห้อย และงู งูไม่พอใจที่ปูนึกแต่ความสบายของตน จึงบินไปกัดหน้าผากปู ปูใช้ก้ามตบงูจนตาย เพื่อนฝูงของงูแค้นปูจึงช่วยกันออกล่าปู ทาให้เราได้ยินเสียงหึ่ง ๆ ที่หูของเราเพราะงูคิดว่าปูหลบซ่อนในรูปู
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2

- ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าอะไรเอ่ยสี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเคยฟังนิทานเรื่องอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเต่า

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง ต.เต่าหลังตุง ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องานนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - นิทานเรื่องนี้มีสัตว์อะไรบ้าง
 - ใครเป็นผู้เชิญบรรดาสัตว์ต่าง ๆ ไปฉลองบนสวรรค์
 - ใครไปร่วมงานฉลองเป็นคนท้ายสุด
 - ทำไมเต่าจึงไปช้าที่สุด
 - ในตอนสุดท้ายพระพรหมสร้างให้เต่าเป็นอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดที่สุดในเรื่อง เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
พระพรหมเชิญบรรดาสัตว์ต่าง ๆ ไปฉลองบนสวรรค์ สัตว์ต่าง ๆ พวกอื่นไปครบ แต่เต่าไปงานช้าที่สุดจนงานใกล้เลิก พระพรหมจึงถามว่าทำไมมาช้า เต่าบอกว่ามันไม่อยากจะออกจากบ้าน เพราะมันมีความสุขอยู่บ้านของมัน พระพรหมจึงสร้างให้เต่าน้ำบ้านก็คือกระดองนั่นเอง น้ำไปด้วยทุกหนทุกแห่ง
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 3

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่านักเรียนรู้จักหอยตากหรือไม่ มีรูปร่างเป็นอย่างไร
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่านักเรียนรู้จักมดหรือไม่ มีรูปร่างเป็นอย่างไร
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักกุ้งไหม มีลักษณะเป็นอย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง หอยตาก มด และกุ้ง ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - ในสมัยก่อนหอยตาก มด และกุ้ง มีรูปร่างเป็นอย่างไร
 - สัตว์ทั้งสามตกลงแบ่งงานกันอย่างไร
 - กุ้งตกลงไปในหม้อแกงเพราะอะไร
 - เหตุใดตัวหอยตากจึงหลุดจากเปลือกมาครึ่งตัว
 - เหตุใดมดจึงเผลอก้าว
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง เพราะอะไร
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

สัตว์ทั้งสามแบ่งงานกันทำโดยหอยตากกับมดทำงานในนา ส่วนกุ้งทำงานในบ้าน วันหนึ่งกุ้งรีบร้อนที่จะนำหม้อแกงลงจากเตา หัวเลยคะมำตกลงไปในหม้อแกงที่กำลังร้อน หอยตากซึ่งตอนนั้นเป็นหัดรีบจะไปช่วยกุ้งจึงสั่งน้ำมูกแรงไปจนตัวหลุดจากเปลือก มดด้วยความรีบร้อนจึงรัดเข็มขัดแน่นเกินไปจนเผลอก้าว กุ้งเมื่อเรานำไปต้มจะเห็นเปลือกเป็นสีแดง
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 4

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ชนิดใดที่ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าป่า
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักควายหรือไม่ รูปร่างลักษณะอย่างไร และมีใครได้สมญานามว่าอะไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง สิงโตและควายสามตัว ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - สิงโตเข้าไปผูกมิตรกับควายทั้งสามตัวเพื่ออะไร
 - วันหนึ่งควายตัวที่แก่สุดอยู่ห่างจากควายอีกสองตัว สิงโตฉวยโอกาสนี้ไปพูดกับควายแก่ว่าอย่างไร และควายเชื่อหรือไม่
 - จากการวางแผนของสิงโต ทำให้ควายทั้งสามตัวเป็นอย่างไร
 - สิงโตฆ่าควายทั้งสามสำเร็จหรือไม่
 - นักเรียนชอบตัวละครใดที่สุดในเรื่อง เพราะอะไร ทำไมถึงชอบ
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 สิงโตเหี้ยมโหดเนื่องจากเห็นควายสามตัวสามัคคีกัน จึงคิดอุบายที่จะทำให้ควายสามตัวแตกแยกกัน โดยหาโอกาสพูดกับควายแต่ละตัวให้ระแวงซึ่งกันและกัน ควายทั้งสามไม่ไว้ใจกัน แยกกันกินหญ้า แล้วสิงโตคิดจะฆ่าควายแต่ไม่สำเร็จ ควายจึงกลับมาเป็นมิตรกันตามเดิม
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 5

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักผลไม้เต้าหรือไม่ มีรูปร่างลักษณะอย่างไร

- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าผลไม้เต้ามีประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง ชายชราในผลไม้เต้า ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - ชวนาได้เมล็ดน้ำเต้านี้มาจากไหน
 - ชวนาผ่าผลไม้เต้าใหญ่ออกมาพบว่ามีสิ่งใด
 - นายขมังธูผู้หนึ่งอยากได้เมล็ดน้ำเต้าอย่างชวนาบ้าง เขาจึงทำอย่างไร
 - เมื่อนายขมังธูผ่าน้ำเต้าออกพบสิ่งใดอยู่ภายใน
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่

3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น

ชวนาเป็นคนใจดี ช่วยนกเอาไว้ นกจึงให้เมล็ดน้ำเต้ามาปลูก พอน้ำเต้ามีผลใหญ่

ชวนาผ่าออกดูพบว่ามีเงินทองมากมาย ส่วนนายขมังธูอยากได้แบบชวนาบ้าง จึงยิงนกแล้ว
แก่งนกตัวนั้นมาดูแล นกตัวนั้นนำเมล็ดน้ำเต้ามาให้นายขมังธู เมื่อออกผล นายขมังธูผ่า
ผลไม้เต้าพบว่ามีชายชราอยู่ในผลไม้เต้านั้น

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 6

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่ารู้จักนกต้อยตียีวิด ค่าง และหนอน หรือไม่
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ทั้งสามมีลักษณะนิสัยพิเศษอย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง สัตว์ทั้งสาม ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - กระต่ายพูดกับตัวเองว่าอย่างไรบ้าง
 - จากคำพูดของกระต่าย นกต้อยตียีวิดกังวลเรื่องใด หนอนกังวลเรื่องใด ค่าง

กังวลเรื่องใด

- ผลจากการกังวลในคำพูดของกระต่าย ทำให้สัตว์ทั้งสามเป็นอย่างไร
 - นักเรียนชอบตัวละครใดที่สุดในเรื่อง เพราะอะไร ทำไมถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

นกต้อยตียีวิดกังวลในคำพูดของกระต่ายที่ว่ากลัวท้องฟ้าหล่นมาทับเวลาตนหลับ จึงทำให้เวลามองจะเอาหลังติดกับพื้นดินและหูขาทั้งสองขึ้นไปในอากาศ

หนอนกลัวขาดแคลนดินเป็นอาหาร จึงสํารอกดินออกมาหลังจากที่กินเข้าไป

ส่วนค่างกลัวอันตรายจากขมยจึงต้องลงมาจากต้นไม้ขึ้นละ 3 ครั้ง เพื่อมาสัมผัสดิน

ให้นักเรียนว่าดินยังไม่ถูกขมย

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 7

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ชนิดใดบ้างที่เจอกันที่ไรจะต้องทะเลาะกันทุกที

- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าทราบหรือไม่ว่าเพราะอะไรจึงทะเลาะกัน

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง คู่ทะเลาะวิวาทของสัตว์ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - เรื่องนี้เกิดได้อย่างไร
 - ทำไมสุนัขจึงโกรธแมว
 - สิ่งใดทำให้เกิดเสียงคำรามก้องป่าเพราะเหตุใด
 - ทำไมลูกหมาป่าเพราะสาเหตุจากสัตว์ใด
 - นกกระสาโกรธกบเพราะเหตุใด
 - ในนิทานเรื่องนี้สัตว์ทั้งหมดก็ชนิด
 - นักเรียนชอบสัตว์ชนิดใดมากที่สุด เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างได้หรือไม่

3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น

เรื่องนี้เกิดจากหนูวิ่งเล่นแล้วไปชนแมวโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่แมวหาว่าหนูแกล้งจึงวิ่งไล่ หนู จนแมวเหยียบเอาหัวสุนัขและเล็บไปข่วนสุนัขด้วย สุนัขจึงโกรธแมววิ่งไล่แมว และนกกระสา เมื่อเห็นกบที่ไรจะต้องจับกินทุกครั้ง เพราะคิดว่ากบหยิ่งเล่นตัว ไม่ยอมพูดกับตน สัตว์ที่ยังคงโกรธกันทุกวันนี้คือ หมากับแมว นกกระสา กับ กบ แมวกับหนู เป็นต้น

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 8

ขั้นนำ - ผู้วิจัยถามนักเรียน ว่านักเรียนลองบอกลักษณะเด่น ๆ ของกระต่ายว่าเป็นอย่างไร
บ้าน

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง จมูกกระต่ายกระตุก ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องในนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - ในนิทานเรื่องนี้มีสัตว์ใดบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าสัตว์ใดที่เป็นต้นเหตุของเรื่อง
 - สัตว์ใดที่ตามถามแตงกวา หมูป่า งู นกป่า ฯลฯ เพื่อจะเอาความผิดกับสัตว์
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 กบคิดแกลังกระต่ายให้ถูกสัตว์ต่าง ๆ หัวเราะเยาะ จึงไปซ่อนตัวได้ก่อนหินและร้อง
 เสียง "โธป ๆ" ให้นักกระต่ายตกใจ กระต่ายตกใจวิ่งไปชนผักทองและสิ่งของต่าง ๆ ไปตาม ๆ
 กัน จนกระทั่งทำให้ผลแตงกวาหล่นข้างสระที่พญานาคหลับอยู่ พญานาคโกรธจึงตามถามแตงกวา
 หมูป่า งู นกป่า ต้นงา ผักทอง เพื่อจะเอาความผิดให้ได้ ครั้นเมื่อพญานาคไปตามกระต่าย
 กระต่ายปฏิเสธบอกว่าได้ยินเสียงได้ก่อนหิน จึงทำหักแล้วและกระโดด เมื่อพญานาคไปดูได้ก่อนหิน
 ไม่พบสิ่งใด ท้าให้กระต่ายกลัวตัวสั่น จมูกของมันกระตุก จนทำให้พญานาคหัวเราะเมื่อเห็นจมูก
 ของกระต่ายกระตุก จึงหายโกรธ แล้วพญานาคก็กลับไปสระน้ำตามเดิม
4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 9

๕. ข้อ ๕ - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ชนิดใดที่สมัยก่อนเราใช้ไถนา

- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าวัวกับควายต่างกันอย่างไร

- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่า เคยเห็นพื้นวัวและพื้นควายไหม

ชั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง ความไม่มีพื้นแถวบน ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - แต่ก่อนวัวและควายมีพันธ์เป็นอย่างไร
 - วัวหลุมยืมพันธ์แถวบนของควายไปเพื่ออะไร
 - ขณะที่ม้าแสดงอยู่บนเวที ม้าออกอุบายขอยืมพันธ์แถวบนที่วัวใส่ไปอย่างไร
 - เมื่อม้าได้พันธ์แถวบนจากวัวไปแล้ว ม้าทำอย่างไร
 - นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดทั้งหมดกี่ชนิด
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรที่จะนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่

3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้จากการกระทำนั้น

ควายมีพื้นสวยงาม ส่วนวัวและม้าไม่มีพื้นแฉวน วัวอยากให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีพื้นสวยงาม เวลาหัวเราะ จึงขยี้มพื้นของควายไปชมการแสดงของม้า ม้าเห็นพื้นแฉวนที่วัวใส่แล้วอยากได้ จึงออกอุบายหลอกวัว เมื่อม้าได้พื้นแฉวนแล้วม้าก็วิ่งหนีไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ในปัจจุบันควายไม่มีพื้นแฉวน

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 10

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่านักเรียนรู้จักงูอะไรบ้าง
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่างูชนิดนั้นมีพิษหรือไม่
 - ผู้วิจัยยกตัวอย่างงูมีพิษและงูไม่มีพิษให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง งูหลามไร้พิษ ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 - ในสมัยก่อนงูหลามกัดคนทำให้เสียชีวิตได้โดยวิธีใด
 - เหตุใดคนก่อกำตัวผู้จึงไปตีสนิทกับงูหลาม
 - เหตุใดงูหลามจึงคายพิษออกจนหมดตัว
 - ผลสุดท้ายงูหลามทำร้ายเหยื่อด้วยวิธีใด
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด ชอบเพราะอะไร
 - ตัวละครนั้นสมควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

แต่ก่อนงูหลามเป็นงูมีพิษ เพียงแต่กัดรอยเท้าของคนก็ทำให้เสียชีวิตได้ ครั้งหนึ่งนกกาตัวเมียอยากจะกินลูกตาของมนุษย์ นกกาตัวผู้จึงออกอุบายให้งูหลามไปกัดคน งูหลามหลงเชื่อและไปกัดรอยเท้าชาวไร่ผู้หนึ่ง งูหลามให้นกกาไปดูว่าชาวไร่ผู้นั้นตายหรือยัง นกกาเข้าใจผิดคิดว่าที่คนมาฆูงดูชาวไร่ตายนั้นเขามางานฉลองกัน จึงไปบอกงูหลาม งูหลามคิดว่าพิษของตนไม่มีประโยชน์ต่อไปแล้ว จึงคายพิษออกหมด เวลาเจอเหยื่อจะใช้วิธีจ้องเหยื่อแทน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้งูหลามไม่มีพิษ

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 11

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ชนิดใดคล้ายเสือมากที่สุด
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าสัตว์ชนิดนั้นแตกต่างจากเสืออย่างไร

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง ความลับของแมว ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหานิทาน
 - เพราะเหตุใดเสือจึงให้แมวสอนการล่าสัตว์
 - แมวสอนอะไรแก่เสือบ้าง
 - แมวไม่ได้สอนสิ่งใดแก่เสือ
 - จากนิทานเสือจับลิงกินเป็นอาหารได้หรือไม่ เพราะอะไร
 - จนปัจจุบันนี้เสือสามารถปีนต้นไม้ได้หรือไม่
 - นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง เพราะอะไรถึงชอบตัวละครนั้น
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น

แมวสอนการล่าสัตว์ให้เสือจนเสือเก่ง แต่แมวไม่ได้สอนการปีนต้นไม้ให้เสือ วันหนึ่งมันคิดจะจับลิงกินเป็นอาหาร แต่ลิงกระโดดขึ้นต้นไม้ เสือตามไม่ได้ เสือโกรธมากจึงไปต่อว่าแมว แมวเห็นเสือโกรธจึงทำเป็นไม่สนใจแล้วรีบปีนขึ้นบนต้นไม้ ทุกวันนี้เสือก็นึกถึงวิธีขึ้นต้นไม้

4. ผู้วิจัยนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะร่วมในกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่ 12

- ขั้นนำ
- ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าหนูกลัวสัตว์อะไร
 - ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าเคยฟังนิทานเรื่องใดมาบ้างแล้วที่มีหนูและแมว

ขั้นเล่านิทาน ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง สาเหตุที่หนูและแมวเป็นศัตรูกัน ประกอบภาพ

กิจกรรมหลังการฟังนิทาน

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องานนิทาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาานนิทาน
 - นิทานในเรื่องนี้มีสัตว์ชนิดใดบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าสัตว์ตัวใดที่ผิด
 - นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุดในเรื่อง เพราะอะไรจึงชอบ
 - ตัวละครนั้นสมควรมาเป็นแบบอย่างหรือไม่
3. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น
 สัตว์ในเรื่องนี้มีแมว หนู กวาง นกหัวขวาน นกสาลิกา นกเอี้ยง ปู เริ่มต้นจากการที่
 กวางตกใจเสียงนกหัวขวานเคาะต้นไม้ กวางกระโดดไปโดนลูกแมวที่หลับอยู่ แมวโกรธจึงตาม
 ตามเพื่อจะเอาความผิด สัตว์แต่ละตัวต่างก็ไม่มีใครยอมรับ อ้างสาเหตุต่าง ๆ ในที่สุดได้ถามมา
 ถึงหนู หนูไม่ทันพูดได้แข็ง แมวจึงกระโดดตะครุบหนูกิน ตั้งแต่นั้นมาแมวเจอหนูที่ไรก็จะวิ่งจับหนู
 เป็นอาหาร
4. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่เสนอผ่านมาทั้งหมด และสรุปผลการกระทำ
 ของตัวละครที่เด่น ๆ ในแต่ละเรื่อง

ภาคผนวก ง

นิทานในกลุ่มทดลอง

นิทานในกลุ่มควบคุม

นิทานานกลุ่มทดลอง

กระต่ายป่ากับกบ

มีกระต่ายป่าฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าละเมาะใกล้หนองน้ำแห่งหนึ่ง กระต่ายป่าฝูงนี้พากันรู้สึกว่าการบกกวนอย่างยิ่งจากพวกสัตว์ป่าอื่น ๆ ทำให้พวกมันไม่เป็นปกติสุข แต่พวกมันก็ไม่รู้จะหนีไปอยู่เสียที่ไหนจึงจะพ้น เมื่อมีสัตว์ชนิดอื่นรบกวนเข้ามาหาพวกมันเห็น แม้สัตว์นั้นจะมีเพียงตัวเดียว พวกมันก็ตื่นตระหนกผ่นออกวิ่งหนีอยู่เป็นประจำ ทำให้กระต่ายป่าฝูงนี้ไม่มีความสุข เพราะมันหวาดผวาดังภัยที่ยังมาไม่ถึง

วันหนึ่งกระต่ายป่าเห็นฝูงม้าวิ่งผ่านพวกมันไป ด้วยความตกใจสุดขีด พวกมันออกวิ่งอย่างสุดฝีเท้า แดกตื่นอลหม่านไปหมด เมื่อฝูงม้าผ่านไปแล้วกระต่ายป่าที่เป็นจำฝูงจึงเรียกประชุมบริวาร "ไหนพวกท่านลองเสนอความคิดมาซิว่าพวกเราจะทำกันอย่างไรดี ที่จะไม่ต้องหวาดกลัวอีก" กระต่ายป่าจำฝูงกล่าว กระต่ายป่าตัวหนึ่งจึงเสนอว่า "พวกเราไปกระโดดน้ำตายเสียให้รู้แล้วรู้รอดไป จะได้ไม่ต้องคอยวิ่งด้วยความหวาดกลัวอีก" ที่ประชุมต่างเห็นพ้องต้องกัน กระต่ายป่าฝูงนั้นจึงพากันไปที่หนองน้ำ ฝูงกบที่อยู่ที่นั่นก็พากันตื่นตระหนกตกใจ กระโจนลงน้ำอย่างพลีผลาม จำฝูงกระต่ายป่าเห็นดังนั้นจึงร้องขึ้นว่า "หยุดก่อน พวกเราอย่าคิดฆ่าตัวตายกันอีกเลย ในโลกนี้มีชีวิตเราเพียงพวกเดียวเท่านั้นที่มีความหวาดกลัว แม้แต่ฝูงกบก็มีความหวาดกลัวเช่นเดียวกัน เราควรจะเอาชนะความหวาดกลัวที่เราได้อยู่ การที่พวกเราใช้ชีวิตอยู่จนถึงทุกวันนี้แสดงว่าพวกเราที่มีความสามารถ กล่าวหาญ ฉะนั้นเราต้องเชื่อมั่นในตนเอง" จำฝูงจึงพาบริวารทั้งหมดกลับไปอยู่ที่ป่าละเมาะตามเดิม

หลังจากนั้นเมื่อสัตว์ชนิดอื่นรบกวนมา กระต่ายป่าก็ไม่ตกใจ เพราะมันเชื่อมั่นว่ามีความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเองว่าพอที่จะสู้กับสัตว์พวกนั้นได้ และในที่สุดกระต่ายป่าฝูงนี้ก็กลายเป็นความหวาดกลัวสิ่งต่าง ๆ ลง สัตว์อื่น ๆ ต่างก็ชมเชยกระต่ายป่า และพวกมันก็อยู่กันอย่างมีความสุข

โรคม เด็กดี

มีเด็กชายคนหนึ่งชื่อโรคม เขาเป็นเด็กดีขยันขันแข็ง เชื้อพืงคาสอนของพ่อแม่ และช่วยทำงานบ้านเสมอ อยู่มาวันหนึ่งแม่ของโรคมไม่สบาย โรคมจึงไปเชิญลุงหมอบมาตรวจอาการ หลังจากตรวจเสร็จ ลุงหมอบอกกับโรคมว่า "แม่ของหนูไม่สบายมาก ต้องใช้สมุนไพรที่พิเศษมาก ๆ" "สมุนไพรที่ว่่านั้นคืออะไรล่ะครับ" โรคมถาม "เกสรของดอกบัวสีทอง แต่มันหายากมาก จะต้องไปที่บึงใหญ่ในป่าลึกหลังภูเขา และต้องนำมาให้ลุงก่อนตะวันตกดิน" ลุงหมอบอกว่า "แม้จะลำบากยากเย็นเพียงใด ผมคิดว่าถ้าผมตั้งใจกระทำความดีจะต้องได้สิ่งที่ดีตอบแทนแน่" เมื่อลุงหมอบอกเส้นทางเดินป่าให้โรคม โรคมจึงออกเดินทางทันที

ในป่าลึกนั้นมีสัตว์ป่านานาชนิด โรคมเดินทางมาไกลรู้สึกเหนื่อยจึงหยุดพัก ลูกกระต่าย ลูกหมู และลูกหมา เห็นโรคมเดินเข้ามาในป่าลึกคนเดียว รู้สึกแปลกใจจึงตรงเข้ามาทักทาย "สวัสดีจ๊ะ พี่ชื่ออะไร ทำอะไรมาเดินอยู่ในป่าคนเดียวจ๊ะ" ลูกกระต่ายถาม "สวัสดีจ๊ะ พี่ชื่อโรคม กำลังจะเดินทางไปเก็บดอกบัวสีทองจ๊ะ" โรคมตอบ "หา? ดอกบัวสีทองหรือ" สัตว์ทั้งหมดดูทันทด้วยความตกใจ "มันอันตรายมากนะจ๊ะ ไม่มีใครเคยเก็บได้เลยจ๊ะ" ลูกหมูพูด "ถึงจะอันตรายอย่างไร พี่ก็ต้องไป แม่ของพี่ไม่สบายมาก พี่ต้องไปเก็บดอกบัวสีทองมารักษาแม่ให้ได้" โรคมตอบ

สัตว์ทั้งสามได้ฟังดังนั้น จึงพูดขึ้นพร้อมกันว่า "พี่โรคมเป็นเด็กดี พวกเราขอติดตามพี่โรคมไปด้วยนะจ๊ะ" "ขอบใจพวกเจ้ามาก เรารีบเดินทางกันเถิด" โรคมพูด

ทั้งหมดเดินทางมาถึงบึงใหญ่ โรคมดีใจมาก ตั้งท่าจะกระโดดลงไปในบึงหมายที่จะเก็บดอกบัวสีทองกลางบึงทันที แต่ก็ต้องหยุดชะงักเพราะมีจระเข้ตัวใหญ่เฝ้าบึงอยู่

ทั้งสี่ช่วยกันคิดหาวิธีที่จะเก็บดอกบัวสีทอง ขณะนั้นก็มีเสียงหนึ่งดังขึ้น

"สวัสดีจ๊ะ พวกพี่ ๆ มาทำอะไรกันที่ริมบึงนี้จ๊ะ" เสียงลูกปลาพูด

"ลูกปลานั้นเอง สวัสดีจ๊ะ เราจะมาเก็บดอกบัวสีทอง" โรคมพูด

"หา? ดอกบัวสีทอง พี่จะเก็บไปทำไม รู้หรือเปล่าว่าจะเข้หวงดอกบัวสีทองมาก"

ลูกปลาพูด

โคมจึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ลูกปลาฟัง ลูกปลาจึงอาสาไปเก็บดอกบัวสีทองให้โคม ลูกปลารับว่ายนํ้าไปที่กลางบึงใหญ่ คาบดอกบัวสีทอง แล้วรีบว่ายนํ้ากลับมาที่ฝั่ง จระเข้เห็นลูกปลาคาบดอกบัวสีทอง จึงว่ายนํ้าตามลูกปลาทันที โคมเห็นดังนั้นจึงกระโดดลงไปช่วยลูกปลา จระเข้เมื่อเห็นโคมจึงผละจากลูกปลาหันมาอ้าปากกว้างจะคาบโคม ลูกกระต่ายเห็นดังนั้นจึงโยนกิ่งไม้ให้โคมผลางตะรอนว่า "เอากิ่งไม้นี้คาบปากจระเข้ไว้" โคมทำตามที่กระต่ายบอก จระเข้จึงอ้าปากค้างแล้วค่อย ๆ จมลงในบึงใหญ่ โคมรับดอกบัวสีทองจากลูกปลา และกล่าวขอบคุณลูกปลา

ขณะนั้นเป็นเวลาค่ำ ทั้งหมดเดินทางท่ามกลางความมืด มองไม่เห็นทาง รู้สึกเหนื่อยมากจึงหยุดพัก ทันใดนั้นก็มียเสียงหนึ่งดังขึ้น "ฮุก ฮุก ฮุก..." ทั้งหมดแหงนมองตามเสียง เห็นลูกนกฮูกตารโต เกาะบนกิ่งไม้ "พวกหลาน ๆ มาทำอะไรในป่าจ๊ะ มืด ๆ ค่ำ ๆ อย่างนี้" ลูกนกฮูกถาม โคมจึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง ผลางร้องให้ "ลูกนกฮูกจ๋า ฉันคงนํ้าดอกบัวสีทองไปไม่ทันเวลาแน่ ๆ เลย เพราะพวกฉันมองไม่เห็นทางเลยจ๊ะ" "ไม่ต้องตกใจ ลูกจะนํ้าทางให้เอง รู้หรือเปล่าว่าตาของลูกมองเห็นชัดเจนในเวลากลางคืน" ลูกนกฮูกบินนํ้าทางให้โคมและสหายกลับถึงบ้านด้วยความปลอดภัย เมื่อโคมมาถึงบ้าน โคมกล่าวขอบคุณลูกนกฮูก "ไม่เป็นไรหรอกหลาน โคมเป็นเด็กดี ลูกก็ต้องช่วยเหลือ แล้วลูกนกฮูกก็บินจากไป โคมรีบนํ้าดอกบัวสีทองไปให้ลุงหมอปรงยารักษาแม่ เมื่อรับประทานยาแล้ว แม่ของโคมค่อย ๆ เผลาจากอาการไม่สบาย และหายดีในเวลาต่อมา

โคมดีใจที่แม่หายป่วย ชาวบ้านต่างรักและยกย่องว่าโคมเป็นเด็กดี โคมอยู่กับแม่ ลูกหมู ลูกกระต่าย และลูกหมา อย่างมีความสุข

นายแดงกับต้นส้มวิเศษ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาย 2 คน อาศัยอยู่ในกระท่อมชายป่า คนแรกชื่อนายแดง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร คนที่สองชื่อนายดำ มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่มีความพยายาม ทั้งสองจะออกไปหาของป่าพร้อมกันทุก ๆ วัน และทุก ๆ เช้านายแดงจะต้องปลุกนายดำเป็นประจำ เพราะนายดำชอบนอนจี๋เซา

อยู่มาวันหนึ่ง นายแดงกับนายดำเดินหาของป่าอยู่บนานจนพลบค่ำ แต่หาของป่าไม่ได้เลย ไม่มีแม้แต่ผลไม้ป่าสักผล จึงไปนั่งพักที่ใต้ต้นไม้ และแล้วทั้งสองคนก็ได้ยินเสียงร้อง "ช่วยด้วย ช่วยฉันด้วย" เสียงลูกนกกร้อง นายแดงจึงเดินตามไปที่เสียงนั้น เห็นลูกนกบาดเจ็บ จึงช่วยทำบาดแผลและนำไปไว้ที่รังของมัน พอตีแม่นกบินกลับมาจากหาอาหาร เห็นนายแดงช่วยลูกของตนไว้จึงกล่าวขึ้นว่า "ขอบใจพ่อหนุ่มมากที่ช่วยชีวิตลูกของฉันไว้ ฉันไม่มีอะไรจะตอบแทนพ่อหนุ่ม นอกจากเมล็ดส้มเมล็ดนี้ ขอให้ท่านนำเมล็ดส้มนี้ไปปลูก ถ้าท่านขยันหมั่นเพียร มันจะออกดอกออกผลเพิ่มขึ้น ๆ ทุกวัน แต่ถ้าท่านขี้เกียจมันจะออกผลน้อยลง ๆ ไปเรื่อย ๆ และอย่าลืมว่าฉันมีอายุได้เพียงหนึ่งปีเท่านั้น" นายแดงจึงนำเมล็ดส้มนั้นกลับไปบ้าน

เช้าวันรุ่งขึ้น นายแดงนำเมล็ดส้มไปปลูกและรดน้ำ ทันใดนั้นก็ปรากฏต้นส้มขนาดใหญ่ มีผลส้มเต็มต้นไปหมด นายแดงดีใจมากจึงเก็บผลส้มไปขายที่ตลาด

เช้าวันต่อมาก็พบว่าผลส้มเต็มต้นอีกเหมือนเดิม นายแดงจึงนำเมล็ดส้มไปให้นายดำปลูก และเล่าเรื่องประหลาดที่เกิดขึ้นให้ฟัง นายดำอยากได้ผลส้มไปขายที่ตลาดบ้าง จึงทำตามที่นายแดงบอก พอนำเมล็ดไปปลูกก็มีต้นส้มขนาดใหญ่และมีผลเต็มต้นเหมือนที่นายแดงบอกทุกอย่าง นายดำจึงพูดกับตัวเองว่า "ต้องเป็นต้นส้มวิเศษแน่ ๆ สบายแล้วเรา ต่อไปนี้เราก็ไม่ต้องทำอะไรแล้ว แค่นอยเก็บส้มอย่างเดียวก็นพอ" นายดำจึงได้แต่นอนคอยให้ผลส้มออกแล้วเก็บไปขายตลาด ไม่เคยรดน้ำพรวนดินดูแลต้นส้มเลย ได้เงินมาก็ใช้ไปวัน ๆ ผลส้มก็ออกน้อยลง ๆ ทุกวัน ส่วนนายแดงนั้นเชื่อว่าถ้าเขาดูแลต้นส้มอย่างดีแล้วมันจะต้องออกผลมากขึ้นแน่ เขาจึงขยันรดน้ำพรวนดินดูแลไม่ให้หนอนมากัดกินใบ ส้มจึงออกผลเพิ่มมากขึ้น ๆ ทุกวัน นายแดงนำส้มไปขายที่ตลาดได้เงินมากมาย และร่ำรวยมากขึ้น และเขาก็ยังซื้อที่ดินสร้างวัด สร้างโรงเรียน ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ พวกชาวบ้านต่างยกย่องว่านายแดงเป็นคนดี ขยันหมั่นเพียร มีความมานะพยายาม

พอเวลาผ่านไปครบ 1 ปี ต้นส้มก็เหี่ยวเฉาและตายลง

นายดาไม่มีส้มไปขายที่ตลาด จึงไม่มีเงินก็ต้องไปขอยืมเขากิน

ส่วนนายแดงได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน และปกครองหมู่บ้านด้วยความสุจริตตลอดไป

รางวัลแห่งความซื่อสัตย์

นานมาแล้ว มีชายสองคนอาศัยอยู่ท้ายหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชายทั้งสองมีอาชีพตัดฟันขาย ชายคนแรกชื่อทองดี เป็นคนขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ชายคนที่สองชื่อบุญมี มีนิสัยฉลาดแกมโกง ทุกเช้าทั้งทองดีและบุญมีจะถือขวานคู่ใจเข้าไปตัดฟันในป่าเพื่อนำไปขาย และจะกลับบ้านต่อเมื่อถึงเวลาเย็น หากินเลี้ยงชีวิตอยู่เช่นนี้ทุกวัน

วันหนึ่งเมื่อทองดีและบุญมีตัดฟันได้พอแก่ความต้องการแล้ว ทั้งสองก็วางขวานไว้ใกล้ ๆ กับกองฟืน แล้วเข้าไปหาเจ้าวัลย์ในป่าลึกเพื่อนำเจ้าวัลย์เหล่านั้นมามัดฟืน ขณะนั้นเองพระราชเสด็จมาประพาสป่าพร้อมด้วยทหารคนสนิทสองคน ทหารคนหนึ่งถือขวานทอง ส่วนทหารอีกคนหนึ่งถือขวานเงิน เส้นทางที่พระราชเสด็จผ่านนั้นเป็นบริเวณกองฟืนพอดี พระราชาเหลือบไปเห็นขวานเก่า ๆ 2 เล่ม ของชายตัดฟันทั้งสองคนพอดี จึงสั่งให้ทหารเก็บกลับไปด้วย

เมื่อชายตัดฟันทั้งสองหาเจ้าวัลย์ได้แล้วก็กลับมาที่บริเวณกองฟืน แต่ไม่เห็นขวาน ทั้งสองจึงช่วยกันค้นหาขวาน แต่หาเท่าไรก็หาไม่เจอ จึงพากันนั่งเศร้า แล้วทองดีก็กล่าวว่า

"ถ้าขาดขวานก็เหมือนขาดเครื่องมือทำมาหากิน" ขณะที่ทั้งสองนั่งเศร้าอยู่นั้น พระราชาก็เสด็จกลับมาทางนั้นอีก เมื่อเห็นชายตัดฟันทั้งสองนั่งเศร้าอยู่จึงเข้าไปถามว่า "เจ้าทั้งสองมีความยุ่งยากอะไรหรือ ถึงได้นั่งเศร้าสร้อยเช่นนี้" ชายทั้งสองจึงตอบว่า "ขอเดชะ ข้าทั้งสองคนมีขวานอยู่คนละเล่ม แต่มันได้หายไปแล้ว พวกเราจึงไม่มีอะไรทำมาหากินต่อไปอีกแล้ว"

พระราชาก็กล่าวว่า "ที่แท้ขวานที่เราพบ 2 เล่มนั้นก็คงเป็นของเจ้าทั้งสองแน่เลย" แล้วพระราชาก็สั่งให้ทหารชูขวานเงินกับขวานทองขึ้น แล้วพระราชาก็ถามทองดี พร้อมกับชูขวานเงินขึ้นมา "ขวานเล่มนี้ของเจ้าใช่ไหม" "ขวานเล่มนี้ไม่ใช่ของข้า" ทองดีตอบ "แล้วเล่มนี้ล่ะ" พระราชาชูพร้อมกับชูขวานทองขึ้นมา "เล่มนี้ก็ไม่ใช่ของข้า" ทองดีตอบ

บุญมีได้ฟังทองดีตอบกลับนึกในใจว่า ทองดีช่างโง่เขลาเหลือเกิน และตนเองก็เกิดความโลภแล้วคิดว่า ถ้าได้ขวานทองมาตนจะนำไปขายก็จะรวยโดยไม่ต้องตัดฟันให้ลำบากอีกต่อไป

จากนั้นพระราชาก็หันมาถามบุญมี พร้อมกับชูขวานเงินขึ้นมา "ขวานเล่มนี้ของเจ้า
อะไรไหม" บุญมีตอบว่า "ไม่ขอ" "งั้นก็แสดงว่าเล่มนี้เป็นของเจ้า" พระราชาพูดพร้อมกับชูขวาน
ทองขึ้นมา "ขอแล้วพะยะค่ะ ขวานทองเล่มนี้ข้าวางไว้ข้าง ๆ กองหิน แล้วมันก็หายไป" บุญมี
กล่าวอย่างจริงจัง

พระราชาได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะ พร้อมทั้งกล่าวว่า "ในที่สุดเราก็ได้เห็นว่ามีใครซื่อสัตย์
ใครไม่ซื่อสัตย์" พระราชาจึงคืนขวานเหล็กพร้อมทั้งมอบขวานเงินและขวานทอง อีกทั้งเงินจำนวน
หนึ่งให้แก่ทองดี ส่วนบุญมีนั้นพระราชาสั่งให้จำคุก 7 วัน托ฐานกล่าวคำเท็จต่อพระราชา

ทองดีกลับบ้านด้วยความภาคภูมิใจว่า รางวัลที่ตนได้มานั้นเป็นเพราะตนกระทำความดี
มีความซื่อสัตย์สุจริต

หลีผ่อง เจ้าปัญญา

นานมาแล้ว ณ ชายทะเลแห่งหนึ่งในประเทศจีน มีเด็กคนหนึ่งชื่อหลีผ่อง แต่พ่อกับแม่ของเขาจะเรียกสั้น ๆ ว่าหลี วันไหนถ้าหลีไม่ได้ไปโรงเรียนหรือช่วยพ่อแม่ทำงานแล้ว เขาก็จะลงไปเดินตามชายทะเลเพื่อมองดูเรือที่จอดเรียงรายตามชายฝั่ง เรือนั้นมีหลายชนิด เป็นเรือแล่นบ้าง เรือจับปลาบ้าง หลีชอบเรือจับปลามาก เขาอยากที่จะเป็นชาวประมง เขาคิดว่าถ้ามีเบ็ดสักคันหนึ่งและได้นั่งเรือออกไปตกปลาในทะเลคงจะสนุกไม่น้อย เมื่อเขากลับถึงบ้าน เขาก็จะนำเรือสำเภาลาเล็ก ๆ ที่พ่อทำไว้ให้ออกเล่นทุกวัน แล้วสมมุติว่าเป็นเรือจริง ๆ และกำลังแล่นออกไปกลางทะเล เขาคิดถึงเวลาจับปลาตามความคิดของเขาเอง และเขาเชื่อว่าด้วยความสามารถและความคิดของเขา เขาจะต้องเป็นชาวประมงที่จับปลาได้เก่งงานหมู่บ้านแน่ ๆ

เย็นวันหนึ่ง เมื่อเขาเลิกเล่นเรือจับปลาแล้ว เขาก็เข้าไปหาพ่อของเขา ขอให้พ่อซื้อเบ็ดตกปลาให้เขาสักคันหนึ่ง

พ่อตอบว่า "ลูกยังเล็กนัก รอไว้ให้ลูกโตเสียก่อนแล้วพ่อจะซื้อให้"

หลีพูดว่า "ผมคิดว่า ผมจะเป็นคนจับปลาได้ดีกว่าคนแถวนี้ ถ้าผมมีเบ็ด"

พ่อยืนยันความยุติธรรมของลูกชาย และกล่าวว่า "เอาละพรุ่งนี้ไปกับพ่อ หากว่าลูกทำได้อย่างที่คุยแล้ว พ่อจะซื้อเบ็ดให้"

หลีตื่นแต่เช้ามากที่จะได้ไปตกปลา คืนนั้นเขานอนไม่หลับ วันรุ่งขึ้นพ่อกับลูกแต่เช้าตรู่ หลีตื่นขึ้นและแต่งตัวอย่างรวดเร็ว นำเรือที่เขาเล่นที่บ้านเป็นประจําไปด้วย

เมื่อหลีและพ่อมาถึงชายฝั่งทะเล ชายทะเลขณะนั้นท้องทะเลเงียบสงบ พ่อพาหลีไปหาหมู่บ้านสงบตกปลา แล้วบอกหลีว่า "ถ้าลูกอยากจับปลาได้มากก็รีบลงมือเถอะ"

หลีเอาเชือกป่านเส้นยาวผูกกับท้ายเรือเล่นของเขา ปล่อยให้ลอยตามกระแสน้ำ แล้วเอาสายเบ็ดสั้น ๆ ผูกไว้เป็นระยะ ๆ ห่างกันประมาณ 3 นิ้ว และเกี่ยวเหยื่อไว้ที่เบ็ดทุกตัว หลีผูกเบ็ดได้ 50 กว่าอัน ขณะนั้นเรือก็ลอยไปอยู่กลางทะเล ชาวประมงคนอื่นมาขึ้นดูวิธีจับปลาอันแปลกประหลาดของหลีด้วยความสนใจ แล้วพูดว่า "นี่คงเป็นวิธีตกปลาแบบใหม่แน่"

หนึ่งชั่วโมงผ่านไป พ่อหลิตกปลาได้ 6 ตัว แต่หลียังไม่ได้เลยสักตัวเดียว

สองชั่วโมงผ่านไป ตระกร้าของหลียังไม่มีปลาสักตัว พ่อหลิจึงพูดว่า "เรากลับกันเถอะ
หลี สายมากแล้ว"

ขณะที่หลีถึงเรือกลับ ทุกคนที่ยืนอยู่ต่างพากันประหลาดใจมาก เพราะที่เบ็ดทุกตัวมีปลาติด
ห้อยต่องแ่งอยู่ เขาจับปลาได้ 50 ตัว

หลิจับปลาได้มากกว่าทุกคนที่มาจับปลา ณ ที่นั้น และเขาก็แบ่งปลาให้กับชาวประมงคน
อื่นที่ตกไม่ได้ด้วย

เย็นวันนั้นพ่อแม่และน้องสาวของหลิกินปลาอย่างเอร็ดอร่อย

ทุกคนชื่นชมในความฉลาดของหลี สองสามวันต่อมาพ่อก็ซื้อเบ็ดตกปลาให้หลีตามสัญญา
หลิตีใจมากและกล่าวว่า "เพราะความสามารถและสติปัญญาของเขาเองแท้ ๆ เขาถึงได้เบ็ด
คันนี้มา"

เจ้าหญิงจี้เถ่า

ภรรยาของชายผู้มั่งคั่งคนหนึ่งเกิดล้มป่วย เมื่อนางรู้ว่าตัวเองกำลังจะถึงวาระสุดท้ายแล้ว นางก็เรียกลูกสาวคนเดียวของนางไปที่ข้างเตียง "ลูกรัก เป็นคนดีนะ และคอยปรนนิบัติดูแลพ่อให้ดี ความดีจะเป็นเครื่องคุ้มครองลูก" นางกล่าว หลังจากแม่เธอเสียชีวิตลง พ่อของเธอก็มีภรรยาคนใหม่ ภรรยาคนใหม่ของพ่อมีลูกสาวติดมาด้วยคนหนึ่ง หล่อนมีรูปร่างหน้าตางดงาม แต่จิตใจเปี่ยมด้วยความอิจฉาริษยา หล่อนรังเกียจน้องสาวต่างบิดามารดา ยิ่งนัก และหล่อนยังริบเอาเสื้อผ้าสวย ๆ ของเธอไป ให้เธอสวมแต่เสื้อผ้าที่เก่า ๆ ขาด ๆ นอกจากนั้นสองแม่ลูกยังบังคับให้เธอทำงานตั้งแต่เช้าจรดเย็น และเธอก็คอยดูแลปรนนิบัติพ่อของเธอเป็นอย่างดี พ่อตกกลางคืนเธอก็เหนียวไส้ อ่อนแรง เธอไม่มีที่นอนนุ่ม ๆ นอกจากกองจี้เถ่าข้างเตาไฟ ดังนั้นเธอจึงต้องสกปรกมอมแมม พี่สาวที่เป็นลูกติดของแม่เลี้ยงเธอจึงเรียกเธอว่า "จี้เถ่า"

วันหนึ่งพ่อของจี้เถ่าล้มป่วย แม่เลี้ยงและพี่สาวของเธออยากให้พ่อของจี้เถ่าตายเพราะตนกับลูกสาวจะได้ทรัพย์สินมรดก จึงบอกกับจี้เถ่าว่า "หมอบอกว่าพ่อของเธอจะหายได้ก็ต่อเมื่อได้กินส้มสีเงิน ซึ่งส้มนี้อยู่ในป่าลึก ถ้าเธออยากให้พ่อเธอหาย เธอต้องไปหาส้มสีเงินมา" จี้เถ่ารีบตกปากรับคำ เธอกล่าวว่า "ถึงจะลำบากสักเพียงใด เธอก็จะไปหาผลไม้มาให้ได้ เพื่อพ่อของเธอจะได้หาย" เธอจึงนำข้าวใส่ห่อแล้วรีบเดินทางเข้าไปในป่า

ระหว่างเดินทางเธอพบนกสีขาวตัวหนึ่งถูกยิงบาดเจ็บ เธอจึงหยุดช่วยนกตัวนั้นและเธอก็นำข้าวห่อนั้นมาหั่นกินด้วย นกเอ่ยขึ้นว่า "ขอบคุณมากที่ช่วยชีวิตเราไว้ เราไม่มีอะไรจะให้ท่าน นอกจากถ้าเมื่อไรท่านเดือดร้อนหรือบารเลวสิ่งใด ขอให้ท่านเรียกเรา" หลังจากนั้นนกสีขาวก็บินจากไป

จี้เถ่าเดินทางต่อไปจนพลบค่ำ อาหารก็หมด อากาศก็หนาวเหน็บเหลือเกิน จี้เถ่าก็นำดาบหล่อออกมาดูไม่รู้ตัว จี้เถ่านึกถึงคำพูดของแม่จึงเข้ามาได้ เธอราถึงกับตนเองว่า "ใช่แล้ว แม่เคยบอกว่า ผู้ที่ทำความดี ย่อมได้ผลดีตอบแทน" จี้เถ่านอนหลับไปด้วยความเหนื่อยอ่อน

รุ่งเช้าเธอจึงรีบเดินทางต่อไป และเธอก็ดีใจอย่างที่สุดเมื่อพบต้นส้มสีเงิน เธอจึงรีบเก็บส้มนั้นและเดินทางกลับบ้าน

เมื่อกลับถึงบ้านก็พบว่าพ่อของเธอตายเสียแล้ว จี้ได้เสียใจมาก แม่เลี้ยงและพี่สาวของเธอก็แกล้งทำเป็นต่อว่าจี้ได้ "เพราะเธอมีแต่ชักช้านะจี้ พ่อของเธอจึงได้ตาย" แต่ความจริงแล้วแม่เลี้ยงและพี่สาวของเธอแอบเอายาพิษใส่ในอาหารให้พ่อของเธอกิน ก่อนเธอจะกลับมา

วันหนึ่งพระราชารู้ครองเขตแดนนั้นก็ประกาศจัดงานเฉลิมฉลอง บรรดาหญิงสาวผู้งดงามทั้งหลายได้รับเชิญไปร่วมงาน พี่สาวของเธอก็ได้รับเชิญไปในงานด้วย หล่อนจึงสั่งจี้ได้ว่า "เร็ว ๆ เข้า เอาเสื้อผ้าสวย ๆ มาให้เรา และพาพามาให้เราด้วย เราไม่อยากจะไปงานสาย" จี้ได้ขออนุญาตแม่เลี้ยงของเธอไปงานเต็นท์เราด้วย "อะไรนะ เด็กสกปรกอย่างเธอนะหรือจะไปงานเลี้ยง" แม่เลี้ยงเธอกล่าวอย่างอารมณ์เสีย

จี้ได้จึงเดินด้วยท่าทางเศร้าสร้อยไปในสวน แล้วเธอก็ไปถึงนกสีขาวขึ้นมาได้ เธอจึงเรียก "นกสีขาวจ๋า ฉันอยากไปงานเลี้ยงคืนนี้จัง"

ทันใดนั้นนกสีขาวตัวหนึ่งที่จับอยู่บนต้นไม้ ก็ยื่นชุดเสื้อผ้าสีเงินสีทองกับรองเท้าที่สวยงามมาให้จี้ได้ เธอแต่งตัวด้วยชุดเสื้อผ้าอันงดงาม แล้วรีบไปงานเต็นท์เรา

ในงานทุกคนพากันตะลึงด้วยความพิศวง ผู้คนทั้งหลายคิดว่าเธอคงเป็นเจ้าหญิงจากแดนไกลทั้งแม่เลี้ยงและพี่สาวเธอก็คิดเช่นนั้น ส่วนเจ้าชายเข้ามาจับมือเธอและเต้นรำกับเธอทุกเพลง รดยไม้ช้าเลื่องมองหญิงอื่นเลย

เมื่อจบงานเจ้าชายก็ประกาศที่จะแต่งงานกับเธอ และในที่สุดทุกคนก็รู้ว่าเธอคือจี้ได้ เด็กผู้หญิงที่สกปรกโสโครก แม่เลี้ยงกับพี่สาวเธอรู้ลึกซึ้งเบื้องเบื้องเบื้อง

ตั้งแต่นั้นมาเจ้าหญิงจี้ได้ก็อยู่อย่างมีความสุข เธอยังระลึกถึงคำพูดของมารดาเธอเสมอว่า ผู้ที่ทำความดี ย่อมได้ผลดีตอบแทน

แพะ 3 ตัวผู้กล้าหาญ

นานมาแล้วมีแพะพี่น้อง 3 ตัว ชื่อ "กรัฟ" ทั้งหมดเลยเรียกตามลำดับว่า กรัฟใหญ่ กรัฟกลาง และกรัฟเล็ก แพะทั้ง 3 ตัวอาศัยอยู่ในป่าแห่งหนึ่ง ต่อมาหญ้าในป่านั้นน้อยลง จึงต้องเดินทางไปหาหญ้าที่เขียวชอุ่มของป่าอีกด้านหนึ่ง แต่หนทางที่จะเดินข้ามป่านั้นจะต้องผ่าน สะพานซึ่งสะพานนี้มียักษ์ตนหนึ่งนำเกล็ดนากลับ ตาไรต์เทาจาง จมูกยาวเหมือนกระบอง ยักษ์ ตัวนี้ จะจับสัตว์ทุกชนิดที่ข้ามผ่านสะพานนี้ จนข่าวนี้รู้ไปถึงสัตว์ทุกชนิดทั่วป่า และไม่มีสัตว์ใดกล้า เข้าไปข้ามสะพานอีกเลย

แพะทั้ง 3 ตัว คิดว่า "ถ้าจีนพวกเรากลัวอยู่อย่างนี้ พวกเราก็จะอดตายเพราะไม่มี หญ้ากิน" แพะผู้กล้าหาญทั้ง 3 จึงตกลงใจจะข้ามสะพานนี้ โดยให้แพะเล็กข้ามเป็นตัวแรก แล้ว แพะเล็กค่อย ๆ ย่องเบา ๆ ขึ้นไปบนสะพาน ถึงจะย่องอย่างไรยักษ์ก็ได้ยิน ยักษ์จึงออกมาจับ แพะเล็กกิน แพะเล็กก็พูดเสียงเล็ก ๆ ว่า "อย่าเพิ่งกินฉันเลย ฉันตัวเล็กนิดเดียว ำให้ฉันข้าม ไปฝากرنันกินหญ้าให้อ้วน ๆ ไรต์ ๆ กว้านี้แล้วค่อยกิน และอีกประเดี๋ยวพี่ฉันก็จะมา พี่ฉันไรต์กว่า ฉันมากนะ"

ยักษ์เลยบอกว่า "ถ้าอย่างนั้นเจ้าข้ามไปก่อนเถอะ"

แพะกลางเห็นแพะเล็กข้ามสะพานไปได้ก็เดินเบา ๆ ข้ามสะพานไปบ้าง ถึงจะเดินเบา อย่งไรยักษ์ก็ได้ยิน ยักษ์จึงออกมาจะจับแพะกลางกิน แพะกลางพูดเสียงค่อย ๆ ว่า "อย่าเพิ่งกิน ฉันเลย ฉันยังตัวไรต์ไม่เต็มที ำให้ฉันข้ามไปกินหญ้าฝากرنันให้อ้วน ๆ และไรต์เต็มทีก่อนแล้วค่อยกิน และอีกประเดี๋ยวพี่ฉันก็จะมา พี่ฉันไรต์กว่าฉันมากนะ"

ยักษ์เลยบอกว่า "ถ้าอย่างนั้นเจ้าข้ามไปก่อนเถอะ"

แพะใหญ่เห็นแพะเล็กกับแพะกลางข้ามสะพานไปได้แล้วก็เดินข้ามสะพานมา แพะใหญ่ ตัวไรต์ น้ำหนักมา พอข้ามสะพานก็ทำให้สะพานดั่งเอียงฮึด ๆ ยักษ์โกรธมาก ออกมาทวาดว่า "ใครขึ้นมาเขย่าสะพานของเรา" แพะใหญ่ร้องตอบด้วยเสียงอันดังว่า "ฉันเองแพะใหญ่" ยักษ์ คารามว่า "ฉันจะจับเจ้ากินเดี๋ยวนี้แหละ" แต่พอยักษ์เข้ามาจะจับแพะใหญ่ แพะใหญ่ก็เอาเขา

ชีวิตนับแต่ทั้งสองของยักษ์ และชีวิตตัวยักษ์จนยักษ์ตกสะพานลอยน้ำหายไป แะใหญ่และสัตว์
 อื่น ๆ ก็ข้ามสะพานไปได้ แะใหญ่พูดกับสัตว์ทั้งหลายว่า "นี่แหละคือผลแห่งความกล้าหาญ ถ้า
 มัวแต่กลัวยักษ์อยู่บรรดาสัตว์ต่าง ๆ คงอดตาย" สัตว์ทั้งหลายต่างยกย่องแะทั้งสามและบรรดา
 สัตว์ต่าง ๆ ก็ได้กินหญ้าเขียวขจีจนสัตว์ทุกตัวอ้วนหมด

ห่านชาวนาลาด

เช้าวันหนึ่ง ห่านตัวเล็กตัวหนึ่งซึ่งใคร ๆ ก็พากันเรียกว่า "ห่านรัง" กำลังเดินหาอาหารตามลำพัง มันเที่ยวใช้หนอนและกินน้ำค้างบนใบไม้ ใช้สายตากวาดไปมาเพื่อหาอาหารในทันใดนั้นเองห่านก็ตาเบิกโพลงด้วยความประหลาดใจ เมื่อมองไปเห็นสิ่ง ๆ หนึ่ง มันค่อย ๆ พิจารณาถี่ถี่ก็ออกว่าเคยเห็นเด็ก ๆ ถือใบรงเรียนด้วยทุกวัน มันจึงนึกออกว่าเป็นหนังสือนั่นเอง นอกจากนั้นห่านยังจำคำพูดของคนได้ว่า "หนังสือเป็นสิ่งที่มีความค่า ใครก็ตามถ้ามีหนังสือและรักหนังสือผู้นั้นจะเป็นคนเก่งและฉลาด"

ห่านจึงอยากฉลาดบ้าง และคิดว่าถ้าตนมีหนังสือเล่มนี้ใคร ๆ คงไม่เรียกฉันว่า "ห่านรัง" อีก ห่านจึงหยิบหนังสือเล่มนั้นขึ้นมาแล้วเดินต่อไปด้วยความดีใจ

ห่านรักหนังสือมาก เพื่อว่าจะได้เป็นห่านที่ฉลาด ถึงเวลานอนก็เอาหนังสือนอนด้วย จะทำอะไรก็เอาหนังสือติดตัวไปด้วยเสมอ เวลาเดินไปไหนจะถือหนังสือไว้ได้ปีกและลำคอยึดหน้าเชิด

ไปเห็นความเปลี่ยนแปลงของห่าน จึงบอกแก่สัตว์ทั้งหลายว่า "เดี๋ยวนี้ห่านไม่รังเหมือนเมื่อก่อนแล้ว เพราะห่านมีหนังสือ" สัตว์เหล่านั้นก็พากันเชื่อ มักจะพากันไปหาห่านเพื่อขอความช่วยเหลือเหลือต่าง ๆ เช่น ช่วยแนะนำ สั่งสอน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ห่านจึงเริ่มหยิ่งผยองขึ้น

วันหนึ่ง ห่านเดินผ่านไปเฝ้าไก่ แม่ไก่ยืนกินอาหารอยู่กับลูกของมัน แม่ไก่ออกมาให้ห่านช่วยนับลูกไก่อว่ามีกี่ตัว เพราะกลัวว่าลูกไก่จะหายตอนไปหาอาหารในป่า แม่ไก่อบอกว่าได้ยีนขาวน่าว่ามีเก้าตัวจะอยู่ครบเก้าตัวหรือเปล่า ห่านก็เริ่มนับ สามตัวอยู่ที่อ่างน้ำ อีกสามตัวอยู่ในรางข้าว และอีกสามตัวอยู่กับแม่ไก่ แม่ไก่อบอกว่า "เจ็ดตัวรี เจ็ดน้อยหรือมากกว่าเก้า" ห่านยียอกแล้วกล่าวว่า "มากกว่าจะ" แม่ไก่อร้องด้วยความดีใจ "ดีใจจริง ๆ ลูกฉันไม่หายไปไหน" ยังได้เพิ่มมาเสียอีกไม่รู้ว่ามีมาจากไหน

รอ! แม่ไก่ผู้รุ่งโรจน์

ห่านเดินต่อไปพบสุนัขซึ่งหัวของมันกำลังติดอยู่ในรูกระต่าย มันร้องครวญครางอย่างน่าสงสารเพื่อให้ห่านช่วยเหลือ ห่านก็ช่วยโดยการก่อไฟขึ้นรอบคอสุนัข พอไฟลุกไฟก็ไหม้ขนสุนัข สุนัขตกใจมากรีบสลัดหัวอย่างแรง จึงหลุดออกมาจากรูกระต่าย แต่เจ้าสุนัขก็ร้องลั่นด้วยความเจ็บปวด มันวิ่งไปอย่างรวดเร็วพาหัวของมันลูกรุนขึ้นทั่วตัว ทาห่านเจ็บปวดยิ่งนัก

ห่านเดินต่อไปถึงสนามหญ้าแห่งหนึ่ง มันแปลกใจที่เห็นสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเพื่อนของมัน ยืนล้อมรอบหีบใบหนึ่งอยู่ เมื่อห่านเดินผ่านใบ สัตว์ต่าง ๆ ก็พากันร้องเรียกให้ห่านมาช่วยอ่านข้อความที่เขียนบนหีบใบนี้ว่าเป็นหีบอะไร ห่านเข้าไปใกล้หีบและก็อ่านอย่างมัว ๆ ด้วยเสียงอันดังว่า "อาหาร" สัตว์ทั้งหลายเมื่อได้ยินดังนั้นก็รีบกรูกันเข้าใบเพื่อจะเปิดหีบนั้น แต่ทันใดนั้นเองก็ได้ยินเสียงระเบิดดังกึกก้อง ทาห่านสัตว์ต่าง ๆ เหล่านั้นได้รับบาดเจ็บไปตาม ๆ กัน ซึ่งห่านก็ได้รับบาดเจ็บมากที่สุด

ขณะที่ห่านนอนเจ็บอยู่นั้น ทาห่านคิดขึ้นได้ว่า การที่มีหนังสือนั้นไม่สามารถช่วยให้ฉลาดหรือเก่งได้อย่างแท้จริง เพราะทุกครั้งทีห่านช่วยเหลือเพื่อนสัตว์ด้วยกัน แทนที่จะทาห่านให้สัตว์เหล่านั้นหันทุกข์กลับเป็นทุกข์มากขึ้น แต่การที่จะฉลาดและเก่งได้อย่างแท้จริงนั้น ต้องขยันเรียน ขยันอ่าน และเขียนหนังสือให้ได้จริง ๆ มาช่วยการหนังสือติดตัวไปด้วยแค่นั้น

ตั้งแต่นั้นมา ห่านก็เรียนหนังสืออย่างตั้งใจ ขยันอ่านและขยันเรียนหนังสืออย่างจริงจัง จนกระทั่งอ่านออกเขียนได้ ห่านจึงได้รับการยกย่องและชมเชยจากสัตว์ต่าง ๆ ว่า เป็นผู้เก่งและฉลาดอย่างแท้จริงนับตั้งแต่นั้นมา

กรรมตามทัน

ตามปกติ จระเข้จะอาศัยอยู่ในน้ำ แต่ปรากฏว่ามีจระเข้ตัวหนึ่งจุดรพรงอยู่ในดินเลนริมสระน้ำแห่งหนึ่ง ต่อมาดินเลนเกิดแห้งและเปลี่ยนเป็นแข็งกระด้างขึ้น จระเข้จึงไม่สามารถออกจากรพรงดินนั้นได้

"ช่วยด้วย" จระเข้ร้อง "ใครอยู่แถวนี้บ้าง โปรดช่วยข้าด้วยเถิด"

ขณะนั้นชายคนหนึ่งผ่านมาแถวนั้นได้ยินเสียงของจระเข้ เขามองไปรอบ ๆ แต่ไม่เห็นสิ่งใด "ใครนะ! เจ้าอยู่ที่ไหน" ชายผู้นั้นร้อง

"ข้ากำลังติดอยู่ในรพรงดินริมสระนี้" จระเข้ตอบ "โปรดช่วยทำลายดินแข็งที่ปากรพรงให้ข้าที หากท่านไม่ช่วย ข้าต้องตายแน่ ๆ"

ชายผู้นั้นจึงเดินตามเสียงจระเข้ไป แล้วเขาก็จุดดินที่อยู่ใกล้ ๆ ตัวจระเข้ ออก ขณะนั้นน้ำในสระแห้งสนิท เขาจึงแบกจระเข้ไว้บนบ่าและพามันไปที่แม่น้ำแห่งหนึ่ง ณ ขณะที่เขากำลังยกจระเข้ลงจากบ่าของเขาเพื่อปล่อยลงไปในแม่น้ำ จระเข้ก็ใช้ปากจับแขนของเขาไว้

"อะไรกัน" ชายผู้นั้นร้อง "เจ้าจะกินข้ารีนี้ ข้าเป็นคนช่วยเจ้าให้รอดพ้นจากความตาย แต่เจ้ากลับจะมากินข้า"

"ใช่" จระเข้ตอบ "ขณะนี้ข้ากำลังหิว และเจ้าก็เป็นอาหารอันแสนอร่อยของข้าซะด้วย"

"นี่แหละหรือวิธีการทดแทนบุญคุณผู้ที่ช่วยชีวิตเจ้าไว้" ชายผู้นั้นร้อง "หากเจ้ากินข้าตอนนี้ ก็เป็นการไม่ยุติธรรม ก่อนที่เจ้าจะกินข้า เจ้าลองไปถามคนอื่นดูก่อนดีไหมว่าสิ่งที่เจ้าทำนั้นถูกต้องหรือไม่"

จระเข้ตอบตกลง แล้วชายผู้นั้นและจระเข้ก็ไปหาต้นไม้ที่อยู่ริมฝั่งน้ำ ชายผู้นั้นเล่าเรื่องให้ต้นไม้ฟัง "จระเข้กำลังจะตาย ข้าได้ช่วยชีวิตจระเข้ไว้ แต่มันต้องการจะกินข้า บอกข้าสิว่ามันยุติธรรมหรือไม่"

ต้นไม้ตอบด้วยความเศร้าว่า "จงกินเขาเสีย" มันพูดกับจระเข้ "มนุษย์นั้นชั่วร้าย อาศัยร่มเงาของต้นไม้แล้วยังโค่นต้นไม้ไปทำเชื้อเพลิงและทำอย่างอื่น มนุษย์ไม่ยุติธรรมเลย"

"เดี๋ยวก่อน" ชายผู้นั้นร้อง "ลองฟังความเห็นของคนอื่นดูอีกหน่อยซิ"

ทั้งสองเห็นวัวตัวหนึ่งกำลังเล็มหญ้าอยู่ทางทุ่งหญ้าใกล้บริเวณนั้น ชายผู้นั้นเล่าเรื่องดังกล่าวให้วัวฟัง วัวฟังมองไปข้างหน้าด้วยสายตาอันเศร้า แล้วพูดว่า

"จงกินเขาเสีย" วัวพูดกับจระเข้ "ไม่มีสัตว์ชนิดใดตกตัญญูเท่ามนุษย์อีกแล้ว มนุษย์รีดนมวัวไปแล้วก็ฆ่าพวกเรา เอาหนังของพวกเราและใช้เนื้อของพวกเราเป็นอาหาร"

ชายผู้นั้นรู้สึกหวาดวิตก ทันใดนั้นเขาเห็นสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งเดินผ่านมา เขาจึงเดินไปหาสุนัขจิ้งจอกและเล่าเรื่องให้สุนัขจิ้งจอกฟัง

สุนัขจิ้งจอกฟังเรื่องที่ชายผู้นั้นเล่าอย่างตั้งอกตั้งใจ แล้วมันก็หันไปพูดกับจระเข้ว่า "ตอนแรกเจ้าอยู่ที่ไหนนะ" "อยู่ในโรงงดิน" จระเข้ตอบ สุนัขจิ้งจอกจึงกล่าวว่า "เราจะตัดสินใจให้เจ้าได้อย่างไร เจ้าต้องแสดงให้ข้าเห็นว่าเหตุการณ์มันเป็นอย่างไรตั้งแต่ต้น"

ชายผู้นั้นจึงแบกจระเข้กลับไปทิ้งที่สระน้ำแล้วโยนจระเข้ลงไปในโรงงดิน ใช้ดินปิดปากโรงง จระเข้จึงกล่าวว่า "ข้าอยู่ในโรงงดินนี้แล้วข้าออกไม่ได้ จึงขอร้องให้ชายผู้นี้ช่วยไว้" เมื่อปากโรงงปิดสนิทดินเลนเริ่มแห้ง สุนัขจิ้งจอกก็กล่าวสั่งสอนว่า "เจ้าจระเข้ผู้ไม่รู้จักรบคุณ ชายผู้นี้เป็นผู้ที่ช่วยเจ้าให้รอดชีวิตมา แทนที่เจ้าจะตอบแทนพระคุณ เจ้ากลับจะกินเขาเสียสมควรแล้วที่เจ้าจะได้รับกรรม เจ้าจงอยู่ในโรงงดินต่อไปเถิด"

และก่อนที่สุนัขจิ้งจอกจะจากไปก็พูดกับชายผู้นั้นว่า "ผู้ที่ทำความดี มีใจเมตตา ย่อมได้รับผลดีตอบแทนเสมอ ส่วนผู้ที่ทำชั่วไม่รู้จักรบคุณคน ย่อมได้รับกรรมเหมือนดังจระเข้ตัวนี้แหละ"

สี่จจะของชานา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกวางตัวหนึ่งงดงามกว่าบรรดากวางทั้งหลาย มันมีห้าสีและมีเขาสีขาวงดงาม มันอยู่ในป่าสนลึกมากจนไม่มีมนุษย์คนใดเข้าไปถึง

อยู่มาวันหนึ่งชานา 2 คน ซ่อนใกล้กับลำธารเดินทางเข้ามาในป่า ทั้งคู่เดินอย่างเร่งรีบไปตามริมฝั่งน้ำ บังเอิญก้าวพลาดตกลงไปในโคลนแล้วตกลงไปในแม่น้ำ ชานาทั้ง 2 พยายามว่ายน้ำ แต่น้ำเย็นเฉียบและไหลเชี่ยวมาก จึงพัดพาชานาทั้ง 2 พลิกเคว้งเข้าไปในป่าสน

"ช่วยด้วย" ชานาทั้ง 2 ร้องอย่างอ่อนแอ กวางงามห้าสีได้ยินเสียงร้องนี้มันรีบวิ่งมาจากป่าตรงมายังริมฝั่ง กระโดดลงไปในน้ำอันเย็นเฉียบ แล้วจับเสื้อของชานาไว้แล้วลากขึ้นฝั่งที่ละคนอย่างปลอดภัย ชานาทั้ง 2 กล่าวขอบคุณ แล้วพูดว่า "เราได้ช่วยชีวิตข้าไว้ ขอให้ข้าได้ตอบแทนความดีของเจ้าเถิด ข้าจะทำตามที่เจ้าพูดทุกอย่าง"

แต่กวางกลับบอกว่า "ไม่จำเป็นที่ท่านทั้ง 2 จะต้องทำอะไรให้ข้า แต่มีอยู่อย่างหนึ่งที่ข้าจะขอคือ ท่านทั้งสองต้องให้สัญญาว่าจะไม่บอกใครว่าเห็นข้าอยู่ในป่านี้ เพราะมันจะเป็นอันตรายแก่ตัวข้า"

ชานาทั้ง 2 รับคำอย่างแข็งขัน แล้วลากวากลลับบ้าน ทั้ง 2 ยังจำคำสัญญาที่ให้ไว้กับกวาง ชานาทั้ง 2 คน ไม่เคยบอกใครเกี่ยวกับกวางห้าสีตัวนี้เลย

อยู่มาวันหนึ่งพระราชามีหนังสือบอกไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ หนังสือนั้นมีความว่าพระองค์ทรงสุบินว่า ทรงเห็นกวางตัวหนึ่งมีห้าสีและมีเขาสีขาวงดงามมาก พระองค์ประกาศว่าถ้าผู้ใดสามารถนำพระองค์ไปยังที่อยู่ของกวางได้ จะยกที่ดินและแก้วแหวนเงินทองให้

กล้าชานาคนหนึ่ง เมื่อเขาได้ยินข่าวเขานึกถึงคำนั้นสัญญาที่ให้ไว้กับกวางห้าสีได้อย่างแม่นยำ เขาเชื่อว่าถ้าคนเรามีสัญญาจะรักษาสัญญาที่ให้ไว้ จะพบแต่ความสุข

ส่วนนิลชานาคนที่สอง นึกวาดภาพว่าถ้าเขานำพระราชายังที่อยู่ของกวางห้าสีแล้วเขาจะมีบ้านช่องใหญ่โต มีคนใช้ มีเงินทองมากมาย มีแต่ความสุขสบาย เมื่อนึกถึงสิ่งเหล่านี้ทำให้นิลลืมสัญญาที่ให้ไว้กับกวาง เขาก็รีบตรงไปยังพระราชวัง แล้วอาสาพระราชายังป่าสนลึกอันเป็นที่อยู่ของกวางห้าสี

เมื่อขบวนม้าของพระราชินีไปถึงป่าสนที่กวางซ่อนอยู่ พระราชินีให้ทหารจับตัวกวางไว้ กวางจึงกล่าวขึ้นว่า "เราจะยอมไปกับท่าน แต่เราอยากทราบว่าพระองค์ทราบได้อย่างไรว่าเราซ่อนอยู่ที่นี่" พระราชินีตรัสว่า "ชาวนาคนนี้เป็นคนน่าไว้วางใจมาช้านาน"

กวางหันมาทางนิล แล้วถามว่า "ท่านจำสัญญาที่ท่านทำให้กับข้าวันที่ข้าได้ช่วยชีวิตท่านได้ไหม" แล้วกวางก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้พระราชินีฟัง พระราชินีตรัสกับนิลว่า "เจ้าเลวมาก เจ้าไม่เป็นคนรักษาสัจจะ เจ้าไม่กินถึงแต่แก้ว แหวน เงินทอง" พระราชินีมีรับสั่งให้ทหารนำนิลไปขังคุก และพระราชินีตรัสกับกวางว่า "เจ้าเสี่ยงชีวิตช่วยชาวนาทั้งสอง เจ้ามีจิตใจเมตตา ฉะนั้นข้าจะปล่อยเจ้าให้อยู่ในป่าตามเดิม จงมีความสุขเถิด"

เมื่อพระราชินีเสด็จกลับมาถึงพระราชวัง ก็ให้ทหารนำตัวกล้า ชาวนาอีกคนหนึ่งมาเข้าเฝ้า แล้วตรัสถามว่า "เจ้ารู้ที่อยู่ของกวางหรือไม่ แต่ทำไมเจ้าไม่บอกข้า" "เพราะข้าให้สัญญากับกวางไว้" กล้าตอบ พระราชินีตรัสชมกล้า "เจ้าเป็นคนดีมีสัจจะ ไม่กินถึงลาภยศเงินทอง ฉะนั้นเราจะให้รางวัลแห่งความดีแก่เจ้า" จากนั้นพระราชินีก็ให้แก้วแหวนเงินทองแก่กล้า กล้าก็กลับบ้านและทำงานด้วยความแข็งแรงและอยู่อย่างมีความสุข

สองพี่น้อง

มีพี่น้องสองคน อาศัยอยู่บ้านหมู่บ้านแห่งหนึ่ง พี่น้องสองคนมีนิสัยที่แตกต่างกันไปคนละอย่าง บิดาของพี่น้องทั้งสองพอจะเรียกได้ว่าเป็นเศรษฐีที่ร่ำรวยที่สุดในตำบลนั้น

คนพี่ชาย เป็นคนเฉื่อย ไม่กระตือรือร้น ส่วนน้องชาย เป็นคนดีขยันช่วยพ่อทำงาน รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน

วันหนึ่งบิดาของเขาได้เรียกพี่น้องคู่นี้มาในห้องของตนและพูดว่า "พ่อมีอายุมากแล้ว พ่อไม่สามารถที่จะอยู่ค้าขายได้ พ่อจึงแบ่งสมบัติให้เจ้าทั้งสอง ขอให้เจ้าทั้งสองรักษามันไว้ให้ดี และพยายามทำให้มันเพิ่มพูนให้มากขึ้น

ผู้พี่ชายไม่ได้สนใจเอาใจใส่ในความปรารถนาของบิดาเท่าไรนัก เมื่อเขาได้สมบัติที่พ่อยกให้มา เขาก็นำไปขาย นำเงินไปเที่ยว เล่นการพนัน ต้มเหล้า เขาคิดแต่ว่าถึงอย่างไร เขาก็ไม่อดตาย เพราะตนมีทรัพย์สมบัติมากมาย ตรงกันข้ามกับน้องชาย เมื่อได้ทรัพย์สมบัติจากบิดามาก็คิดนำเงินมาลงทุนค้าขายขนมหวาน แม้จะได้กำไรเล็กน้อย เขาก็ค่อย ๆ เก็บหอมรอมริบ จนร่ำรวยขึ้นเรื่อย ๆ

เวลาผ่านไปหลายสัปดาห์ทรัพย์สินของผู้พี่ชายเริ่มจะลดน้อยลง จนในที่สุดเขาเหลือแต่บ้านที่เขาอยู่ เขากลุ้มใจมาก และในขณะนั้นผู้คนในหมู่บ้านก็ร่ำลือว่ามีหมอคนหนึ่งดูดวงแม่นมาก ผู้เป็นพี่ชายจึงเดินทางไปหาหมอคนนั้น

วันต่อมาผู้เป็นพี่ชายไปเล่นการพนันตามเคย คราวนี้เขาคิดว่าเขาต้องชนะพนันแน่นอน ตามที่หมอทำนายไว้ เขาจึงเอาบ้านที่เขาอยู่ซึ่งเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของเขาเป็นเดิมพัน และแล้วปรากฏว่าเขาแพ้พนัน เขาจึงกลายเป็นคนสิ้นเนื้อประดาตัว เขาเดินไปตามทางเรื่อย ๆ จนอ่อนเพลียจึงไปนั่งพักใต้ต้นไม้ใหญ่ ลมพัดเย็นสบายจึงทำให้เขาหลับไป เขาค้นว่าเขาอนอยู่ในคฤหาสน์อันวิจิตร มีคนรับใช้คอยปรนนิบัติ มีทุกสิ่งทุกอย่างอำนวยความสะดวกสบาย แต่แล้วเขาก็ตกใจตื่นขึ้นมา มองไปรอบ ๆ ตัวเขาอนอยู่บนพื้นดิน เขาจึงนั่งคิดทบทวนว่านั่นเป็นเพียงความฝันเท่านั้น เขารู้สึกสับสนคิด และเสียใจที่เขาหลงเชื่อเรื่องโชคเคราะห์ตามที่หมอมทำนายไว้ เขาคิดได้ว่าคนเรานั้นจะร่ำรวยได้ก็เพราะขยันและเก็บออม

เขาจึงเดินทางไปหาน้องชายของเขาและช่วยน้องชายขายขนมหวาน อย่างขยันขันแข็ง ทั้งคู่อยู่กันอย่างมีความสุขตามประสาพี่น้อง

กระต่ายเจ้าปัญญา

กาลครั้งหนึ่ง ณ ป่าแห่งหนึ่ง มีสิงโตเป็นเจ้าป่า มันต้องการจะแสดงอำนาจและความยิ่งใหญ่ของตนให้สัตว์ทั้งหลายเห็นมันจึงประกาศเรียกสัตว์ทั้งหมดมาประชุมโดยพร้อมหน้ากัน แล้วสิงโตประกาศขึ้นว่า "ท่านทั้งหลายคงทราบแล้วว่าเราเป็นผู้ยิ่งใหญ่กว่าใคร ๆ เราคุ้มครองท่านให้อยู่อย่างเป็นสุข หากไม่มีเรา พวกท่านคงเดือดร้อนเพราะถูกรบกวน ตลอดวันเราต้องประจำอยู่ที่ป่าเพื่อคอยตัดสินชำระคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนไม่มีเวลาออกหากิน ดังนั้นตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปพวกท่านต้องแบ่งเวรส่งอาหารมาให้เรากินวันละหนึ่งตัว หากไม่ปฏิบัติตามอันตรายเป็นเกิดขึ้นกับพวกท่าน" สัตว์ทั้งหลายไม่กล้าขัดใจคำสั่งของสิงโต จึงจำใจรับกันและตกลงแบ่งเวรส่งอาหารให้ทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่ง เป็นเวรของกระต่ายจะต้องไปให้สิงโตกิน มันพยายามใช้สติปัญญาคิดหาวิธีหลบเลี่ยงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ขณะที่เดินทางไปหาสิงโตมันพบถ้ำใหญ่ข้างล่างมีน้ำขังอยู่ จึงนึกอุบายที่จะแก้เผ็ดสิงโตได้ กระต่ายแกล้งเดินทางไปช้า ๆ เมื่อกระต่ายไปพบสิงโตก็เป็นเวลาสายมากแล้ว สิงโตหิวจัด จึงคารามออกไปด้วยความโกรธ "เอ็งทำไมจึงมาล่าช้านัก" กระต่ายทักความเคารพแล้วบอกว่า "ท่านผู้ยิ่งใหญ่" การที่ช้าพเจ้ามาสายเช่นนี้ เพราะขณะที่เดินผ่านมามีสิงโตอีกตัวหนึ่งเรียกให้ช้าพเจ้าหยุด มันบอกว่าข้านี้แหละคือผู้ยิ่งใหญ่ และมันสั่งให้ช้าพเจ้ามาบอกท่านว่า หากท่านเผลอจริงแล้วไปสู้กับมัน มันรอคอยอยู่ตลอดเวลา

สิงโตได้ยินดังนั้นรู้สึกโกรธมาก แผลเสียงดังสนั่นป่า "เอ็งจงพาข้าไปพบมันเดี๋ยวนี้ดูว่ามันหรือช้ายิ่งใหญ่มากกว่ากัน" กระต่ายไม่รอช้ารีบพาสิงโตไปยังถ้ำทันที พอไปถึงก็อပ်ถึงกระต่ายรีบบอกว่า "ช้าพเจ้ากลัวมันยิ่งนัก ขอท่านจงไปตัวเดียวเถิด มันอยู่กันถ้ำนั้นแหละ"

พอพูดจบกระต่ายรีบวิ่งหนีไป สิงโตไม่รอช้าเดินตรงไปยังถ้ำนั้น พอไปถึงจึงชะงักมองลงไปถ้ำ มันมองเห็นสิงโตอีกตัวรูปร่างสูงใหญ่ปรากฏอยู่ มันแผลเสียงคารามออกไป เสียงนั้นมันสะท้อนก้องกลับมา ทำให้มันโกรธยิ่งนัก จึงเผลอกระโจนลงไปทันที หมายถึงจะกัดฟัดให้แหลกคาใจ

เมื่อมันกระโดดลงไป ปรากฏว่าศีรษะกระแทกกับแฉ่งหินคอหัก จมน้ำถึงแก่ความตาย สัตว์ทั้งหลายต่างชมเชยกระต่ายว่ามีความพยายามในการคิดแก้ปัญหา และได้รับยกย่องว่าเป็นเจ้าปัญญาของป่า นับตั้งแต่นั้นมาสัตว์ทั้งหลายก็อยู่ด้วยกันอย่างปลอดภัย

นิทานในกลุ่มควบคุม

เรื่องของปูกับยูง

สมัยหนึ่งยังมีปูตัวหนึ่งได้เป็นราชาแห่งสัตว์ทั้งหลาย เมืองที่ปูเป็นเจ้าครอบครองนั้นมีสระหลายสระสำหรับว่ายน้ำเล่น จอมปูได้กำหนดกฎไว้ข้อหนึ่งว่า ขณะที่มันนอนหลับ บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่อยู่บนบกครองจะต้องเงียบไม่ทำเสียงทวนกู่

วันหนึ่งพวกกบพากันหัวเราะด้วยเสียงอันดัง จนทำให้ปูตกใจตื่น ปูรู้สึกโกรธมากที่พวกกบละเมิดกฎ จึงเรียกกบมาถามว่า "พวกเจ้าหัวเราะอะไรกัน"

กบตอบว่า "พวกเราหัวเราะเต่า"

"ไปหัวเราะเขาทำไมกัน" ปูตะคอก

"จะไม่ให้หัวเราะได้อย่างไรล่ะ ก็เต่าแบกบ้านมาบนหลังด้วยนี่ หลังคามุงกระเบื้องเสียงด้วย" เมื่อปูทราบดังนั้นจึงเรียกเต่าเข้ามาหาและถามว่า "ทำไมจึงต้องแบกบ้านมาด้วย ทำให้กบเขาจะต้องหัวเราะ ทำให้เราตื่น"

"ที่แบกบ้านด้วย เพราะเจ้าแมลงไผ่นำเอาไฟติดตัวมาด้วยนะซิ" เต่าตอบ "ท่านเห็นเจ้าหิ่งห้อยนั้นไหมล่ะ ฉันกลัวว่ามันจะมาเผาบ้านของฉัน จึงต้องแบกบ้านมาด้วย"

ปูจึงเรียกหิ่งห้อยเข้ามา "ว่าไงหิ่งห้อย ทำไมเจ้าจึงต้องเอาไฟติดตัวมาด้วย ทำให้เต่ากลัวไฟจะไหม้บ้าน จนต้องแบกบ้านเวลาไปไหน ๆ ทำให้กบเขาจะต้องหัวเราะทำให้ฉันตื่น"

"ก็ยูงนะซิ" หิ่งห้อยตอบ "พวกยูงชอบรุมเล่นงานฉันเสมอ ฉันจึงต้องเอาไฟติดตัวมาด้วยเพื่อป้องกัน"

ปูจึงเรียกยูงเข้ามาซักถาม "ยูง บอกมาซิเรื่องอะไรจึงได้คอยเล่นงานหิ่งห้อย ทำให้หิ่งห้อยต้องเอาไฟติดตัว ทำให้เต่ากลัวไฟไหม้บ้านจนต้องแบกบ้าน ทำให้กบเขาจะต้องหัวเราะทำให้ฉันตื่น" ยูงไม่ตอบ มันรู้สึกไม่พอใจที่ปูนึกถึงแต่ความสบายของตัวเอง จึงบินตรงเข้าหาปู แล้วกัดเข้าที่หน้าผาก จอมปูโรยหมาก จึงเอาก้ามตบยูงตายคาที่ ฝ่ายยูงตัวอื่น ๆ เมื่อทราบข่าว

เพื่อนของตนถูกบุกร้ายถึงแก่ความตาย ก็ไม่รอช้าต่างค้นหาผู้กันจ้าวละห้วน จึกจั่นซึ่งเกาะอยู่บน
ต้นไม้ทราบข่าวพวกขุนกำลังออกสำนุ ก็ขับปีกเป็นสัญญาณให้รู้ว่าภัยกำลังจะมาถึงตัว บุษจึงหลบลง
รูหนีไป

การหลบซ่อนของบุษจึงรู้ไปถึงหูพวกขุนอย่างรวดเร็ว พวกขุนรู้ว่าบุษซ่อนตัวอยู่ในรูเล็ก ๆ
ดังนั้นมันจึงออกค้นหาตามรูต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้พวกขุนจึงชอบมาทำเสียงหึ่ง ๆ ที่หูของเรา ทั้งนี้
เพราะขุนสงสัยว่าบุษจะหลบซ่อนอยู่ในรูนั้นเอง

๓ - เต่าหลังตุง

วันหนึ่งพระพรหมซึ่งเป็นเทพเจ้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งเทพเจ้าทั้งปวง ตรัสกับข้าราชการบริหารของพระองค์ว่า "ข้าเป็นผู้สร้างคนและสัตว์ในภพมนุษย์ วันนี้ข้าต้องการเรียกสิ่งมีชีวิตเหล่านี้มาเลี้ยงฉลองร่วมกัน ข้าจะจัดงานเลี้ยงอันยิ่งใหญ่ขึ้น มันจะเป็นงานเลี้ยงที่ใหญ่โตที่สุดตั้งแต่เคยมีมาบนสวรรค์"

ด้วยเหตุนี้ภูตสวรรค์ของพระพรหม จึงจีเมสเงินเหาะไปยังที่ต่าง ๆ ในโลก เพื่อเชิญบรรดาหัวหน้าของชนเผ่าต่าง ๆ และสัตว์กลุ่มต่าง ๆ ไปยังพระราชวังที่มหัศจรรย์ที่สุดบนสวรรค์ เพื่อร่วมงานเลี้ยงที่ใหญ่ที่สุด

บรรดาหัวหน้าชนเผ่าต่าง ๆ และสัตว์กลุ่มต่าง ๆ จึงขึ้นมานบนสวรรค์ตามความต้องการของพระพรหม อันได้แก่ ราชาสิงโต สุนัขป่า คุณย่ากระต่าย หัวหนาลิง หัวหนานก ราชินีผึ้ง ราชินีเสื้อ ราชางูเห่า เจ้าสละปาลาพ หัวหนาลาฉลาม ซึ่งพากันมามากมาย

บรรดาคนและสัตว์ดังกล่าวเกือบทั้งหมด ต่างพากันขึ้นมาร่วมชุมนุมกันบนสวรรค์อย่างพร้อมเพรียง ไม่มีผู้ใดที่จะพลาดโอกาสร่วมงานเลี้ยงฉลองอันยิ่งใหญ่ที่สุดนี้เลยแม้แต่วินาทีเดียว มีเพียงปูเต่าผู้เดียวเท่านั้นที่มาสายมันมาสายหลายชั่วโมงทีเดียว เมื่อเต่ามาถึงงานเลี้ยงฉลองก็เกือบสิ้นสุดแล้ว และบรรดาคนและสัตว์ที่มาร่วมงานก็เกือบจะกลับบ้านกันอยู่แล้ว

พระพรหมโกรธมากจึงตรัสถามเต่าว่า

"โอ ปูเต่า เหตุใดเจ้าจึงมาสายกับการมาร่วมงานเลี้ยงฉลองที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนี้ นับว่าเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพเลย เพราะผู้ที่จัดงานเลี้ยงนี้ขึ้นก็คือข้า ซึ่งเป็นเทพเจ้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และพระราชวังของข้าก็เป็นสถานที่มหัศจรรย์ที่สุดบนสรวงสวรรค์"

ปูเต่ากระพริบตาอย่างระส่ำระสาย เพราะความง่วงของมัน "ข้าแต่พระพรหมผู้ยิ่งใหญ่" เต่าพูดช้า ๆ "ข้าอยู่ที่บ้านของข้า ข้านอนหลับในบ้านของข้า ซึ่งเป็นห้องเล็ก ๆ อันแสนสุขสบาย ข้าชอบอยู่บ้านของข้ามาก ข้าไม่ชอบออกไปข้างนอก ที่ข้ามาที่นี่ก็เพราะภรรยาของข้าบเร้าให้ข้ามา ข้าจึงต้องฝ่าใจมาที่นี่"

"เจ้าว่าอะไรนะ" พระพรหมตรัสด้วยความประหลาดใจ "เจ้าว่าบ้านอันแสนสกปรกของเจ้าน่าอยู่กว่าพระราชวังอันแสนงามของข้าหรือ"

"ไอ้แล้วท่าน" เตาตอบ "เพราะไม่มีที่ใดจะเป็นสุขเท่ากับบ้านของเรา"

พระพรหมจึงตรัสว่า "ในเมื่อเจ้ามีความสุขกับการอยู่ในบ้าน ฉะนั้นนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปไม่ว่าเจ้าจะไปไหน เจ้าจงแบกบ้านของเจ้าไปกับเจ้าด้วยทุกหนทุกแห่ง"

และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เตาจึงต้องแบกบ้านหรือกระดองไปกับมันทุกหนทุกแห่งที่มันไป

หอยทาก มด และกิ้ง

นานมาแล้ว หอยทาก มด และกิ้ง มีรูปร่างไม่เหมือนในปัจจุบัน หอยทากมันซ่อนอยู่ในเปลือกของมันทั้งตัว มันไม่เคยโผล่ออกมาข้างนอกเลย กิ้งเป็นสัตว์ที่ไม่มีสี และมดก็มีรูปร่างอ้วนกลมเหมือนไส้กรอก สัตว์ทั้งสามตกลงกันว่าจะช่วยกันทานา จึงแบ่งงานทำเท่า ๆ กัน โดยตกลงกันว่าให้หอยทากกับมดทำงานในนา ส่วนกิ้งจะคอยหุงหาข้าวและทำงานบ้าน

เช้าวันรุ่งขึ้น หอยทากและมดออกจากบ้านแต่เช้าตรู่ เอาอาหารที่กิ้งจัดเตรียมไว้ไปกินด้วย เวลานั้นเช้ามากและนกกยังไม่ได้บินออกจากรัง หอยทากและมดทำงานหนักตลอดวัน มันเกี่ยวข้าวในนา พอตะวันตกดินมันก็รู้สึกหิว และอยากจะกลับไปกินอาหารที่บ้าน

ระหว่างนั้น กิ้งมันจัดเตรียมอาหารชุดมูร่นววยในบ้าน มันออกไปเก็บฟืนในป่ามาหุงข้าว และหั่นผักทานแกง มันบดสอยแกงเดือดอยู่พักหนึ่งแล้วเอาช้อนตักชิมแกง อร่อยจริง ๆ มันคิด

เมื่อกิ้งได้ยินเสียงหอยทากกับมดเดินมา มันรีบยกหม้อแกงลงจากเตา เพื่อจะได้เตรียมตักใส่ชามเตรียมไว้ให้เพื่อน แต่มันรีบร้อนไปหน่อย มันเลยหิ้วตะมาลงไปในหม้อแกงที่กำลังเดือดพล่าน

"ช่วยด้วย ๆ หอยทากช่วยฉันด้วย" กิ้งส่งเสียงร้อง

"เดี๋ยวก่อน ฉันกำลังจะไปช่วย ตอนนี้นักำลังสั่งน้ำมูกอยู่" หอยทากซึ่งขณะนั้นกำลังเป็นหวัดร้องตอบ

หอยทากรีบที่จะไปช่วยกิ้ง จึงสั่งน้ำมูกอย่างแรงจนตัวมันหลุดออกมาจากเปลือกครึ่งตัว

"มดเจ้าช่วยฉันด้วย" หอยทากร้อง

"เดี๋ยวก่อน ฉันกำลังรัดเข็มขัดกางเกงอยู่" มดตอบ ด้วยความรีบร้อนมดดึงสายเข็มขัดแน่นจนตัวมันแทบขาดออกเป็นสองท่อน

ดังนั้น ทุกวันนี้เราจึงเห็นหอยทากโผล่ออกมาจากเปลือกครึ่งตัว มดก็เอวก็่ว และกิ้งเมื่อเรานำไปต้ม มันจึงมีเปลือกสีแดง

สิงรตและควายสามตัว

ควายสามตัวเป็นเพื่อนสนิทที่ไม่มีใครสามารถมาแยกได้ มันเล็มหญ้าที่เดียวกัน ใบกินน้ำที่หนองน้ำเดียวกัน และไม่เคยแยกจากกันเลย

ใครอยากจะทำร้ายก็ไม่ได้ เพราะควายทั้งสามนี้ไม่แยกกันเลย อยู่ด้วยกันตลอดเวลาด้วยความสามัคคี

ควายทั้งสามจึงอยู่ด้วยความสงบสุข ไม่กังวลกับเรื่องใด ๆ ความสามัคคีของควายทั้งสามตัวนี้ ทำให้สิงรตราชาแห่งสัตว์ทั้งหลายเดือดร้อนใจมาก

วันหนึ่งสิงรตมันมาเยี่ยมควายทั้งสามและพยายามที่จะผูกมิตร ควายทั้งสามไม่เข้าใจถึงเจตนาร้ายของสิงรต ก็ยอมรับมิตรภาพอย่างง่ายดาย

เช้าวันหนึ่งควายที่แก่ที่สุด อยู่ห่างจากอีกสองตัวเล็กน้อย สิงรตรีบฉวยโอกาสนี้เข้าไปกระซิบว่า "ท่านต้องระวังเพื่อนเด็ก ๆ ของท่านอีกสองตัวนั้นด้วยนะ ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าเขามักจะแยกไปอยู่กันสองตัวเสมอ บ่อยๆให้ท่านอยู่ตามลำพัง แสดงว่าเขาคงจะมีอะไรที่จะแกล้งท่าน แต่ไม่ต้องกลัวนะ ข้าพเจ้าเป็นเพื่อนท่าน มีอะไรบอกข้าพเจ้าได้"

ควายแก่ตัวนี้เชื่อสิงรตอย่างสนิทใจ

สองสามวันต่อมา ราชาแห่งสัตว์หาโอกาสพูดกับควายหนุ่มที่สุดในฝูงว่า

"นี่ข้าพเจ้าหวังดีนะ ข้าพเจ้าว่าท่านควรระวัง ๆ เพื่อนควายอีกสองตัวที่แก่กว่าท่านบ้าง เขามักจะหลบไปอยู่กันสองตัวบ่อย ๆ นั้นเขาคงมีอะไรลับหลังท่านนะสิ แต่ไม่ต้องกลัวนะ ข้าพเจ้าเป็นพวกท่าน"

ควายหนุ่มเชื่อคำพูดของสิงรตอย่างสนิทใจเช่นกัน

ราชาแห่งสัตว์ประสบความสำเร็จในการทำให้ความทั้งสามตัวนี้แยกกันอย่างรวดเร็ว ควายทั้งสามตัวระแวงซึ่งกันและกันไม่กินหญ้าด้วยกันไม่มานอนที่เดียวกัน ต่างตัวต่างเลือกที่ของตัวตามใจ

เท่านั้นสิงรตยังไม่พอใจ มันต้องการจะฆ่าควายทั้งสามนี้ด้วย จึงตัดสินใจจะฆ่าควายทีละตัว แต่ผลปรากฏว่าสิงรตไม่สามารถฆ่าควายได้ตามที่ปรารถนา มันเพียงแค่ทำให้ควายทั้งสามบาดเจ็บเท่านั้น

ในที่สุดควายทั้งสามก็รู้ว่าตนเสียรู้สิงรต จึงกลับเป็นมิตรกันตามเดิม และหาทางที่จะแก้แค้นสิงรต ซึ่งขณะนี้ได้แต่เสียใจที่ฆ่าควายทั้งสามไม่ได้

ขายชราในผลไม้เต้า

กาลครั้งหนึ่งยังมีชานายากจนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านน่านแห่งหนึ่ง วันหนึ่งเมื่อเขากำลัง
 ปรับพื้นที่เพื่อปลูกข้าวครั้งต่อไปอยู่ เขาก็พบนกกระจอกนอนอยู่บนพื้นดิน มันได้รับบาดเจ็บที่ขาข้าง
 หนึ่งและไม่สามารถบินได้

"นกกกระจอกที่น่าสงสาร" ชาวนาพูด "เกิดอะไรขึ้นกับเจ้า" เนื่องจากชาวนาเป็นคนใจดี เขาจึงนำนกกลับไปที่บ้านและช่วยดูแลมัน เขาให้อาหารและน้ำ รักษาขาที่ได้รับบาดเจ็บให้ จนที่สุดนกกกระจอกก็สามารถบินได้อีกครั้งหนึ่ง ชาวนาจึงปล่อยมันให้เป็นอิสระ "จงบินไปอย่างปลอดภัยนะ เจ้านกน้อย" ชาวนาพูด แล้วนกกกระจอกก็บินจากไปอย่างมีความสุข

วันหนึ่งนกกระจอกตัวนั้นก็กลับมาหาขาวนา มันนำเมล็ดน้ำเต้าเมล็ดหนึ่งมาให้เขาเพื่อตอบแทนน้ำใจของขาวนา ขาวนาเพาะเมล็ดน้ำเต้าเมล็ดนั้นอย่างเอาใจใส่ และเมล็ดน้ำเต้าก็งอกออกมาเป็นต้นน้ำเต้าทันที ขาวนาไม่ช้า ก็ปรากฏว่ามีน้ำเต้าผลาใหญ่มากผลหนึ่งอยู่บนต้น ขาวนารู้สึกประหลาดใจที่เห็นน้ำเต้าผลาใหญ่เช่นนั้น เขาผ่ามันออกก็พบว่ามีทอง เงิน และอัญมณี สองประกายวาววับอยู่เต็มผลน้ำเต้า ด้วยเหตุนี้ขาวนาจึงกลายเป็นคนร่ำรวยตั้งแต่นั้นมา

เรื่องราวของชาวนาและนกระจอกตัวนี้ค่อย ๆ แพร่กระจายไป จนกระทั่งนายขมังธนู
 ผู้หนึ่งได้ยินเรื่องนี้เข้า ชายผู้นี้เป็นคนรลภ เขาตัดสินใจว่าจะทำหัตถ์ตนเองร่ำรวยขึ้นมารโดยวิธี
 การเดียวกันกับชาวนา ดังนั้นเขาจึงเอาคันธนูและลูกธนูไปยังนกระจอกตัวหนึ่ง แล้วเขาก็นำนก
 บาดเจ็บตัวนั้นกลับมาบ้านและคอยดูแลมัน เขาให้อาหารและน้ำ และรักษาบาดแผลให้ หลังจากนั้น
 สัก 2-3 วัน นกนที่ได้รับบาดเจ็บก็หายและนกตัวนั้นก็สามารถบินได้ นายขมังธนูจึงปล่อยมันไป
 ส่วนนกระจอกก็บินจากไปอย่างมีความสุข

วันหนึ่งนกระจอกกลับมาหานายขมังธูพร้อมกับคาบเมล็ดน้ำเต้ามา เมล็ดหนึ่งใบปาก
นายขมังธูผู้รลจึงเพาะ เมล็ดน้ำเต้าได้อย่างเอาใจใส่และรดน้ำทุกวัน วันไม่ช้าก็มีต้นน้ำเต้าซึ่ง
มีน้ำเต้าผลใหญ่ๆ ออกออกมาจากพื้นดิน ด้วยความกระหายที่จะร่ำรวย นายขมังธูจึงรีบผ่าน้ำเต้า
ออก ปรากฏว่าไม่มีทองหรือเงินอยู่ภายในอย่างที่เขหวัง แต่กลับมีชายชราร่างเล็กนั่งอยู่ข้างใน

"เจ้ามาทำอะไรอยู่ที่นี่" นายขมังธนูร้องถามเสียงดังลั่น

"จู้...จู้" ชายชราผู้นั้นกล่าวห้าม "กรุณาพูดเบา ๆ หน่อย ข้าพเจ้ามาแอบอยู่ที่นี่ เพราะหนีหนีมา"

นายขมังธูรู้สึกผิดหวังมาก นกกระจอกไม่ได้ให้รางวัลเขาเป็นทองและเงินเหมือนอย่างทำให้กับชาวนา ดังนั้นเขาจึงยังคงยากจนอยู่เหมือนเดิม

สัตว์รังทั้งสาม

กระต่ายแสนฉลาดตัวหนึ่งกำลังนั่งอยู่ใต้ต้นไม้และคำนึงถึงชีวิตทั่ว ๆ ไป มันพูดกับตัวเองว่า "รถนี้ช่างเต็มไปด้วยความยากลำบากและอันตราย ประการแรกมีความหายนะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม และพายุ ประการที่ 2 มักจะมีอันตรายจากความอดอยาก การขาดแคลนอาหารและน้ำเกิดขึ้นเสมอ ๆ ประการที่ 3 มีอันตรายจากขรมยและโจร" ทันใดนั้นมันก็นึกขึ้นมาได้ว่ามันสำคัญและวิ่งจากไป

กระต่ายไม่รู้ว่ามีสัตว์ 3 ตัว แอบฟังมันพูดอยู่ นั่นคือ นกกะต๋อยตีวิด หนอน และค้างคาว สัตว์เหล่านี้เป็นสัตว์ที่รังมาก พวกมันเริ่มตระหนักตกใจกับคำพูดของกระต่าย นกกะต๋อยตีวิดคิดถึงเรื่องความหายนะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติอย่างใจจดใจจ่อ มันเอ่ยขึ้นทั้งน้ำตาว่า "หากท้องฟ้าหล่นลงมาทับตอนฉันกำลังหลับฉันจะทำอย่างไร หากมันหล่นลงมาเมื่อฉันตื่นอยู่อย่างน้อยฉันก็สามารถบินหนีไปได้ทัน แต่ถ้ามันหล่นลงมาเมื่อฉันยังหลับอยู่ ฉันก็จะถูกกระแทกตาย"

ส่วนหนอนก็คิดถึงเรื่องอันตรายจากความอดอยากอย่างเอาจริงเอาจัง แล้วก็พูดด้วยน้ำตานองหน้าว่า "ฉันจะทำอย่างไรหากมีการขาดแคลนดินซึ่งเป็นอาหารของฉัน ฉันต้องตาย ฉันต้องตายแน่ ๆ"

ค้างคาวนั้นคิดถึงเรื่องขรมยอย่างเคร่งเครียดแล้วก็พูดทั้งน้ำตาว่า "แม้พื้นดินเป็นทรัพย์สมบัติที่มีค่ามากที่สุดสำหรับฉัน" แต่ตอนกลางคืนฉันก็จากพื้นดินขึ้นมานอนบนต้นไม้ "ฉันจะทำอย่างไรถ้ามีขรมยและโจรมาขรมยพื้นดินตอนฉันนอนหลับอยู่"

จากนั้นเป็นต้นมา นกกะต๋อยตีวิดก็นอนเฝ้าหลังติดกับพื้นดินและหูขาทั้งสองข้างขึ้นไปในอากาศ เพื่อว่าเมื่อท้องฟ้าหล่นลงมามันจะได้ใช้ขาทั้งสองนี้พยุงท้องฟ้าไว้ได้ ฝ่ายหนอนก็สำรวจดินออกมาหลังจากที่กินเข้าไปเพื่อสงวนรักษาดินไว้จนกระทั่งเกิดการขาดแคลนดิน ส่วนค้างคาวนั้นก็ลงมาจากต้นไม้คืนละ 3 ครั้ง เพื่อมาสัมผัสพื้นดินให้แน่ใจว่าพื้นดินยังไม่ถูกขรมยไป

คู่ทะเลาะวิวาทของสัตว์

นานมาแล้ว ณ ป่าแห่งหนึ่งเป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด สัตว์เหล่านั้นอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ไม่ทำร้ายและเบียดเบียนซึ่งกันและกัน เมื่อหาอาหารได้ก็แบ่งปันกันกินโดยไม่ถือพวกถือเหล่า

วันหนึ่งขณะที่แมวกำลังหยอกล้อกับนกเพลินอยู่ บังเอิญหนูตัวหนึ่งวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ มาชนเอาแมวตัวนั้นอย่างไม่ตั้งใจ แมวโกรธว่าหนูแกล้ง จึงต่อว่าขึ้น หนูเถียงว่าไม่ได้ตั้งใจ อังนกเป็นพยาน นกก็บอกไปตามความจริงว่าหนูไม่ได้ตั้งใจ แมวยิ่งโกรธจัดหาว่านกเข้าข้างหนู จึงไล่ตะครุบนก นกบินหนีขึ้นบนกิ่งไม้ แมววิ่งไล่หนู หนูวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต บังเอิญเห็นสุนัขกำลังนอนเล่นอยู่ที่ใต้ต้นไม้ หนูจึงวิ่งหลบเข้าระหว่างช่องที่สุนัขนอนกลับโคนต้นไม้ แมวกำลังวิ่งมาอย่างรวดเร็วยังตัวไม่ทัน เลยเหยียบเอาหัวสุนัขเข้าเต็มฝ่าเท้า เล็บของแมวข่วนถูกดั้งจมูกสุนัขเลือดไหลเป็นทาง ทำให้สุนัขที่นอนหลับเพลิน ๆ โกรธ หันไปต่อว่าแมว แมวก็เถียงสุนัขบ้าง สุนัขโกรธตรงรี่เข้าจะกัดแมว แมวเห็นท่าสู้ไม่ได้จึงวิ่งหนีสุดกำลัง

ขณะที่สุนัขไล่แมวอยู่นั้น กระต่ายมองเห็นเข้าก็ตกใจ วิ่งหนีบ้าง จนวิ่งไปชนผนังถ้ำ กระต่ายโกรธจัด จึงใช้เท้าหน้าเตะภูเขาหินและดิน หินกลิ้งตกลงมาข้างล่างถูกสิงโตซึ่งกำลังหลับอยู่ตื่นตกใจ มันแผดเสียงคำรามก้องป่า เสียงของสิงโตทำให้สัตว์ป่าทั้งหลายตกใจ แตกตื่นหนีอย่างไม่คิดชีวิต

ขณะนั้นหมีตัวหนึ่งกำลังกินผึ้งอยู่บนยอดไม้ เมื่อเห็นสัตว์ทั้งหลายวิ่งกันอย่างไม่คิดชีวิตก็แปลกใจ รีบลงจากต้นไม้ อารามรีบร้อนทำให้มีผลาดตกจากกิ่งไม้ไปยังกอไผ่ เท้าของมันเกี่ยวห้อยยอดไผ่ไว้ ทำให้ต้นไม้โยกคลอนไปมา ต้นไม้สั่นสะเทือนอย่างแรง เกิดความร้อนไฟลุกขึ้นและไหม้ลามไปอย่างรวดเร็ว สัตว์น้อยใหญ่ทั้งหลายต่างก็รีบหนีกันอย่างไม่คิดชีวิตบ้างก็หนีเข้าป่าบางป่าลึก เช่น เสือ สิงโต กวาง เม่น เก้ง ฯลฯ สัตว์พวกนี้เลยเป็นสัตว์ป่ามาจนทุกวันนี้ ส่วนสัตว์บางพวกวิ่งออกมาสู่บ้านเมืองของมนุษย์ เช่น ยุง แมลงหวี่ ฝิเสื่อ ม้า หนู หมา เป็ด ไก่ ฯลฯ สัตว์พวกนี้จึงยึดเอาแดนมนุษย์เป็นที่อาศัยตั้งแต่นั้นมา

ขณะที่ไฟกำลังลุกกลามอยู่นั้น กบซึ่งแต่เดิมเป็นสัตว์บก กำลังนอนอยู่ในรู เมื่อไฟลุกลามมาถึง มันทนความร้อนไม่ได้จึงออกจากรูกระโดดหนีผ่านเข้าไปในไฟ ทำให้ไฟไหม้ฉิวหนึ่งเรียบสวยของมันจนเหี่ยวยุบไม่น่าดู พอติมันกระโดดมาพบหนองน้ำใหญ่ขวางหน้า จึงกระโดดลงไปลอยคอในหนองน้ำ นกกระสาซึ่งหาอาหารอยู่ในหนองน้ำนั้นถามว่าเกิดอะไรขึ้น กบไม่พูดเพราะตกใจและเหนื่อย นกกระสาก็โกรธหาว่ากบเล่นตัว จึงพากันไล่จิกกบ กบตกใจรีบดำน้ำหนี นกกระสากล่าวอาฆาตว่าตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ถ้ามีโรคาสเมื่อใดก็จะจับกบกินเป็นอาหารให้หายแค้น นับแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อนกกระสาพบกบเข้าที่ไหน มันจะต้องรีเข้าจับกบกินเป็นอาหารทุกครั้ง กบเลยกลายเป็นสัตว์ที่อยู่ได้ทั้งในน้ำและบนบก กลายเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ส่วนสัตว์ทั้งหลายก็เริ่มต้นเหตุนำให้เกิดการทะเลาะวิวาทและที่คาดไม่ถึงกันไว้ ก็ยังคงรกรกรกันอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ เช่น หมากับแมว นกกระสาจับกบ แมวกับหนู เป็นต้น

จุมพิตกระต่ายกระตัก

กบตัวหนึ่งรู้สึกอิจฉาชื่อเสียงในความเรื่องปัญญาของกระต่ายยิ่งนัก จึงวางแผนที่จะทำให้กระต่ายตกเป็นเป้าของเสียงหัวเราะเยาะของบรรดาสัตว์ในป่า ดังนั้นกบจึงไปซ่อนตัวอยู่ใต้หินก้อนหนึ่ง และเมื่อมันเห็นกระต่ายวิ่งมาตามสบาย กบก็ร้องเสียงดังลั่นว่า "รื้อป๊" "

กระต่ายกระโดดขึ้นไปในอากาศสูงประมาณ 1 ศอก แล้วก็วิ่งหนีไปด้วยความกลัว ในขณะที่มันวิ่งไป มันก็ชนพื้กของลูกหนึ่งล้มลง พื้กของลูกนั้นกลิ้งตามเนินลงมายังไร่ที่ปลูกงาและขนต้นงา ทำให้เมล็ดงาหล่นจากต้นลงมากระจัดกระจายอยู่บนพื้นดิน ขณะเดียวกันเมื่อกบปาตัวหนึ่งบินผ่านมาในบริเวณนั้นพอดี แสงสะท้อนจากเมล็ดงากระทบน้ำตา ทำให้มองไม่เห็นใบข้าวขณะหนึ่ง กบปาจึงลงเกาะบนกิ่งไม้ แต่กิ่งไม้ก็หักและหล่นลงมาทับงูซึ่งกำลังนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ งูวิ่งหนีไปด้วยความตื่นตระหนกแล้วก็ไปชนหนุ่ปาซึ่งกำลังกินแตงกวาอยู่เจียบ ๆ หนุ่ปาทำแตงกวาตกด้วยความกลัว แตงกวาจึงหล่นลงใกล้สระข้าง ๆ ซึ่งมีพญานาคตัวหนึ่งกำลังนอนหลับอยู่ พญานาครู้สึกรำคาญใจเป็นอย่างนักที่ถูกแตงกวารบกวน

"เจ้าจะต้องตาย" พญานาคพูดกับแตงกวา

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" แตงกวาตอบ "ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลองโทษ เจ้าหนุ่ปาเป็นผู้ผลักดันให้ข้าพเจ้าเข้ามาที่นี่"

พญานาคจึงออกจากสระและในไม่ช้ามันก็จับตัวเจ้าหนุ่ปาได้ "เจ้าจะต้องตาย" พญานาคคร่ำครวญ

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" หนุ่ปากล่าว "ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลองโทษ เพราะงูเป็นผู้วิ่งมาชนข้าพเจ้า"

พญานาคจึงไล่ตามหางู และในไม่ช้าก็จับงูได้ "เจ้าจะต้องตาย" มันคร่ำครวญด้วยความโกรธ

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" งูชี้แจง "ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลองโทษ เพราะกิ่งไม้หล่นลงมาทับข้าพเจ้า"

พญานาคจึงไปหาต้นไผ่และคร่ำครวญว่า "เจ้าจะต้องตาย"

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่ ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลงโทษ กิ่งของข้าพเจ้าหักและหล่นลงไปที่บึงเพราะเจ้านกป่าบินมาเกาะข้าพเจ้า"

ในไม่ช้าพญานาคก็จับตัวเจ้านกป่าได้ และพูดว่า "เจ้าจะต้องตาย"

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่ ต้นงาช้างเมล็ดของมันมาเข้าตาข้าพเจ้า และทำให้ตาของข้าพเจ้ามองไม่เห็นอยู่ชั่วขณะหนึ่ง"

พญานาคไปพบต้นงาช้างและคร่ำครวญว่า "เจ้าจะต้องตาย"

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" ต้นงาช้างบิยาย "ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลงโทษ เพราะฟักทองวิ่งมาชนข้าพเจ้า"

ในไม่ช้าพญานาคก็พบฟักทอง และพูดว่า "เจ้าจะต้องตาย"

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" ฟักทองละส่ำละลัก "เจ้ากระต่ายวิ่งมาชนข้าพเจ้าล้ม"

พญานาคจึงไล่ตามหากระต่ายเมื่อพบกระต่ายมันก็คร่ำครวญว่า "เจ้าจะต้องตาย"

"รอ? ท่านพญานาค...ท่านพญานาคผู้ยิ่งใหญ่" กระต่ายชี้แจง "ข้าพเจ้าไม่ควรถูกลงโทษ มีสัตว์ประหลาดออกมาจากใต้ก้อนหิน และมาทำให้ข้าพเจ้ากลัวจนขวัญหนีดีฝ่อ"

พญานาคจึงไปดูที่ใต้ก้อนหินแต่เจ้ากบได้หนีไปแล้ว เมื่อพญานาคไม่พบสิ่งใดใต้ก้อนหิน มันจึงกลับไปหากระต่ายและพูดว่า "เจ้าสัตว์น้อย เจ้ารอกหัก ข้าไม่มีสัตว์ประหลาดใด ๆ ใต้ก้อนหินเลย เจ้าจะต้องตาย"

กระต่ายน้อยผู้น่าสงสารยืนตัวสั่นจ้องอยู่ ณ ที่นั้น และจมูกของมันก็กระตุกด้วยความตกใจกลัว พญานาคส่งเสียงหัวเราะดังลั่นเมื่อเห็นจมูกของกระต่ายกระตุก เมื่อพญานาคหายโรคแล้ว มันก็กลับไปที่บ้านที่อยู่อันที่อยู่ของมันตามเดิม

และนี่คือสาเหตุที่ว่าทำไมจมูกของกระต่ายจึงกระตุกมาจนทุกวันนี้

ควายไม่มีฟันแฉวบน

ควายและวัวเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน และทั้งสองต่างชอบพอกันเป็นอันมาก ควายนั้นมีฟันสวຍงาม 2 แฉว แต่วัวมีฟันเพียงแฉวเดียวซึ่งขึ้นอยู่บนเหงือกล่าง แต่ควายก็เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด เมื่อกินอาหารเสร็จแล้ว มันมักจะให้วัวขยี้ฟันแฉวบนของมันไปเข้าเสมอ

มันเป็นนักแสดงที่มหัศจรรย์และเป็นตัวตลกที่แสนวิเศษ มันยังร้องเพลงได้ดีอีกด้วย มันออกเดินทางไปเยือนชนบท เดินราวร้องเพลงและเล่นตลก ทุก ๆ ที่ที่มันไปจะมีสัตว์มาจับกลุ่มดูการแสดงอย่างหนาแน่น

เป็นวันหนึ่ง มันเปิดการแสดงขึ้นใกล้กับสถานที่ซึ่งวัวและควายอาศัยอยู่ ควายไม่สนใจการเล่นใด ๆ สำหรับมันแล้วการได้ลงไปแช่อยู่ในน้ำ ำหรับตัวมันเป็นสิ่งทีพิเศษไปกว่าไปดูการแสดงหรือการเล่นตลก

ส่วนวัวนั้นยังหนุ่มอยู่จึงอยากจะไปชมการแสดง เนื่องจากสัตว์อื่น ๆ ต่างแต่งตัวสวยงามไปชมการแสดง วัวจึงต้องการไปชมการแสดงโดยมีฟันครบทั้งสองแฉว เพื่อว่าเมื่อมันหัวเราะขบขันตัวตลกคนอื่น ๆ จะได้เห็นว่ามีฟันที่น่ารักครบทั้งสองแฉว ดังนั้นเมื่อวัวกินอาหารเย็นเสร็จ มันจึงไม่เอาฟันแฉวบนไปคืนลูกพี่ลูกน้องเช่นเคย และกลับหลบไปยังสถานที่ซึ่งมันกำลังเปิดการแสดงเลย

วัวเดินอาด ๆ ไปในที่แฉวหน้า บนเวทีนั้น มันกำลังเดินร่ำและสัตว์อื่น ๆ กำลังปรบมือ ขณะนี้มันกำลังแสดงกลยุทธ์ในการเล่นกายกรรมและท่วงท่าประพันธ์ตลก สัตว์อื่น ๆ ต่างกำลังหัวเราะกันจนแทบจะหมดกำลัง วัวก็อ้าปากหัวเราะกว้างจนเห็นฟันที่ทาสีด้วยงาช้างทั้งสองแฉวนั้น เนื่องจากมันไม่มีฟันแฉวบน มันจึงรู้สึกอิจฉาที่เจ้าวัวหน้ารังมีฟันครบทั้งสองแฉว มันคิดเส่ให้กลิ้งขึ้นมาได้อย่างหนึ่ง

เมื่อมันแสดงเสร็จและนั่งลงพามกลางเสียงปรบมือสัตว์ต่าง ๆ ก็ร้องสรรเสริญว่า "รอ? ท่านม้า ท่านแสดงได้ยอดเยี่ยมจริง ๆ

"เพื่อน ๆ และท่านผู้ดูการะทั้งหลาย" ม้าตอบ "ข้าพเจ้าสามารถทำให้ท่านสนุกสนานมากยิ่งขึ้น หากมีใครให้ข้าพเจ้าขยี้ฟันแฉวบน เพราะข้าพเจ้าจะสามารถพูดและร้องเพลงได้

ดีกว่านี้" ฝ่ายเจ้าวัวผู้ร้องเขลา ก็ลุกขึ้นและถอดพื้นแถวนออกมาให้ม้า ม้ากล่าวขอบใจวัว และหลังจากที่หยุดพักเหนื่อยสักครู่หนึ่ง มันก็เริ่มแสดงต่อไป

ม้าร้องเพลงที่สนุกสนานและสัตว์อื่น ๆ ก็หัวเราะก๊ากก้องด้วยความพอใจแล้วม้าก็ตีลังกา หกคะเมน สัตว์ทั้งหลายต่างขยับเท้าด้วยความสนุกสนาน เมื่อม้าตีลังกาอีกครั้งหนึ่ง มันก็ลงมาอยู่ข้างล่างเวที เสียงปรบมือดังกึกก้องมากยิ่งขึ้น แล้วม้าก็ตีลังกาอีกครั้งหนึ่งซึ่งทำให้มันออกมาอยู่ห่างจากเวทีอย่างมาก ในขณะที่ผู้ชมต่างไชโยร้องแสดงความชื่นชมกับกลยุทธ์การเล่นกายกรรมของมันนั้น ม้าก็หันหลังให้ผู้ชมทันที และวิ่งควบออกไปเต็มพละกำลังทั้งหมดของมัน

วัวร้องลั่นว่า "หยุด? เจ้าขรมย จงเอาพื้นแถวนมาคืนข้า" วัววิ่งไล่ตามม้าไป แต่เนื่องจากม้าเป็นสัตว์ที่วิ่งเก่งมาก ในไม่ช้าม้าก็มายืนอยู่บนเนินเขาซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป

และนี่คือสิ่งที่อธิบายว่า ทำไมในปัจจุบันควายจึงไม่มีพื้นแถวน

งูหลามไร้พิษ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วงูหลามเคยเป็นงูที่มีพิษมากที่สุดตามบรรดา งูทั้งหมด หากงูหลามต้องการให้ผู้ใดตาย มันไม่จำเป็นต้องกัดร่างกายของผู้นั้นโดยตรง เพียงแต่มันกัดรอยเท้าของเขาเท่านั้น คนคนนั้นก็จะสิ้นชีวิตได้

ในครั้งนั้นงูหลามตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ๗ ที่อยู่ของมันมีนกกาตัวเมียอยู่หนึ่งอาศัยอยู่ อยู่มาวันหนึ่งนางนกกาบารารถมาเป็นอย่างย่งที่จะกินนัยน์ตาของมนุษย์ มันจึงขอร้องนกกาตัวผู้ว่า "กรุณานำนัยน์ตาของมนุษย์มาให้ข้าด้วยเถิด"

นกกาตัวผู้ประหลาดใจมากและไม่รู้ว่าจะพูดสิ่งใด แล้วมันก็เกิดความคิดขึ้นมาอย่างหนึ่ง "อย่ากังวลไปเลย" มันพูดกับนางนกกา "เจ้าจะได้สิ่งที่เจ้าบารารถมา"

แล้วนกกาตัวผู้ก็ไปหางูหลามตัวนั้น มันเข้าไปตีสนิทกับงูหลามและกล่าวว่า "ข้าพเจ้าได้ยินว่ามิงูหลายชนิด ท่านบอกข้าพเจ้าได้ไหมว่าชนิดใดเป็นงูที่มีอิทธิฤทธิ์และมีพิษมากที่สุด"

"สหายกาเอ๋ย" งูหลามตอบ "จริง ๆ แล้วมีงูอยู่มากมายหลายชนิด แต่ในบรรดา งูทั้งหมด พวกเราเหล่างูหลามเป็นงูที่มีอิทธิฤทธิ์และมีพิษมากที่สุด"

"ดีแล้ว" นกกาพูด "ถ้าเช่นนั้นขอให้ข้าพเจ้าเห็นอิทธิฤทธิ์ของท่านหน่อย กรุณาลองใช้ อิทธิฤทธิ์ของท่านกับมนุษย์ให้ข้าเห็นซิ"

"สหายกาเอ๋ย" งูหลามตอบ "ข้าจะแสดงอิทธิฤทธิ์ให้เจ้าดูหากข้าต้องการให้ผู้ใดตาย ข้าก็เพียงแต่กัดรอยเท้าของเขาเท่านั้น พวข้าไปตอยเท้าของคนที่เจ้าบารารถมาจะฆ่า"

นกกาจึงบินไปเกาะที่ต้นไม้ใกล้หมู่บ้าน มันเฝ้าดูผู้ที่เดินผ่านไปมา และในไม่ช้าก็เห็นชาวไร่คนหนึ่งกำลังกลับมาจากท้าวไร่ มันจึงบินตามหลังชาวไร่ผู้นั้นไปจนกระทั่งสามารถจากรอยเท้าของเขาได้ จากนั้นมันก็บินกลับไปหางูหลาม "สหายงูหลาม" นกกาพูด "ไปกับข้าสิ"

แล้วนกกาก็นำงูหลามไปยังรอยเท้าของชาวไร่ผู้นั้น มันพูดกับงูหลามว่า "นี่คือรอยเท้าของผู้ที่ข้าบารารถมาจะฆ่า"

งูหลามจึงกัดตรงรอยเท้ากันอย่างแรงราวกับว่ามันกำลังกัดร่างกายของชาวไร่ผู้นั้นอยู่ ขณะนั้นชาวไร่กำลังนั่งอยู่ที่บ้าน เขารู้สึกว่าพิษงูกำลังแผ่ซ่านไปทั่วร่างกายของเขาราวกับว่าเขา กำลังถูกงูกัดจริง ๆ แล้วเขาก็สิ้นชีวิต

งูหลามพูดกับนกกาว่า "ข้าก็ตรอยเท้าของชายผู้นั้นแล้ว เจ้าจงไปดูที่หมู่บ้านจิว่าชายผู้นั้นตายหรือยัง"

นกกาจึงบินออกจากหมู่บ้านไป มันเห็นคนจำนวนมากกำลังวิ่งกันวนวายไปมา แต่ที่จริงแล้วคนเหล่านั้นกำลังตกใจเพราะชาวไร่ซึ่งถูกงูหลามกัดตรอยเท้าได้ตายเสียแล้ว แต่นกกาไม่ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ มันกลับคิดว่าผู้คนกำลังมึนงงกัน ดังนั้นนกกาจึงบินกลับไปยังงูหลามและบอกว่า "ไม่มีใครตาย ผู้คนกำลังมึนงงกันต่างหาก"

งูหลามเริ่มวิตกกังวลในพิษสงของมัน มันเชื่อเรื่องที่นกกาเล่าและคิดว่าพิษของมันคงไม่มีประโยชน์อีกต่อไปแล้ว ถ้าจำเป็นต้องการมีอิทธิฤทธิ์จริง ๆ งูหลามคิด "ข้าต้องใช้อำนาจจิตของข้า" ดังนั้นงูหลามจึงคายพิษออกจนหมดตัว และเริ่มใช้อำนาจจิตของมัน

คราวนี้แทนที่จะทำร้ายเหยื่อโดยการกัด งูหลามกลับจ้องเหยื่อจนกระทั่งเหยื่อไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ แล้วมันก็จะเอาลำตัวพันรอบร่างกายของเหยื่อแล้วก็รัดและกลืนเหยื่อเข้าไป และนี่คือสาเหตุที่ในปัจจุบันงูหลามไม่มีพิษและฆ่าเหยื่อของมันโดยวิธีรัดเหยื่อจนตาย

ความลับของแมว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เสือเป็นสัตว์ที่เชื่องช้าและไม่มีฝีมือในการล่าสัตว์ มันหาเสียงดังเมื่อเดินผ่านใบไม้ เมื่อสัตว์อื่น ๆ ได้ยินเสียงมันก็พากันวิ่งหนีไปซ่อนอยู่ในที่ ๆ ปลอดภัย สัตว์เหล่านั้นพากันเยาะเย้ยเสือที่เชื่องช้า

เสารู้ว่าถ้ามันไม่มีฝีมือในการล่าสัตว์มันก็จะอดตาย แล้วมันก็นึกถึงญาติพี่น้องของมันขึ้นมาได้ก็คือแมวนั่นเอง แมวปราดเปรียว เดินเงียบ ๆ มันย่อมนอนอย่างเงียบ ๆ เหมือนกับเงา และกระโดดตะครุบเหยื่อโดยที่สัตว์เหล่านั้นไม่ทันรู้ตัว เสือคิดว่าแมวอาจจะสอนให้มันมีฝีมือในการล่าสัตว์ ดังนั้นเสือจึงไปหาแมว "ท่านจะช่วยสอนเราจับเหยื่อได้ไหม" เสือถามแมว "ถ้าท่านสอนเราได้ เราจะรับใช้ท่านเป็นเวลา 3 ปี" แมวรู้สึกพอใจที่สัตว์ดุร้ายเช่นเสื้อมาขอเป็นลูกศิษย์ของมัน

"ตกลง เราจะสอนท่านให้ล่าเหยื่อ" แมวตอบ "และท่านจะต้องรับใช้เรา 3 ปี"

ดังนั้นเสือจึงกลายเป็นลูกศิษย์ของแมว มันทำธุระให้แมว ช่วยดูแลถ้าที่แมวอาศัยให้สะอาด และหุงหาอาหาร แมวก็ช่วยสอนเสือให้รู้จักวิธีล่าสัตว์ มันสอนให้เสือรู้จักเดินเงียบ ๆ ในป่า รู้จักดมกลิ่นสัตว์ที่ลอยมาตามลม และยืนนิ่ง ๆ เพื่อให้สัตว์อื่น ๆ จะได้ไม่รู้ว่ามันอยู่ในบริเวณนั้น แมวและเสือออกไปล่าสัตว์ด้วยกันทุกวัน มันเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่แมวสอนมันได้อย่างรวดเร็ว เสือเก่งจนแมวรู้สึกอิจฉา "ถ้าเราไม่ระวังให้ดี อีกหน่อยเสือก็จะจับเหยื่อเก่งกว่าเรา" แมวคิด

ดังนั้นแมวจึงตั้งใจว่าจะรักษาความลับอย่างหนึ่งเกี่ยวกับฝีมือในการล่าสัตว์ของมันไว้ในที่สุดเวลา 3 ปีก็สิ้นสุดลง "ท่านสอนเกี่ยวกับความลับเรื่องล่าสัตว์แก่เราหมดหรือยัง" เสือถาม "สอนหมดทุกอย่าง" แมวตอบ แต่มันไม่ได้พูดความจริง

เสือกลับไปด้วยความพอใจ มันออกล่าเหยื่อเอง เวลานั้นสัตว์อื่น ๆ ในป่าไม่มีใครกล้าเยาะเย้ยมันเหมือนเมื่อก่อนนี้

เป็นวันหนึ่งขณะที่ดวงอาทิตย์กำลังจะลับขอบฟ้า เสือหมอบอยู่หลังกอหญ้าสูงริมน้ำ มันกำลังรอจับสัตว์ที่มากินน้ำ เสือซ่อนอยู่เงียบ ๆ อย่างที่แมวสอน สักครู่หนึ่งมีสิงโตตัวหนึ่งมาใกล้

สระน้ำ เสือคิดที่จะจับลิงกินเป็นอาหาร มันรอจนกระทั่งลิงเริ่มกินน้ำ แล้วเสือจึงกระโดดออกจากที่ซ่อน ลิงรีบวิ่งหนีเสือไปทางต้นไม้สูงที่อยู่ริมสระ

พอลิงวิ่งไปถึงต้นไม้มันก็จับกิ่งสาขาร่วง แล้วโหนตัวขึ้นไปบนยอดสุด เมื่อเสือวิ่งไปถึงมันก็กระโดดไปทีกิ่งสาขายามจะไล่ตามลิง แต่มันตามลิงไม่ได้ เสือโกรธมากเมื่อรู้ว่าลิงหนีมันไปได้ จึงบ่นต่อว่าแมว

"ทำไมท่านไม่สอนการปีนต้นไม้ให้เรา" เสือกล่าวด้วยความโกรธจัด แมวเห็นเสือโกรธก็รีบปีนขึ้นต้นไม้ และทำเป็นไม่สนใจเสือ บ่อยๆให้เสือยืนพูดคนเดียวอยู่ข้างล่าง และจนทุกวันนี้เสือก็นึกไม่รู้จักวิธีขึ้นต้นไม้

สาเหตุที่หนูและแมว เป็นศัตรูกัน

นานมาแล้ว สัตว์ต่าง ๆ สามารถพูดภาษาคนได้ ครั้งหนึ่งแม่แมวได้พาลูกของมันไปบน ไร่ข้าวโพดและปล่อยให้ลูกนอนหลับแดดในไม้ซำมันก็นอนหลับ ต่อมาสักครู่กวางตัวหนึ่งเดินผ่านมา านป่า ทันใดนั้นมันได้ยินเสียงดัง เป็นเสียงนกหัวขวานเอาปากเคาะต้นไม้ดังรีก ๆ แต่กวาง ตกใจกลัวมันจึงกระโดดตัวลอย มันกระโดดลงมาบนลูกแมวที่กำลังนอนหลับอยู่ ลูกแมวจึงร้อง อย่างตกใจ

"เจ้ากลัวได้อย่างไร ที่มาเหยียบลูกของฉัน" แม่แมวพูดอย่างโกรธเคือง

"เสียใจ" กวางตอบ "ฉันไม่ได้ตั้งใจจะเหยียบลูกของท่าน ฉันตกใจกลัวเหลือเกิน เมื่อได้ยินเสียงนกหัวขวาน ท่านก็รู้แล้วว่ฉันเป็นคนขี้กลัว"

"เจ้านี่เองที่ทำให้กวางตกใจและมันเหยียบลูกของฉัน" แม่แมวพูดกับนกหัวขวานอย่าง โกรธเคือง "เสียงร้องของเจ้าทำให้กวางกระโดดจนตัวลอย" นกหัวขวานมองแม่แมวอย่าง ประหลาดใจ "ฉันจะรู้ได้อย่างไรว่าเสียงของเจ้าทำให้กวางตกใจกลัว ฉันเอาปากเคาะต้นไม้ ดังรีก ๆ เพราะนกสาริกาแวะมาเยี่ยมฉันและขอให้ฉันเอาปากเคาะต้นไม้"

"ถ้าฉันก็เป็นความคิดของนกสาริกา" แม่แมวพูดมันจึงไปหานกสาริกา แม่แมวพบนก สาริกาจับกิ่งไม้ มันพูดกับนกสาริกาว่า "ถ้าท่านไม่ได้ไปเยี่ยมนกหัวขวาน นกหัวขวานก็คงจะ ไม่เอาปากเคาะต้นไม้ทำให้กวางตกใจกลัว แล้วกระโดดลงมาเหยียบลูกของฉัน"

นกสาริกาโกรธที่แมวดูถูกมัน

"เรื่องนั้นไม่เกี่ยวกับฉันหรอกนะ" นกสาริกาพูดโกรธ ๆ "ถ้าท่านจะหาว่าใครผิด ก็ไปหานกเอี้ยงซิ เพราะเมื่อฉันไปหานกเอี้ยง มันกำลังร้องไว้ และไม่ยอมพูดกับฉัน"

"ถ้าเช่นนั้นก็เป็นความคิดของนกเอี้ยง" แม่แมวพูด

มันเดินผ่านป่าไปจนถึงแม่น้ำ พบนกเอี้ยงจับอยู่บนกิ่งไม้

"เจ้านี่แหละที่เป็นต้นเหตุแห่งเรื่องยุ่งยาก" แม่แมวเอ็ดนกเอี้ยง "ถ้าเจ้าไม่ร้องไว้ เมื่อนกสาริกาแวะไปเยี่ยม นกสาริกาก็คงไม่ไปหานกหัวขวาน และนกหัวขวานก็คงจะไม่เอา ปากเคาะต้นไม้ทำให้กวางตกใจ และกวางก็คงจะไม่เหยียบลูกฉัน"

นกเอี้ยงฟังแมวพูดแล้วตอบว่า "อย่าโกรธฉันเลยจ๊ะแม่แมว จริงฉันร้องไห้เมื่อนก
สาริกามาเยี่ยม ฉันร้องไห้เพราะปู่เอาก้ามมาหนีบคอฉัน"

"ถ้าอย่างนั้นก็เป็นความผิดของปู่" แม่แมวพูด

ในไม่ช้าแมวก็นั่งไปเที่ยวตามหาปู พบมันซ่อนอยู่ข้างหลังหินก้อนใหญ่

"ไม่มีประโยชน์หรอกที่จะเข้าไปซ่อนตัวอยู่หลังก้อนหิน" แม่แมวพูดกับปู "ท่านนี้แหละ
เป็นต้นเหตุที่ทำให้ลูกฉันร้อง ถ้าท่านไม่เอาก้ามหนีบคอนกเอี้ยง นกเอี้ยงก็คงไม่ไปหานกสาริกา
นกสาริกาก็คงไม่ไปหานกหัวขวาน นกหัวขวานก็คงไม่เอาปากเคาะต้นไม้ ทำให้กวางตกจากถั่ว
และกวางคงจะไม่เหยียบลูกของฉันเจ็บ"

เมื่อแมวพูดเสียยืดยาวเช่นนี้ ปูมันก็โกรธแล้วร้องว่า "เจ้าอวดดีอย่างไร ถึงมาว่าฉัน
อย่างนี้ การที่ฉันเอาก้ามหนีบคอนกเอี้ยงก็เพราะหนูสีน้าตาลตัวหนึ่งใส่ฉัน... เจ้าควรไปพูดกับ
หนูซิ"

"ถ้าอย่างนั้นหนูสีน้าตาลก็เป็นต้นเหตุนะซิ" แม่แมวพูด มันจึงไปเที่ยวตามหาหนูสีน้าตาล
หนูสีน้าตาลอยู่ในไร่ข้าวโพด มันกำลังแทะข้าวโพดอยู่

"ได้ตัวแล้ว" แม่แมวพูดกับหนู "เจ้านี่เองเป็นต้นเหตุ... เจ้าใส่จับปู ปู่เอาก้ามหนีบคอ
นกเอี้ยง นกเอี้ยงร้องไห้ไปหานกสาริกา นกสาริกาก็ไปหานกหัวขวาน นกหัวขวานเอาปากเคาะ
ต้นไม้ ทำให้กวางตกจากถั่ว และเหยียบลูกฉันร้อง"

หนูสีน้าตาลรู้สึกประหลาดใจที่ถูกกล่าวโทษเช่นนี้ แต่มันนิ่งเงียบไม่ได้เอ่ยปากพูดอะไร
แมวจึงกระโดดตะครุบหนูกินเสีย ตั้งแต่นั้นมาเมื่อแมวเจอหนูก็จะวิ่งตะครุบหนูเป็นอาหาร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววนิดา ฤกษ์ศิริ

เกิดวันที่ 7 พฤษภาคม 2512

สถานที่เกิด 70/1 หมู่ 4 ต.ถนนใหญ่ อ.เมือง จ.ลพบุรี

ที่อยู่ปัจจุบัน 767/14 ซ.พหลโยธิน 1 ถ.พหลโยธิน พญาไท กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

2531 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสาริตถวิทยาลัทธิครูเทพสตรี
อ.เมือง จ.ลพบุรี

2535 พยาบาลศาสตรบัณฑิต (พย.บ.) จากมหาวิทยาลัยมหิดล

2540 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร